

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izhaja vsak dan sveder izvenštne modelje in praznike.

Inserati veljajo: petstopenjska petletna vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju) levo, telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica: št. 5 telefon št. 85

Državni zbor.

Dunaj, 13. decembra.

Na dunajskih ulicah so že davno ugasmile ponočne svetilke, ko je justični odsek odglasoval v poznih jutranjih urah predlogo o vojnih služnostih. Od pol 6. zvečer do 7. jutraj je trajala seja odseka. Stranke večine so se bile, kakor smo že včeraj poročali odločile zlomiti obstrukcijo in so upravičeno računale, da uspeh ne more izostati. Justični odsek je eden izmed takozvanih malih odsekov in češki narodno-socialni obstrukcionisti imajo tam samo enega zastopnika, dr. Hübschmanna. Človek ni iz železa in fizične moči morajo enkrat upešati. Dr. Hübschmann je že tri dni govoril obstrukcionistične govore v odseku in vse je snoči pričakovalo, da ne zdrži niti do polnoči več.

Pri poskusih poraziti obstrukcijo igrajo psihološki momenti veliko vlogo; ako se posreči pregnati iz takih permanentnih sej nervoznost, ki kaj rada izziva burne prizore je situacija že na pol rešena. Sreča je bila vladnim strankam mila — celo noč se ni prigodil niti eden incident, ki bi bil »nasprotnike« razburil in tako morda tudi predčasno razgalil. Dr. Hübschmann je govoril v specialni debati o drugem oddelku predloge (§§ 4.—9.) dve in pol ure. Ob pol 9. zvečer se je glasovalo o teh paragrafi, ki so bili v smislu vladne predloge z 13 : 11 torej z upravnostno večino prejeti. Vse slovenske stranke razen Poljakov in slovenskih klerikalcev so glasovale proti in s posebno ostro kritiko je pri tej priliki razsekal juristične nesmiselnosti in socialne krivičnosti predloge dr. Körner v imenu mladočeskega kluba, kateremu pripada tudi dr. Ravnihar. Ko je pričela debata o tretjem oddelku (§§ 10.—26.) je dobil dr. Hübschmann ob pol 10. zvečer besedo. V skozi in skozi stvarnih izjavah je pobijal stavek za stavkom pripominjajoč, da noče, da bi njegov sinček kadar postane jurist in dobi predležiti zakon v roke sklepal roke in mu očital: »In pri tej postavi, ki je pravi kompendium jurističnih zmot in protislovij si sodeloval tudi ti ate!«

Mirno in stvarno je tekla govorilnik beseda, okoli njega so po-

spali člani odseka, zasmrčal je utrujeni načelnik . . . Dr. Hübschmann si je privoščil tekem cele noči le 2 petminutski pavzi in eno skodelico kave. Ko so mu ob 4. jutraj prorokovali »izvedenci«, da bo skoraj omagal, je pričel govoriti s tako gromkim glasom, da je zbudil svoje poslušalce. — Ura se je blizala šesti, ko je dr. Hübschmann svoj govor končal, pripravljen, da prične takoj pri IV. skupini (§§ 27.—37.) znova govoriti. Tretja skupina se je odglasovala in res je prišel dr. Hübschmann takoj zopet na vrsto.

Toda bilo je očitno, da porablja svoje sile zaman, predloge ni bilo mogoče več preprečiti. Prijatelji so ga končno pregovorili, da je svoj tretji včerajšnji govor kmalu končal.

Dr. Hübschmannova obstrukcija je nekaj posebnega v naših parlamentarnih analih. Ne le v duševnem oziru (njegovi govori so bili vedno skozi in skozi stvarni), temveč tudi fizično. Tri dni je moral biti skoraj neprestano navzoč pri sejah odseka in skupaj govoril v teh treh dneh nad 26 ur.

Akoravno je bila obstrukcija poražena, je vendar moralno zmaga. To se pravi, dokazala je vladi, kako veliko je nezaupanje proti njeni predlogi, zbrala je vse pomisleke proti nameravanemu zakonu ter končno zedinila v opoziciji proti predlogi korajavno toliko glasov, kakor jih je mogla vlada z največjim odporom za zakon pridobiti. Razmerje 13 : 11 kaže, ako trdijo, da bi šlo tudi v plenu zbornice.

Spored predbožične sešije smo že brzojavno naznanili. Odvisen je seveda v prvi vrsti od dejstva, kako taktiko si izberejo obstrukcionisti. Ako bi češki narodni socialci delali hrupno obstrukcijo, potem bo sešija navzlic znatno zboljšanemu položaju vendar-le zaključena.

Značilno je, da se slovenske obstrukcije skoraj nikdo ne boji. Splošno se zadržuje, da se bo dalo naše silno hude klerikalce pravočasno »pregovoriti«. Ni pa tudi izključeno, da se ti nepopolni politiki, kateri so molčali, ko se je razpravljalo zakon o vojnih služnostih, začnejo proti proračunskemu provizoriju še s tako silo, da poderejo parlament. Posebna namera za tako delo v tem kritičnem času res ni treba.

Zbornica je rešila v današnji seji predlogo o rekrutnem kontingentu ter nato razpravljala o »konjski« predlogi, to je o zakonu, ki ureja evidenco in nabiranje konj in vozil v vojne svrhe. Kako uničujoče so posledice današnjega nerazjasnega zunanje-političnega stanja zlasti v Galiciji, to dokazuje zahteva posl. Reizesa, ki smatra za nujno potrebno, da se uvede v Galiciji splošni moratorij. Zbornica je z večino glasov postavila zakon o vojnih služnostih na dnevni red jutrnje seje.

Zlati časi, pa ne pri nas!

Londonska »Daily Mail« je največji angleški list in morda največji list v Evropi. Ta list je sedaj uredil natančno poizvedovanje o kupčijskih in obrtnih razmerah na Angleškem. Te poizvedbe so se vršile v središčih industrije in trgovine; zaslišani so bili podjetniki in uslužbenci in delavci, zaslišane so bile obrtne in trgovske in delavske korporacije in zdaj je »Daily Mail« objavila svoje izsledbe pod značilnim naslovom: »Good Times«, to se pravi: dobri časi.

Soglasna sodba vseh zaslišanih krogov je, da angleška industrija še ni imela nikoli toliko naročil, kakor sedaj, da angleška kupčija še nikoli ni tako cvetela in delavska plače še nikoli niso bile tako dobre, kakor pa so danes.

»Daily Mail« zaključuje svoj članek z besedami: »Vse cvete, vse dela lepe dobičke in dobiva lepe plače, božična kupčija bo velikanska, Angleško čaka v resnici srečno in veselo novo leto.«

Človeku postane kar težko pri srcu, če bere, kaj pravijo posamezna središča angleške industrije in trgovine. Naj navedemo le sklep nekaterih izjav in najvažnejših središč.

Bristol: Takih zaslužkov ni bilo še nikdar. — Dublin: Dobički in zaslužki so za 20% večji kakor lani. — Glasgow: Vzlic velikim mezdami imamo premalo delavcev. Hull: Letos smo napravili rekord v kupčijah. — Leicester: Naročila za Božič so tako ogromna, da jih ne moremo zmagati. — Liverpool: Brezprimeren procvit. — Manchester: Kupčija sijajna, za-

služki sijajni. — Wolverhampton: Prišli so zlati časi!

Naj dodamo temu še oficijalno število: Angleški eksport znaša letos v primeri z lanskim letom na mesec 120 milijonov kron več.

Avstrijanca mora razganjati zavist, če primerja te angleške razmere z domačimi. Na Angleškem cvete vse, pri nas pa propada vse, propada tako, da je obupati.

Trgovska bilanca avstrijska je silno pasivna. Med tem, ko je angleški izvoz narasel za mesečnih 120 milijonov, pa se krči avstrijski izvoz strahovito naglo in je trgovska bilanca od leta do leta slabša, kar pomeni, da gre leto za letom več sto milijonov avstrijskega denarja v inozemske žepe.

V dunajskih listih beremo prav sedaj dan na dan obupne tožbe, kako hirata trgovina in obrtnost v Avstriji. V tovarnah odpuščajo delavce, v trgovinah uslužbenke; korporacije industrije tožijo, da ni naročil; v tekstilni industriji je nastala kriza, izvoz na Balkan in v Malo Azijo je skoro ves ustavljen in »Neue Freie Presse« toči grenke solze, da bo letošnji Božič za dunajske trgovce prava katastrofa, ker neče nihče nič kupiti. K vsemu temu pa še ta grozna denarna kriza.

Te strašne razmere, v katerih živimo, niso nastale šele zdaj. Začele so se takrat, ko je nekoč ravno tako proslavljeni kakor danes obojam Aehrenthal anektiral Bosno in Hercegovino in preganjal kot veleizdajca vsakega, kdor se ni strinjal z njegovo politiko in prorokoval, da bo imela slabe posledice. Takrat so Francozi in Angleži potegnili iz Avstrije milijone denarja, ki so jih imeli tu naložene in nastala je tesnoba. Avstrija je ubožna na kapitalijah. Angleži in Francozi so tako bogati, da posojajo drugim državam milijarde in milijarde, če pa rabi Avstrija denar, ga ne more doma dobiti, nego ga mora pri inozemcih na posodo vzeti. Ravno zdaj je zopet najela 125 milijonov; to za tako veliko državo pač ni mnogo, a še tega denarja ni mogla Avstrija nikjer v Evropi dobiti, nego je morala iti k židovskim bankam v Ameriko in mora — kakor je priznal finančni minister Zaleski — plačati za to posojilo oderuške obresti.

Z aneksijsko krizo se je začela naša sedanja gospodarska kriza. V

dobrih razmerah sploh še nikoli nismo bili, ali kakor propadamo od aneksije sem, je nadvse žalostno. Denar je vse dražji, težko ga je dobiti in obresti so vse višje. Denarna kriza je zdaj taka, da je kazenski paragraf o oderuštvi prišel ob veljavo in je postala osemprocentna obrestna mera legitimna. Obrestna mera avstrijske rente in avstrijskih hipotek je večja kakor celo na Balkanu. Zdaj se pravi, da so avstrijske fabrike prevelike in da je preveč delavcev. . . . Ali se more še kaj hujšega reči?

Naša gospodarska kriza je v prvi vrsti denarna kriza. Pahnili so nas v to nesrečo Francozje, ki neče svojega denarja nalagati v državi, ki jim je nasprotna. Ze poleti, ko smo v Avstriji samo jugoslovanski žurnalisti vedeli, da bo na Balkanu vojska, avstrijskim diplomatom in generalom pa se o tem še sanjalo ni, je denarna kriza postala zelo huda. Takrat je avstro-ogrsko banka začela omejevati kredite in takrat se je začel polom, ki je postal sedaj, ko je ustavljen izvoz na Balkan, in je bila tam vojska, naravnost usodopolna.

Avstrija živi od eksporta na Balkan in v Orient. Vsi ti širokoustneži, ki zdaj ne najdejo dovolj besedi, da bi sramotili balkanske Slovence, so se redili in odebelili z balkanskim denarjem. Zdaj pa ravno ti ljudje grob kopljejo avstrijskemu eksportu na Balkan. Najbrže izteče sedanja politična kriza kakorkoli, na Balkanu bo imela sedanja avstrijska politika svoje posledice na gospodarskem polju. Še dosti fabrik bodo v Avstriji zaprli, še dosti delavcev odpustili, izkazi trgovskih konkurensov se bodo še hudo pomnožili in marsikomu bo otekla mast, ki si jo je priredil z balkanskim denarjem.

Na Angleškem imajo zlate čase, v Avstriji pa najsilabše. Blazno je upanje, da se bo obrnilo na bolje; Balkan in Rusija sta edini teritoriji, kamor more Avstrija eksportirati, kjer more dobiti zaslužka in delati dobičke, tam pa smo tako priljubljeni, da nas še čez prag ne bodo več pustili. Na Angleškem imajo zlate čase, mi pa smo izključeni iz paradiža dela, napredka in zaslužka; drugod cvete sreča in rase bogastvo, nas pa čaka pasje življenje.

LISTEK.

Bitroumnost župana Janeza Žvižgona.

Spisal Blaž Pohlina.

Vas Potok je zadela huda nesreča. Vse hiše so pogorele večinoma da tal, nekaterim posestnikom se je podušila tudi vsa živina in od ljudi si je rešilo komaj bore življenje. Prej dobro situirani gospodarji so bili na mah na pol berači, ki niso vedeli in ne znali, kako naj si postavijo nov dom.

Potoški župan Janez Žvižgon se je obrnil na vse strani za podporo ubogim pogorelcem, med katere je spadal tudi sam. Prihajali so od blizu in daleč darovi v denarju in blagu, toda to še daleko ni zadostovalo, da bi bile zaceljene rane trpečih Potočanov. Zato je sklical župan vso vas na posvetovanje, kaj bi se naj ukrenilo, da se odpomore bedi, ki se je z vedno ostrejšimi krempļji zadržala v življenje vaščanov.

Iz vsake hiše naj gre po eden beračič po svetu,« nasvetoval je občinski svetovalec Miha Klobasica. »Župan naj da vsakomur na pot uradno potrdilo, da mu je vse zgorelo in ker so ljudje usmiljeni, ne pojde nikjer prazen iz hiše.«

»Beračič že ne pojdemo,« oglašilo se jih je več. »Založani bi zato špikali nas in celo naših otrok otroke z berači in ta priimek bi se nas še prijel.«

Vsi so pritrdili tem besedam in tudi Miha Klobasica se je dal preveriti splošnemu naziranju ter svoj predlog umaknil.

Tedaj se je oglašil krojač Tone Žvirca.

»Jaz mislim,« dejal je, »da bi ne bilo napačno, ako bi naprosili duhovščino sosednjih fara, da napravi offer za nas. Ljudem je treba predložiti našo obupno bedo in zagotovljeni bodite, da se bo uspal denar iz milosrčnih rok kar na debelo.«

Jože Razdrh se je oglašil k besedi, še predno je Žvirca končal svoje razmotrivanje.

»To je ravno tako beračenje kot prvo. Ako bi prečastita duhovščina iz lastnega nagiba napravila offer za nas, ne imel bi nič zoper to, če pa gremo po farovžih prosit take pomoči, nas bodo ali zmetali čez prag, če pa tega ravno ne, pa bomo dobili le nekaj drobtin od tistih ofrov. Ali mislite, da bo fajmošter zastoj brisal svetniške kosti s kunjo? Saj še enega križa ne napravi brez plačila. Če imaš s farovžem in biričem manj opraviti, bolje za tebe: oni ima vedno dobiček, ti pa doplačaš. Zato sem jaz proti temu, da bi se Žvirčina misel uresničila.«

Te besede so se ostro zapičile v

srce navzočih in niso bile vsem prav.

»Ti si liberalci!« zavpil je Žvirca, ki je bil hud farovski podrepanik, »ti nam obrekuješ naše dušne pastirje z zlobnim hudičevim jezikom svojim. Ali ne veš, da si z duhovniško pomočjo prišel v naročje naše matere svete katoliške cerkve in da potrebuješ spet duhovske opore, ko boš odhajal s sveta? Brez duhovnika še človek nisi, pa se boš tako nesramno zadiral v ta stan! Fej te bodi!«

Žvirca je junaško pljunil proti Razdrhu in se zmagovalno ozrl okrog sebe.

»Res, vero napada!« oglašila se je Brtonova Meta, »naš najdražji zaklad bi nam rad ukradel! Garjeva ovca! Okužiti nas hoče, a nas ne bo!«

»Kako je bilo pa s tistim ofrom predlanskim v Zalugu?« vprašal je Razdrh. »Dognali so, da je bilo odanega denarja petdeset goldinarjev, fajmošter je pa dejal, da ga je dobil samo petindvajset. A?«

Učinek teh besedi je bil tolik, da je Razdrh po še nekolikem prerekanju dobil večino za svoj protipredlog in da je Žvirca pogorel s svojo mislijo. Tudi župan se je postavil na Razdrhovo stran, češ da potoški ponos zahteva, da se vas ne spušča v take stvari z nedoglednimi posledicami.

Župan Žvižgon je vprašal, če stavi še kdo kak predlog, kako bi se

najbolje pomagalo pogorelcem, toda nihče se ni oglašil, bodisi da jih je oplašila usoda nasvetov Klobasice in Žvirce, ali pa ni nikomur nič takega prišlo na misel.

Tedaj bom jaz nekaj nasvetoval,« povzel je besedo župan Žvižgon. »Ko vidim, da ste drugi brez misli. Večkrat sem že slišal, da se kakšne veselice zelo dobro obnesejo in da je zmirom polovica ali še več dobička. Kaj, ko bi mi napravili veselico sebi v prid? Na veselico gremo vsi od prvega do zadnjega in kar bomo tam potrošili, bomo imeli od tega gotovo polovico ali še več čistega dobička. Dobre volje bomo in podprli bomo svoje domove, da bo veselje. Če se nam enkrat obnese, napravimo tako veselico lahko še večkrat. Založani bodo pa pihali jeze videč, kako si znamo pomagati, pa da smo še veseli zraven.«

Obrazi Potočanov, ki so bili doslej mrki in malodušni, so se v hipu razvedrili in razjasnili. Nazorom županovim so vsi sledili z vidno napetostjo in ko je skomčal Žvižgon svoje razmotrivanje, bili bi mu ploskali, če bi bili tega vajeni. Tako so pa dali duška samo besedam kakor: »Dobro govoril!« »Imenitna misel!« »Vsako nedeljo napravimo veselico!« »Živio naš brihtni župan!«

Žvižgonu so solze porosile oči, ker so njegove besede padle na tako rodovitna tla Potočanov. Zato je svoje misli še natančneje razvil.

»Po mojem mnenju,« dejal je, »ni umestno, da bi se kdo drug umešaval v to našo prekoristno reč. Zato si pridržimo enkrat za vselej pravico, da smemo le mi prirediti te vrste veselice in kdor si hoče to pravico izposoditi, priti mora k nam po dovoljenje. To pravico je treba varovati in si jo takoj zagotoviti kot edino nam lastno, da nam je ne ugrabi sovražniki.«

Tudi temu naziranju so Potočani navdušeno pritrjevali.

Nasvet županov je bil nato soglasno sprejet, nakar se je podrobno reševala vsa veselica, kje naj se vrši, s kakšnim sporedom in v kolikem obsegu. V vseh točkah se je doseglo popolno soglasje in sporazumljenje, posebno pa v tem, da se prireditve udeležijo vsi Potočani in Potočanke ter da čim več potrošijo na njej, da bo tem izdatnejši dobiček.

In bila je veselica, da kmalu ne take. Potočani so ravno dobili od zavarovalnic izplačane zavarovalne odškodnine in kje bi naj bila zdaj lepša prilika, da se denar obrestonosneje naloži, kakor potrošiti ga na veselico in imeti od tega najmanj celo polovico čistega dobička! Srečni pogorelci so se kosali, kdo bo več zapravil, kdo bo več spil in pojedel. »Saj gre vse v naš prid in našo korist!« rekali so in dajali za pijačo vsem ki so hoteli piti. Župana Žvižgona so pa zaradi njegove bitroumnosti nosili okrog na ramah in ker

O bojih in zmagah.

Prof. Masaryk o avstrijsko-srbskem sporu, o razpoloženju in načrtih srbske politike.

Dunaj, 12. decembra.

V parlamentu so se danes sestali poslanci dalmatinskega kluba, da se posvetujejo o splošnem političnem položaju. Sestanka se je udeležil tudi profesor Masaryk, ki se je bil včeraj povrnil iz Belgrada. Masaryk je podal poslanece na podlagi točnih in zanesljivih informacij, ki si jih je nabral v Srbiji, pregledno sliko političnega razpoloženja in položaja, v katerem se nahaja zmagovita kraljevina. Že popoldne smo brzojavno javili, da je prof. Masaryk glede na nadaljni razvoj avstrijsko-srbskega spora optimist, da smatra na podlagi svojihkušenj za izključeno, da bi moglo priti med monarhijo in Srbijo do bojnega konflikta.

Po konferenci je imel vaš dunajski urednik priliko govoriti s prof. Masarykom obširnejše. Prof. Masaryk je predvsem poudarjal, kako neistinita so poročila, iz katerih črpa avstrijska, zlasti nemška javnost svoje nazore o avstrijsko-srbskem sporu, o dogodkih v Srbiji, o političnih načrtih srbske vlade in tudi o razmerju avstrijskih Slovanov do balkanskih bratov. — Nemško časopisje porablja predvsem vsako priliko, da denuncira slovanske politike ter jim očita nedovoljene zveze z Belgradom. Baš danes so poročali dunajski listi s prozornim namenom, da pričakujejo belgradski politični krogi obisk hrvaškega poslanca dr. Tresića-Pavičića, češ kako očitno da so veleizdajalski stiki Jugoslovancov z Avstrijo sovražno srbsko politiko. Bil je to haš prof. Masaryk, ki je opozoril dr. Tresića, kateri name-rava kot literat srbsko osvobodilno vojsko pesniško proslaviti, naj se poda v Belgrad in zbira v tamkajšnjih bolnišnicah vtiske z bojišč, med ujetimi Albanci in Turki na študira značaj za svojo epopejo. Iz tega nedolžnega deistva so nemški časopisi skovali zaroto dr. Tresića s Pasićem.

O svojih vtiskih iz Srbije pripoveduje prof. Masaryk:

»Nesporo se pojavlja v Srbiji nekako razburjenje proti Avstriji. Odgovorni in vodilni krogi na presojajo položaj sicer resno, toda skozi in skozi trezno in stvarno. Prohaskovi aferi srbski odločilni krogi ne pripisujejo nikake važnosti: cela afera je prav malo pomembna, povečali in razkričali so jo listi, ki sedaj nimajo drugega izgovora, kakor da so to storili v prvotni razburjenosti.

Posebno sem se zanimal za vprašanje, je li res, da so v Srbiji zdaj častniki gospodarili države in voditelji politike. Na podlagi razgovorov z višimi oficirji, ki bivaše sedaj v dobi premirja zopet v Belgradu, smem trditi, da je srbsko vojaštvo in zlasti častniški zbor tako kakor pač tudi družice: zanosno in bojevito. Samozavest armade in njenih oficirjev je po velikih zmagah naravno narasla. Toda govoriti o vojni stranki v tem smislu, kakor da bi ta stranka obvladala srbsko politiko, je absolutno nemogoče.

Na lastne oči in na podlagi zanesljivih informacij sem se prepričal, da Srbija ni dirigirala na avstrijsko mejo še nikakega vojaštva, ako-

so bili že vsi temeljito nasekani, zgodila se jim je nesreča, da so ravno pri gnojišču padli ž njim in da so si oče župan svojo župansko slavo onesnažili v gnusni gnojnici. Vendar tudi ta neizgovorna ni pokvarila splošnega veselja in navdušenosti, ampak ko je bilo veselice konec, ležali so potoški junaki zadovoljni in srečni vsevprek po tleh; omagali so vsled preveč dobrot.

Drugo jutro so se vzdudili Potočani s težkimi glavami, vendar so se tolažili, da se mora za vsako dobro stvar kaj prestati in da bo izreden dobiček prav mazeloz za skeleče rane hudega mačka. Zato so bili dobre volje in se le veselili, da se je veselica tako izborna obnesla.

Ko se je razdeljeval čisti dobiček, so kratkovidni Potočani še le izpregledali, kakor malo soli so imeli v glavi, da so šli razmetavati tako trvavo potrebni denar. Vsa njih jeza se je zdaj obrnila proti županu Žvižgonu zaradi njegove nesrečne misli in prva posledica je bila, da so ga korenito pretepli, da je bil ves v buškah in krvav, ko so pa bile nove občinske volitve, pa še v občinski zastop ni več prišel.

Potoška vas je danes nova in lepa. Potočani so prijazni s teboj, če prideš med nje, ako jim pa omeniš ravno opisano veselico, ki so jo priredili sebi v prid, ti je pa treba takoj steči, sicer se ti zgodi, da ti bo glava v par minutah vsa v buškah in krvava, kot je bila bistroumna buča bivšega župana Žvižgona.

ravno bi bilo to s strogo obrambnega stališča nekaj po sebi umevnega. Na vojsko proti Avstriji nikdo resno ne misli in najmanj odgovorni politični faktorji. Med drugimi vzroki so mi navedli: Srbija je poslala v osvobodilno vojno veliko armado; njene izgube so večje, kakor je to splošno znano, večje kakor se oficijalno priznava. — Vojna je posegla s kruto roko skoraj v sleherni rodbino, njene trahote je občutila več ali manj vsaka hiša. Zato je psihološko umljivo, da si srbska javnost ne želi obnovite vseh teh grozot. — Srbija si želi miru, da more pričeti v osvobodjenem ozemlju s krepkim delom za kulturni in materialni napredek. To delo je velikansko; zahtevalo bo mnogo, mnogo duševnih in materialnih sil.

Naravno je, da si Srbija želi dohoda k morju. Stališče, ki ga je zavzel bivši ministrski predsednik Novaković, da je Srbija odločena vztrajati pri svoji zahtevi po jadranskem pristanišču, je izraz splošnega naziranja srbske javnosti. Vesti o popolni odvisnosti srbske politike od ruske, so izmišljotine. Srbija hoče biti samostojna in nihče ne more trditi, da bi se pri svoji politiki ravnala po ruskih nazorih.

Splošen vtisk, ki sem ga dobil v Srbiji lahko izrazim nekako tako-le: Srbska inteligenca in srbski kmet sta si svesta velikega historičnega trenutka, kaj pomenijo zmage, priporjene pol tisočletja po Kosovem. Zavedata se velikih kulturnih nalog, ki jih prevzema Srbija. Kako globoko prešinja ta zavest najpriprostejšega srbskega človeka, sem spoznal iz pripovedovanja častnika 2. srbske divizije, ki je kakor znano imela v bojih največ žrtve. Častnik se je bil v 10 bitkah in je predlagan, da dobi zlato hrabrostno kolajno. S solzami v očeh mi je pripovedoval, da so srbski polki stonali po Kosovem polju s spoštovanjem, kakor bi hodili po svetih krajih. Na licu vsakega vojaka se je izražala nepopisljiva ginjenost. Snomin na staro Kosovo je zadrževal klince veselja. Njih noga se je le rahlo dotikala zemlje, kakor bi se zavedala, da stona po velikanskem grobišču srbske slave. Sveta resnoba je šla najpriprostejšemu iz oči in marsikomu so rosile tihe solze lica.

Informiral sem se tudi o dozdavnih grozovitostih, ki so jih po zatrtanju zlasti dunajskih, na tudi drugih evropskih listov vršili Srbi nad Arnavti. Treba je povedati, da so srbske čete vojskovalle proti stoletnemu sovragu, stoletnemu tlačitelju srbskega naroda, in da je ta sovražnik zahrbtno in iz zasede napadal srbsko vojaštvo in počenal nepopisne grozovitosti. Naravno je, da so Srbi Albance, ki so jih dobili z orožjem v roki, po vojnem pravu ustrelili: umljivo je tudi, da so srbski vojak, razburjeni in v gnjevu nad grozovitostmi Albancev tu in tam vršili represalije.

V celem smem reči, da bi bilo prav lahko noravati avstrijsko-srbski spor, ako bi pri nas malo bolj unoševali, v kakem razpoloženju in položaju se nahaja današnja Srbija.

Profesor Masaryk se poda v soboto zopet v Belgrad. Njegovi posesti so izredne politične važnosti in trditi smemo, da imajo njegova izvajanja, ki jih je dal »Slovenskemu Narodu« na razpolago, posebno ceno in pomenljivost.

Deželnemu odhodu v premislek.

Od vshodne Dolenjske.

Tekom lanskega leta so se izvršile večinoma po celem Kranjskem volitve v občinah po novem volilnem zakonu. Kakor je ta novi zakon prirojen v korist gotove stranke, je vendar v gotovih okoliščinah odvisen izid občinskih volitev od slučajja, katera stranka ima v rokah volilni aparat tekom volitve.

To se je pozneje praktično pokazalo v vseh tistih občinah, katerim so načelovali klerikalni župani.

Tej bistroumnosti dr. Pegana, — ustvaritelja novega občinskega reda in obč. volilnega reda — je sledil celokupen deželni odbor s tem, da je od slučajja do slučajja predlagal vladi odstavitev naprednih županov, oziroma razpust občinskih odborov in nadomestovanje le-teh po občinskih gerentih, ki so bili seveda zanesljivi v tem, da bodo nove občinske volitve vodili v pristnem klerikalnem duhu.

V neprimerno kratkem času se je naša deželna vlada odzvala visokemu pozivu iz deželnega dvorca in v dokaj (kranjskih naprednih) občinah razrušila občinsko avtonomijo ter postavila za gerente veljake iz S. L. S. brez ozira na njih zmožnost v vodstvu županskih poslov.

To lepo pokorščino barona Schwarza je dr. Pegan pozneje v deželnem zboru javno pohvalil. Ali ta pohvala ni bila brez graje. Dr. Pegan je emfatično izjavil, da deželna vlada v enem slučaju ni bila popolnoma na strani deželnega odbora.

Bilo je to z županom in občinskim odborom — v Kostanjevici.

Tu vlada ni sledila sklepu večine dež. odbora, ampak je pustila vse pri starem, dokler se niso izvršile volitve.

Utemeljevanje, s katerim je dež. odbor podprl svoj predlog in sklep glede odstranitve takratnega kostanjevškega župana in razpusta občinskega odbora, je spričo poznejših dogodkov takega pomena, da zasluži nekaj opomenj.

Bilo je lani ob času državnozbornih volitev. Kakor drugod, je tudi v Kostanjevici napovedal svoj volilni shod takratni napredni kmet-ski kandidat Ribnikar v nedeljo tri dni pred volitvijo. Klerikalci so se tega shoda tako prestrašili, da je isto nedeljo prišel ves generalni štab S. L. S. iz Ljubljane. Omenjamo protikandidata fajmoštra Hladnika, dr. Lampeta, dr. Zajca in »profesorja« Dermastjo. V Lončaričevem avtomobilu (če ni bil deželni?) je ta štab prišel v Kostanjevico »slučajno« ravno ob času, ko so ljudje prihajali od litanij. Naš Kristusov namestnik je iz cerkve spodil svoje verne ovčice tjekaj v farovško vežo, edini lokal za klerikalne prireditve. Tu so klerikalni govorniki mrcvarili resnico, hčerko božjo tako neusmiljeno, da jim je sproti uhajala skozi odprta okna.

Takega trpinčenja hčerke božje se je usmilil naš kandidat g. Ribnikar. Šel je gori k njim v vežo: z njim je šel takratni župan g. L. Bučar ter kakih 50 naprednih volilcev. Ker klerikalni govorniki tudi sedaj niso jenjali obrekovati župana in obč. odbor, so navzoči naprednjaki povedali klerikalnim obrekovalcem v obraz, da razbijejo shod, če nočejo resnice govoriti. Posredovanju navzočega župana se je posrečilo doseči mirno zborovanje. Kar naenkrat pa klerikalni fanatik Colarič iz Orehovca napade navzočega župana z lažmi in žalitvami, na katere je župan energično reagiral. Zdej pa planeta tudi dr. Zajec in Lampe po županu, mu grozeč, da ga ovadita pri deželni vladi. Nato je nastal velik nered, med katerim se je shod zaključil. Takoj na to pa se je pred Strausovo gostilno vršil napredni shod, ki je takrat na trgu stoječemu ljudstvu še danes v spominu.

Navsezadnje je bilo to pri volilnih borbah nekaj že navadnega. Ne bi se izplačalo vzbujati spomin na te stvari. Pa sam preslavni dež. odbor je poskrbel, da je imela ta zadeva za nas dalekosežne posledice, pod kojimi imamo še danes trpeti in zato se jih tudi še danes spominjamo.

Dr. Lampe je namreč že po izvršenih državnozbornih volitvah v seji dež. odbora predlagal: deželni vladi se naroča, da razpusti občinski odbor v Kostanjevici in odstavi njegovega župana (poslušajte!) — zaradi nedostojnega vedenja. V svrhu upravljanja občinskih poslov naj se nastavi gerent.

Tako daleč smo torej prišli na Kranjskem. Ker kaj takega dotlej še ni bilo slišati, je umevno, da je javnost povpraševala, kaj vraga je zagrešil kostanjevski župan, da mu dež. odbor izdaja tako spričevalo o vedenju. Tako se je povpraševala tudi naša slavna vlada. In ker brzokone v vedenju župana ni našla ničesar tako nedostojnega, se je odločila, da to pot želji vemožnega dež. odbora ne ugodi. Šele nove volitve so prinesle tudi novega župana.

Ampak recimo, da je dež. odbor imel prav izdajati županu tako spričevalo o vedenju. Recimo, da dež. odbor stoji na stališču: župan, posebno kakega mesta, mora biti v svojem vedenju tak, da ni najti niti prahu na njem.

Ali zdaj pa pogledmo kako isti slavni deželni odbor, ki je takratnemu županu le zaradi tega ker klerikalnim veljakom na volilnem shodu ni pustil prehodu mrcvariti resnice, izdal tako spričevalo o vedenju, da bi se ga radi tega moralo odstaviti, to svoje stališče zastopa napram sedanjemu županu.

Po zaslugi novega obč. vol. reda, ki je dal Kostanjevici — 1100 meščanom komaj 200 volilcev — je dobilo mesto novega, kajpada klerikalnega župana. Mož, ki se je doslej najbolj bahal, koliko »farjev« je že pretepel, ta mož se je spokoril in je za odpustek postal župan. Ta mož je tudi bralcem »Slov. Naroda« dobro znani Kržišnik. Kakovo pa je vedenje tega župana? Javno se mu je očitala kriva prisega, ki je za isto-tako »dobro« znanega notarja Hafnerja v Celju kot priča nastopal. Kot županu se mu je javno očitalo, da je takrat po krivem prisegel. To je gotovo huda, za župana zelo huda

stvar. Mož je tudi šel tožiti »obrekovalce«. Pa komaj so ti izjavili, da nastopijo dokaz resnice, je na tak huda način »obrekovani« župan brez zadostjenja odkril iz sodnije in nazadnje še plačal stroške. Danes se mu upa vsaka baraba v obraz očitati, kar so mu drugi očitali. Je to lepo vedenje, g. dr. Lampe? — Ob letošnjem »žegnanju« je ta dični župan pustil nekaj pretepačev vtakniti v občinski zapor. Fantje pa so iz zapora na ves glas kričali: **Ce bomo mi le 6 ur zaprti, bomo poskrbeli, da bo župan 6 mesecev.** Komaj je župan to zvedel, je šel in fante takoj spustil na prosto. Zakaj neki? Gospodje, ki tako skrbite za dostojno vedenje župana, dajte ga vprašati, zakaj se je teh pretepačev tako zbal.

Slišali ste tudi že, kako je taisti dični župan ob letošnji birmi samega prevzrpanega sprejel. Najprej je škofu poljubil roko, nato je nažgal vržnko in malo kasneje je v neki gostilni o škofu izrekel tako psovko, da bi je najnavadnejši ne smel brez zadostjenja prenesti. — In končno: nekateri to županu naravnost očita-jo, kar mi le vprašamo: je li res, da ima sedanji župan mesta Kostanjevice na spričevalu, ki ga drž. pravdnik imenuje »Strafkarte« res zapisanih ravno en ducant tatvin? Ponavljamo: mi to kar mu drugi naravnost očita-jo, česar pa mi nočemo, le vprašamo, ker pri tem ni samo prizadeta oseba župana, marveč ugled celega mesta, kateremu ta župan načeluje.

Ampak ne glede na to vprašanje, že vse drugo zgoraj navedeno potrjeno dejstvo zadostuje, da moramo na naslov dež. odbora in deželne vlade staviti vprašanje:

Gospoda, če ste bili napram prejšnjemu županu glede njegovega obnašanja pri volilnem shodu kjer je le branil svojo napadeno čast, tako rigorozni, da ste ga sklenili radi »nedostojnega vedenja« odstaviti in ves občinski odbor razpustiti, **kje je ostalo isto vaše stališče sedaj glede vedenja sedanjega župana?** Jeli to spodobno vedenje za župana, če se mu javno očita kriva prisega in druge zgoraj omenjene nesposobnosti?

Ugled mesta, da gospoda, ugled vas samih zahteva, da nam daste na ta vprašanja jasen, točen odgovor.

Stara Srbija in albansko vprašanje.

I.

Kakor smo že zabeležili, je naš rojak dr. Niko Županič pravkar izdal vlezanimivo in veleaktualno brošuro »Altserbien und die albanische Frage«. Ta brošura je vredna, da si jo omisli vsakdo, ki hoče dobiti jasen vpogled v dogodke, ki so posredno ali neposredno vplivali na veliko osvobodilno delo na Balkanu, prav posebno pa je ta knjižica priporočljiva vsem tistim, ki se hočejo temeljito poučiti o perečem albanskem vprašanju, ki je prav v zadnjem času iz kaotične brezpomembnosti postalo po zaslugi avstrijskih državnikov, ki o razmerah v Stari Srbiji in Albaniji nimajo prav nobenega pojma, in ki se jim doslej v albanskem problemu morda niti sanjalo ni, — evropsko vprašanje prvega reda.

Dr. Županič se je z Makedonijo, Stara Srbijo in albanskim vprašanjem že bavil, ko še resno pač ni nihče računal na to, da bodo razmere tam doli v doglednem času toliko dozele, da bo treba misliti na definitivno rešitev vseh vprašanj, ki stoje v zvezi z Makedonijo, Stara Srbijo in Albanijo. Njegovo mnenje je torej uvaževati kot sodbo moža, ki ni samo o problemu temeljito poučen, marveč je tudi kompetenten, da položaj svojo besedo na tehtnico, ki bo odločevala v spornem, Makedonije, Stare Srbije in Albanije se tičočem vprašanju.

Kakor je znano, lomijo v zadnjem času razni nemški listi, ki so o razmerah na Balkanu poučeni prav toliko, kakor o odnosih v centralni Afriki, svoje konje za nazor, da narodopisno pripada k Albaniji izvzemši sandžaka Novi pazar, vsa Stara Srbija, odnosno takozvani kosovski vilajet.

Cemu ta teorija, je jasno. Zastopa se ideja, da mora Albanija dobiti svojo neodvisnost.

Ce torej Stara Srbija etnografsko pripada Albancem, potem se mora tudi kot del etnografske albanske celote vtelesiti v novo svobodno Albanijo. Kaj se hoče s tem doseči?

Namen je preprozen, da bi ga ne opazilo vsako politično dete.

S tem se hoče doseči ničesar drugega, kakor to, da bi se na ta pretkan način oropalo Srbijo za plovce njenih s potoki krvi in z nepopisnimi žrtvami izvojevanih zmag!

Kakšne pa so v resnici narodnostne razmere v Stari Srbiji? Jasen in točen odgovor na to vprašanje dobimo v dr. Županičevi brošuri. Dr. Županič piše med drugimi:

znatno večje, kakor bi se sicer pričakovalo. Profesor dr. J. Cvijič, ki je podatke metropolitanske pisarne skrbno deloma sam preiskal, deloma pa dal jezikovne razmere v Stari Srbiji temeljito preiskati po svojih učencih, računa število krščanskih Srbov severno od Sar planine na okroglo 260.000 duš.

Toda tu hočemo očitati jezikovne razmere v Stari Srbiji na temelju nemške statistike, na temelju A. Suppanove knjige »Die Bevölkerung der Erde«...

Glasom te nemške knjige šteje: Sandžak Skoplje: Srbov 236.504, Arnavtov in Turkov 123.827, Grkov 120, Cincarov 1434, Ciganov 1986, torej skupaj 363.871 prebivalcev.

Sandžak Prizren: Srbov 155.964, Arnavtov in Turkov 49.550, skupaj 205.518 prebivalcev.

Sandžak Peč: Srbov 93.512, Arnavtov in Turkov 32.500, skupaj 126.012 prebivalcev.

Sandžak Priština: Srbov 228.476, Arnavtov in Turkov 37.800, skupaj 266.276 duš.

Sandžak Novi pazar: Srbov 39.542 in Sandžak Plevlje: Srbov 44.694 (pravoslavni in mohamedanci.)

Ves vijalet Kosovo torej šteje 1.045.909 krebivalcev, od katerih jih je 800.777 srbske narodnosti, 243.677 pa Arnavtov in Turkov. Ako se srbskemu prebivalstvu prišteje onih 150.000, ki so se pred leti izselili in se bodo sedaj po osvoboditvi skoraj gotovo vrnili v svojo domovino, bo število srbskega tanovništva v kosovskem vilajetu nemara naraslo na okroglo 950.000 duš.

Takšne so narodnostne razmere v Stari Srbiji. Tri četrtine vsega prebivalstva je srbske narodnosti, a vključ temu naj ta pokrajina menda na temelju narodnostnega principa pripade — fiktivni Albaniji! To je res logika, ki je na svetu nima primere!

Med vojno in mirom.

V Londonu.

V ponedeljek se prično v Londonu pogajanja med Balkansko zvezo in Turčijo. Kakor že znano, se bo obravnavala vsa snov v dveh oddelkih in sicer najprej o miru s Turčijo in potem šele o razdelitvi zavojevanega ozemlja. Upati je, da se mir s Turčijo v kratkem doseže. Iz poteka prvega dela pogajanj bo tudi razvidno, ali ni morda Turčija igrala samo zavlačevalno igro, da oiači svojo pozicijo pri Citaldži. To se bo pokazalo morda že v torek. Ker turški delegati še niso dospeli v London in tudi bolgarski delegati še niso polnoštevilno zbrani, se niso začele niti predpriprave. V Londonu navzoči delegati so absolutirali le nekaj formalnih obiskov ter so bili srbski, črnogorski in grški odposlanci sprejeti v presledkih po eno uro od sira Edwarda Greya, ki jih je prisrčno pozdravil in jim želel uspeha pri pogajanjih, sicer pa se je vzdržal vsake izjave. Delegati, ki so oglasili tudi pri drugih angleških državnikih in pri tujih diplomatih. Predsednik bolgarskega sobranja je dospel včeraj v London, istočasno so dospeli tudi turški odposlanci. Kar je mogoče izvedeti od posameznih odposlancev, se giblje v mejah splošnosti in ni mogoče sklepati iz teh izjav na potek pogajanj. Pač pa zatrjujejo vsi odposlanci, da upajo na ugodno rešitev vprašanja in se izražajo tudi optimistično o konferenci veleposlanikov. Zlasti naglašajo odposlanci, da so države Balkanske zveze popolnoma edine. Neki srbski odposlanec je izjavil, da se mora skleniti mir v najkrajšem času ali pa se začno zopet sovražnosti. Mir, ki se bo sklenil v Londonu, pa mora biti trajen in mora imeti za posledico prijateljsko razmerje s Turčijo.

Bolj gostobesedni so turški odposlanci. Tako se je izrazil baje v Parizu prvi turški delegat Rešid paša napram poročevalcu lista »Temps«: Pripravljeni smo skleniti mir samo pod častnimi pogoji. Naša vojaška moč se veča od dne do dne. Pri Citaldži imamo 170.000 mož, ki imajo zadosti municije in živil. Tudi zdravstveno stanje naše vojske se je izboljšalo. Sovražnosti bi se takoj zopet začele, če bi hotela tudi samo ena stranka zahtevati od druge pretežke pogoje. Kar se tiče Albanije, je Turčija pripravljena priznati ji eventualno avtonomijo pod sultanovo suvereniteto. Z Grško pa se ne moremo pogajati, dokler ni sklenila z nami premirja pod enakimi pogoji, kakor njeni zavezniki.

Med tem se vrše med evropskimi kabineti dogovori zaradi konference veleposlanikov. Kakor smo že poročali, se mudi sedaj avstro-ogrski veleposlanik v Londonu, grof Mensdorff na Dunaju. Imel je dolg razgovor z znanim ministrom grofom Berchtoldom. Danes ga bo sprejel cesar v posebni avdienci, jutri pa se vrne na svoje mesto v London. Ker

so bili poslanci drugih držav bolje informirani o težnjah svoje vlade in jim ni bilo treba iskati šele informacij — so ostali veleposlaniki pripravljeno sestati se takoj po povratku grofa Mensdorffa h konferenci.

Prihodni teden bo tedaj prinesel najbrže odločitev v balkanskem vprašanju in morda tudi že enkrat jasnost o evropskih razmerah.

Balkanska zveza in Rusija.

Iz Beograda poročajo, da pripisujejo tamošnji politični krogi potovanju ministrskega predsednika Pasića v Niš in Skopje velik pomen. O tem potovanju se razširjajo različne vesti. Ministrski predsednik je odpotoval v spremstvu ministra za javna dela Jovanovića, ruskega poslanika števnega tajnika Mamulova in dveh tajnikov srbskega zunanjega ministrstva v Niš. Glasom neke vesti so dospeli v Niš tudi bolgarski ministrski predsednik Gešov in črnogorski in grški delegati, ki so razpravljali o pristopu Rusije k Balkanski zvezi. Pasić se je nato odpeljal iz Niša v Skopje ter je tam konferiral s šefom generalnega štaba Putnikom.

Užaljeni turški poslanik.

V prihodnjih dneh se sestanejo v Londonu poslanci veseli k skupni konferenci. Naravno je, da se trudi Romunski dobiti pristop k tej konferenci in Avstro-Ogrska in Nemčija baje tudi podpirata to željo. Naravno je, pravimo, da se poteguje Romunski za zastopstvo pri tej konferenci. Še bolj naravno pa bi bilo, če bi se konference udeležili tudi zastopniki Balkanske zveze, ki je pač najbolj zainteresirana na razvoju dogodkov na Balkanu. Toda to bi pogajanja preveč kompliciralo, zato niso bili poklicani zastopniki balkanskih držav. Tudi ne gre pri tej konferenci toliko za ureditev razmer na Balkanu, to so storile že temeljito države Balkanske zveze, gre marveč za to, izravnati sporne točke med velesilami samimi. Da se bodo dotaknili na tej konferenci tudi balkanske vprašanja, je umevno, ker bi si bile velesile ravno zaradi tega vprašanja že skoro segle v las, vendar pa balkansko vprašanje kot tako ni glavni povod konference. Pred vsem gre za to, preprečiti splošen ogenj v Evropi, ki bi moral nastati, če se postavi vsaka država na svoje stališče, od katerega noče odnehati za korak. Gre tu za »veto« in »placet« Evrope napram zmagovitim balkanskim državam. Zato vztrajata tudi Angleška in Francoska na tem, da Romunski ni pritegniti h konferenci. Balkanski diplomati so to dobro uvideli in tudi niso šli v to konferenco, dasiravno gre v prvi vrsti za njih interese. Ravno tako malo pa gre za zastopstvo Romunski. Turčija, — oziroma turški poslanik v Londonu pa je razžaljen, da ga niso povabili h konferenci ter hoče iti zaradi tega preziranja na dopust, s katerega bi se ne vrnil več na svoje mesto. Bolj upravičeno bi bilo, če bi zahtevali zmagovalci zastopstvo, zastopnik premagane države, ki je skoro prenehala eksistirati v Evropi, pa bi si moral reči, da bi bila najslabša poteza in naravnost čin sovražnosti, če bi velesile povabile Turčijo, zmagovitih balkanskih držav pa ne. Res je, da je Turčija najbolj prizadeta vsled svoje lastne likvidacije, tudi ima velik interes na tem, kako se reši vprašanje Egejskih otokov, toda svoje želje in prošnje spravi lahko tudi po drugem potu pred forum Evrope in ni ji treba imeti svojega zastopnika pri konferenci veleposlanikov.

Darovi Slovanov.

Poroča prof. Ant. Bezenšek.

Pod gornjim naslovom piše slovaški »Cerkoven Vestnik« dne 7. decembra v št. 52 med drugim sledeče:

»Ganljivo je edinstvo, ki se opazuje od samega početka vojne med slovanskimi narodi. Čustva simpatij do nas, vojskujočih se za svobodo, naraščajo pri bratih Slovanih od dne do dne, od ure do ure. Če tudi se nalažajo severni in posebno zapadni Slovani v takih okoliščinah, katere bi mogle škodovati temu edinstvu, tem simpatijam, vendar je slovansko srce zatrepetalo pri vseh, brez razlike stanu in stranke, s tako navdušenostjo, ki mora vsakega ganiti in dirniti. Ta čustva so tem dražja, ker se pojavljajo ne samo v toliko težkem in za nas kritičnem času, nego tudi zaradi tega, ker se pokazujejo na delu.

Na prvem mestu stoje v tem obziru, razume se, bratje Rusi s svojim velikim in močnim carstvom. Ni moglo tukaj vsega naštet, kar Rusi vsak dan store za nas, da bi nas obdržali in da bi nam pomagali...

Takšen ogenj, takšno moč simpatij in ljubezni pokazujejo v sedanjem trenutku tudi bratje Čehi. Pri

vsem tem, da se jim stavijo razne zapreke od oblasti v njihovi deželi, hočejo Čehi porabiti vsako priliko, da bi dokazali bratska čustva do nas. Njihovi glavni politični možje vedno oznanjujejo, če tudi postavljajo v nevarnost lastne in narodne interese, da je naše delo pravo in sveto, in da se bodo protivi vsakemu, kdor bi se drznil temu delu škodovati. V češkem narodu so se osnovali odbori med možmi in ženami, med odraslimi in otroci, katerim je namen, zbirati za nas dobrovoljne darove in kateri odbori kupujejo in nam pošiljajo vse mogočne reči, ki so nam v sedanjih časih potrebne. Za Rusi so nam poslali Čehi največ sanitarnih misij in zdravnikov v pomoč ranjenim bratom na bojnem polju.

Ista čustva so pokazali in vedno pokazujejo tudi bratje Hrvati in Slovenci, kateri se trudijo na vsak način, da bi izvršili ista dela kakor drugi Slovani. Ko je znano, kakšen protislovanski, tiranski režim vlada sedaj v hrvaških in slovenskih deželah, moremo presoditi, kako cenjena so pokazana čustva in storjena dela Slovencev in Hrvatov za nas...

Slovanstvo od vseh strani je danes zložilo svoja stremiljenja v eno srce ter se je brez obzira na vse težkoče zedinilo v eno delavno, silno moč — danes za nas, jutri — za sebe, za celo slovanstvo.

Hvala tem slovanskim srcem! Bratska blagodarnost za njih čustva in dela!

Nemška komanda in turški vojaki.

V neki bolnišnici v Sofiji leži ranjen turški vojak, kateri je dobil svojo rano v bitki pri Kumanovem. Srbski vojaki — kakor smo čitali poprej že v časnikih — so čuli tam v redivih sovražnikov poveljevanje: »rechts!«, »links!«. Ranjeni Turek — povprašan, ali razume, kaj je »rechts!«, kaj »links!«, odgovori dobro: »desno«, »levo«. A na vprašanje, kakšno komando ste že razumeli, odgovori: »zurück!«, to je: »nazaj!«.

»No, povej mi, ki si tako brijten, kaj pa nomeni nemška komanda: »Vorwärts!« — »Tega pa nisem nikdar slišal,« se odreže turški vojak in okrene oči na drugo stran.

A. B.

Štajersko.

Iz Dramelj pri Celju. Umrli je dne 12. decembra v Dramljah pri Celju nadučitelj Fran Košutnik. Pogreb bo v nedeljo ob pol 10. dopoldne. Rajnik je služboval v kraju nad 30 let in je bil splošno preljubljen. N. v m. p.

»Iz ljudstva vlečje denar.« Pod tem naslovom čitamo v »Narodnem Listu«: »C. kr. deželni šolski svet v Gradcu je naznanil vsem krajnim šolskim svetom, da si morajo naročiti neki »Ukazni list«, ki bo pričel izhajati l. 1913. C. kr. deželni šolski svet podpira to svojo zahtevo z razlogom, da bo obsegal novi šolski uradni list vse ukaze, naredbe, odloke, razpise itd., ki se odslej ne bodo več naznanjali krajnim šolskim svetom pisnim putem, kakor je bilo to doslej v navadi. Slovensko - nemška (!) izdaja bo stala na leto 7 K, samo nemška 5 K. C. kr. deželni šolski svet je dolžan svoje ukaze, naredbe itd. naznanjati brezplačno podrejenim oblastim, na karšen način, je vse eno, za to naznanjanje pa nima pravice zahtevati katerega plačila. Saj dobivajo deželni šolski sveti od države svoj pavšal za papir in uradne potrebščine. Kam bo pa šel ta denar, če bodo krajni šolski sveti tako nezavedni in si bodo list naročili na stroške domačih davkoplačevalcev edinole v prid nemškimi tiskarnam v Gradcu. Mi imamo več ko dovolj lastnih potreb, za katere lahko porabimo svoj denar.«

Iz Šmarja pri Jelšah nam poročajo: Namestnika je pravila društva »Ljudska knjižnica« v Št. Petru na M. s. potrdila in se vrši o Božiču ustanovni občni zbor. Politična in prosvetna organizacija naprednjakov napreduje v našem okraju lepo in vztrajno.

Iz Maribora. Pokopali smo šolskega svetnika c. kr. profesorja v p. Janeza Koprivnika, ki je bil v življenju marljiv kot čebelica, član skoraj vseh narodnih društev, vrl narodnjak, prava pohorska grča. Pogreb je bil mnogoštevilen; izkazali so mu zadnjo čast bivši njegovi učenci in učitelji, tovariši profesorji in zastopniki raznih društev, ter njegovi prijatelji; tudi njegov bivši predstojnik ravnatelj gosp. Schreiner se je poslovil častno s pevskim zborom učiteljskega, le žalobno tudi z nemško pesmijo (to žalostinko bi si bili lahko prihranili dijaki za katerega nemškega tovariša, kovega gotovo ne bi nikdar žalili s slovensko pesmijo, poslanec Wastian jih pa radi tega še vseeno ne bode pohvalil). Spogledovali so se

tudi pogrebci, da je Čitalnični pevski zbor, kateri se je navadno od vsakega svojega člana prav ganljivo poslavljalo to pot pri skoro najstarejšem članu izostal, pevski zbor, ki goji dobro petje, prireja dobro uspele — umetne — koncerte, bi vendar ne smel starih slovenskih navad opustiti. Vso čast in hvla pa gosp. stolnemu župniku Moravici, ki je z veliko asistenco vodil sprevod ter se ganljivo v imenu sorodnikov in ostalih v lepi slovenski besedi poslovil. Pričakujemo pa tudi, da spiše kak njegov prijatelj živatopis tega delavnega moža.

Slomškova slavnost v Mariboru, ki se vrši v nedeljo ob 4. popoldne v Narodnem domu, bo nekaj krasnega in zato se opozarja vse občinstvo iz Maribora in okolice, da se te slavnosti udeleži v največjem številu. Opozorja se tudi, da se pojejo Slomškove pesmi in sicer v velikanskem pevskem zboru s spremljevanjem orkestra. Nekaj divnega bo tudi »Živa slika« iz Slomškovega življenja. Zato jutri vsi na velikansko Slomškovo slavnost, katero prirede vsa narodna društva v Mariboru.

Triglavlanski ples se vrši v soboto, dne 1. svečana 1913 v velikih dvorani Narodnega doma v Mariboru. Ker je to edini veliki ples (trgovski in planinsko-sokolski ples sta odpovedana), ki se vrši v letošnjem predpustu v Mariboru, se opozarja slavno občinstvo na to prireditev ter prosi sosednja društva, da se pri svojih prireditvah ozira na ta dan. Priprave so v najboljšem teku ter je upati, da bodo imeli naši mladi prijatelji tako številen obisk, kakor ga zaslužijo. — Vsi na delo, da bode deležba častna.

Slovensko podporno in izobraževalno društvo »Domovina« v Gradcu priredi dne 25. decembra 1912 v dvorani restavracije »Zum goldenen Stern«, Sparbersbachgasse 85, božičnico. Tem potom se vlijudo vabi graške Slovence k mnogobrojni udeležbi. Začetek ob pol 6. popoldne. — Prijatelji društva v velikem številu dobro došli.

Za večji kraj na Spodnjem Štajerskem se išče izurjen slovenski kovač s podkovsko izkušnjo. Ker ni daleč na okoli nobenega kovača, se nudi pridnemu in poštenemu narodnemu obrtniku lepa prilika, zasigurati si dobro eksistenco. Natančneje pove posredovalnica občeslovenskega obrtnega društva v Celju.

Drobne novice. V občini Mozirska okolica so se vršile te dni občinske volitve. Ostalo je vse pri starem, samo namesto dosedajšnjega župana Kosa, ki se je boja naveličal županovati, bo izvoljen za župana neki Štruč v Brezju. — Iz Žalca nam poročajo: V Petrovčah je dohitel vlak voz, v katerem se je vozil potnik trdke Kavčič (»Florjan«) v Ljubljani. Voz je bil razbit, potnik se je pa še v zadnjem trenutku rešil. — V Radgoni so se vršile dne 9., 10. in 11. občinske volitve, pri katerih so bili izvoljeni v mestni zastop sami nacionalci. — Iz Rogatca poročajo, da so našli v bližini gozda neko sirotko, ki si je šla nabirat suhljadi, mrtvo. Najbrže jo je zadela kap. — Iz Gradca. Umrli je v pokojeni podpredsednik štajerske namestnije pl. Hammer-Purgstall. — Iz Maribora poročajo: Neznani uzmovci je ukradel kleparskemu mojstru Jožetu Ržihu na Koroški cesti iz veže »Albina« kolo precejšnje vrednosti. — V Sevnici so zaprli neko Karolino Duh s kranjske strani, ki je prignala na sejm kravo, vredno 200 kron, in jo prodajala za 70 K. Vest o tej ceneni kravi se je hitro razširila med sejmari in prišla tudi orožnikom na uho. Ti so žensko prijeli in dognali, da je kravo ukradla. Izkupilec 70 K so se našli pri njej. — Iz Vidma pri Krškem poročajo: Mihael Vodopivec v Zdolah je dobil te dni izplačanega posojila v znesku 300 K. Nato je piančeval z nekim delavcem Požarjem po raznih videmskih gostilnah in se spravil precej kasno na pot proti domu. Spremljal ga je Požar. Med potjo pa je Vodopivec denar izgubil ali pa mu ga je kdo vzel. — V Ljubnem na Zgornjem Štajerskem so pri občinskih volitvah iz 3. razreda zmagali nemški nacionalci; izvoljen je bil tudi en socialista s 35 glasovi večine proti kandidatu nemško-nacionalnih delavcev. — Premiščen je poštni oficijant Franjo Mlinarič na Pragerskem na lastno prošnjo v Ptuj. — V graških ljudskih kuhinjah so zvišali cene mesenim in močnatim jedem za 2 do 4 vinarje.

Koroško.

Odlikovanje. Okrajni šolski nadzornik Hugo Moro je dobil zlat služni križec s krono.

Srbski špijon. V Spodnjem Dravogradu so aretirali nekega neznanca, katerega so obdržali kot srbskega špijona. Koliko je, na tem resnice,

bo seveda pokazala šele natančnejša preiskava. V gostilni Zweimüller se je nastanil ta tujec in sicer pod imenom Josip Joutscher, pisatelj iz Beograda. Nemški listi poročajo, da so dobili pri njem silno obtežilnega materiala. Pravijo, da so dobili pri njem zapiske o železniškem materialu južne železnice, vozne rede za vse vojaške vlake na progi, specialne karte za znamenovanimi železniškimi mostovi in vijadukti i. dr. Nevarnega Srba so aretirali in uvedli strogo preiskavo, o kateri bomo svoječasno poročali.

Primorsko.

Iz politične službe. Namestniški koncipist dr. W. Adamkiewicz je prestavljen od okrajnega glavarstva v Poreču v Trst, na njegovo mesto pa pride konceptni praktikant dr. Ivan Ragusin iz Trsta.

Iz finančne službe. Adjunkt pri finančni prokuraturi v Zadru dr. E. Katič je imenovan za tajnika, koncipist dr. Peter Milčič pa za adjunkta pri omenjeni finančni prokuraturi.

Tržaška porota. — Ponarejalci grškega denarja. Albin Bonomi iz Tiona, dninar H. Cecconi iz Trsta, gostilničar Martinis iz Pirana, trgovec Belleli iz Krfa in dninar Caputo iz Trsta — sami laški štreberji — so prisilili litografa Monticelija, da jim je napravil klike za grške bankovce po sto drahem. Takih bankovcev so ti gospodje tudi neznano koliko napravili in nekaj tudi razpečali. Pri večerajnji obravnavi so obtoženci dosledno tajili vsako krivdo, kljub temu, da je pričevanje jasno dokazalo njihovo krivdo. Porotnikom se je stavilo 11 vprašanj. Glasom izrekov porotnikov so bili obsojeni: Bononi na pet let, Cecconi na dve leti, Martinis in Belleli pa vsak na 18 mesecev težke ječe. Caputo je bil oproščen.

Ponarejalci denarja. Poročali smo že, da so aretirali v Trstu nekega Polanca, ki je razpečaval ponarejene petkronske tolare in da je policija na sledu celi družbi ponarejevalcev denarja. Policija je uvedla v stanovanju Polanca hišno preiskavo, ki pa je ostala brezuspešna. Obenem je izvedla policija za stanovanje Polancove ljubice Marije Škrlove. Uvedla je tudi pri njej hišno preiskavo, ki ni bila brez uspeha. Škrlovo so aretirali. Pri drugi natančnejši preiskavi pri Polancu so našli v neki skriti zidni kotlini skoro popolno delavnico za ponarejanje kovanega denarja. Preiskava se nadaljuje.

Velika tatvina na tržaški pošti. Dodatno k tozadevni večerajnji notici se poroča, da so osumljenega Grka, Jurija Contusa, sina železniškega ravnatelja v Solunu, izpustili, ker so dognali, da so njegove izpovedbe resnične. Aretirali pa so dva druga Grka in sicer Konstantina Tomopulosa in njegovega strica Agamemnona Octoratusa, ki sta stanovala v Trstu že dlje časa pod napačnimi imeni in sta bila namenjena v Ameriko. Bila sta takrat na pošti, ko je izginila Convoinu denarnica in ček za 6000 K.

Tržaški postiljoni, ki so sicer uniformirani, niso državni uslužbeni, marveč privatni uslužbeni prevoznika Dolenca v Rojano, ki je prevzel pogodbeno za veliko svoto prevažanje od pošte. Ta podjetnik izrablja postiljone, ki so večina Slovenci, kolikor jih more. Boljša mesta kakor mesto ravnatelja in mesta delovodij pa imajo seveda Italijani. Postiljoni se vedno pritožujejo, kako grdo se ravna z njimi. Ti ljudje imajo službo večših od 3. jutraj do poznega večera in to vsak dan, in dobivajo za to naporno delo samo 95 kron na mesec. Tržaška N. D. O. jih je vzela v svoje okrilje in na zadnjem shodu se je sklenilo, da se stavi podjetniku predlog, da naj zviša plačo postiljonom od 90 K na 120 K, sicer se bodo ukrenili potrebni koraki, da se postiljoni podpržavijo, kar je uvedeno že v več mestih. Posebno zanima se za to zadevo dr. Rybář, simpatije pa uživajo tržaški postiljoni pri vsem delavstvu, še celo pri Italijanih, in upati je, da se v kratkem razmere izboljšajo.

Samomor pomorskega častnika. V vojaški bolnici v Pulju je umrl linijski poročnik Hektor Račič, ki se je pred tremi dnevi ustrelil z revolverjem na krovu vojne ladje »Bellona«. Račič je bil star 37 let in je služil pri vojni mornarici že od leta 1894. — Vzrok samomora ni znan.

Občinske volitve v Kanfanaru. Hud boj bijejo Slovenci in Hrvati v Kanfanaru z italijanskimi kamorasi, ki hočejo obdržati občino v svojih rokah, vladati in izrabljati slovanski življ. Posebno se je poostrel ta boj v zadnjem času, kritičen pa je postal sedaj ob priliki občinskih volitev. Italijanska »Lega« podpira gmotno svoje pristaše, ki, kakor poroča »Edinost«, kupujejo in drago plačujejo glasove za svoje kandidate. Nepo-

učeni volilci pa jim sedajo na limanice kot kalini. Seveda istrski kmet je reven, dostopen vsakemu vplivu in prav lahko ga preslepi posebno pri čaši vina žvenket srebra. Slovencem in Hrvatoma pa še manjka enotnega, odločnega vodstva, obenem pa tudi njihovi voditelji niti ne razpolagajo s takimi sredstvi, niti niso tako umazani, da bi glasove kupovali. Kljub temu pa vse kaže, da bo Italijanom, če že ne pri teh volitvah, pa vsaj v bližnji bodočnosti gotovo odklenalo in to potem za vedno. Do sedaj nam je znan rezultat volitev v III. razredu. In že sedaj je zmagala italijanska — odpadniška kamorska — stranka z vsilo silo komaj z 10 glasovi večine. O izidu volitve poročamo pozneje.

Iz Dalmacije. — Avstrijski dalmatinski režim. V Šibeniku in Splitu je razpustila vlada, kakor že znano, mestna občinska zastopa, češ, da so izražali ti ljudje preveč tople simpatije svojim balkanskim bratom na svojih zmagah proti sovražniku Slovanov in Avstrije, Turku. No, o stvari smo že dosti pisali in pojasnili, kolikor smo smeli avstrijski režim v Dalmaciji in odpor proti temu postopanju. Sedaj se je raznesla vest, da bodo v Šibeniku in Splitu volili nov občinski zastop in da se vrše te volitve že meseca januarja 1913. Dalmatinci bodo odgovorili na to nasilstvo, kakor se poroča, s tem, da bodo v obeh mestih izvolili zopet stari odbor.

Dnevne vesti.

+ Belgradski diplomati. V Sarajevu izhajajoča »Bosnische Post«, vladni in Srbom ne posebno prijazni list, priobčuje interesanten in obširen dopis iz Beograda o tamošnjih diplomatih. Dočim ima Rusija v Beogradu enega izmed najboljših svojih diplomatov, pl. Hartwiga, ki prav dobro govori srbski ter ima velik vpliv med diplomati, na dvoru in med srbskimi politikami, zastopa našo državo pl. Ugron, ki ne pozna niti ljudstva, niti njegovega jezika. Hartwig in Madžar Ugron sta bila preje v Teheranu, a razlika med njima je tolika, kakor interesi Rusije in Avstrije v Teheranu. Hartwig si jaino pozna jugoslovanske razmere. Ugron je sicer ljubezniv in simpatičen gospod, toda jugoslovanska politika mu je sedemkrat zapečatenjena knjiga. S politiko se menda ni nikoli veliko pečal ter samotari v Beogradu. Njegovo občevanje na zunan se omejuje na službene obiske v ministrstvu za zunanje zadeve, kjer ga prijazno sprejme in odpravijo s praznimi frazami. Tudi žurnalisti ničesar ne izvedo od njega, ker nič ne ve, kaj se godi okoli njega. Obračajo se na nemškega poslanika. Ne samotarijo pa »mladi gospodje poslaništva« Zvečer nastopajo v »Grand hotelu« pri posebni mizi. Ako se hočejo zabavati, se peljejo v Zemun, kjer v pozno noč pri šampanjcu poslušajo cigansko godbo. Mladi gospodje seveda z belogradskimi politikami nimajo niti najmanjšega stika. V skupščini ne zahajajo, ker ne razumejo srbskega jezika ter jih tudi ne zanima, kaj se govori. V kavarni sedeti in poslušati Srbe, ki nimajo nobenih »prednikov« (Ahnen), ni stanu primerno. Drugače nastopa nemški konzul dr. Schlieben, ki se kaže velikega prijatelja srbskega naroda ter prav intenzivno agituje za kulisami proti Avstro-Ogrski. — Tako tužno so naše diplomatske razmere na Balkanu po poročilu vladi poslužnega lista. Pred Ugronom smo imeli glasovitega Forgacha, ki si je zadobil slavo v veleizdajskem procesu. Taki možje naj tedaj vzdržujejo prijateljske razmere med nami in balkanskimi narodi ter naj varujejo naše »legitimne« in gospodarske interese!

+ Gospodarstvo kamniškega dekana. Iz Kamnika: Naše prijazno mesto dobi električno razsvetljavo. Tok bo dajala c. kr. praharna mestu po navidezno ne previsoki ceni. Naši občinski možje pa si naj ne domišljujejo, da so bog ve kako sijajno kupčijo naredili in mestu gmotno koristili, kajti prepričani smo, da se bo tudi marsikateremu obč. očetu užgala elektr. svetilka v glavi, ko bo zagledal pri obračunih, da priteče ta čudna elektrika po dosti višji ceni iz žice, kakor pa je bilo s praharno domenjeno. Nočemo se dalje s tem pečati, kajti kar je enkrat sklenjeno je sklenjeno, le poudarjati hočemo, da bo občina imela vsaj prva leta najmanj po 4000 K letne izgube. Dokaz za to bo doprinesel naš obč. svet sam ob letu. Nekaj pa moramo javno grajati, namreč način, kako se radi otročje svojeglavosti našega dekana trati denar. Ta človek si je namreč vtepel v glavo, da mora biti napeljava do 24. t. m. tako daleč zgotovljena, da bo cerkev ob polnočnici vsa v elektr. razsvetljavi, meneč, da bo njegovo vsako pobožnost udušeče vedenje in ječanje pred altarjem dobilo s tem

večji sijaj. Mi smo pa mnenja, da če hoče kdo sijajno nastopiti, naj ta sijaj plača sam in ne iz žepov drugih. Radi te samopasnosti dekanove so se morala dela sedaj v najhujši zimi začeti in kako tako delo ob tem mrazu in ob kratkem delavnem času, največ 6 ur na dan, napreduje je vidno. Vse to pa stane denar in je po našem prepričanju pravo tratenje obč. imovine. Ali se ne bi moglo počakati do spomladi, ko bi betonska in zidarska dela imela več upanja na trpežnost, ko ne bi monterji in delavci že delo radi nastopajoče teme ob 4. popoldne zapuščali, da ga drugi dan ob 8. zopet pričnejo? Pa kaj to mari dekanu, ki ga nič ne stane in ki ga cela elektrika tudi nič stala ne bo, če bo občina morebiti plačevala tudi višje, doklade — saj njegov dokladam privržen davek ne presega niti 2 K. Da bi se pa občinski očetje uprli samovoljnosti dekanovi, to ni bilo pričakovati, saj so že pri različnih prilikah pokazali, da so kakor papirnat moški, ki na vrhvi dekanovi. Mnenje smo tudi, da se električna naprava v takih mestih kakor je Kamnik, ki je itak v slabem gmotnem položaju, naj delajo ob času, kadar je dobiti lahko in po ceni denar. 35.000 K, katere mora občina najeti kot posojilo, niso mačje solze, in posebno ob času, ko ves promet in vsa trgovina trpi pod neznosnimi in negotovimi sedanjimi razmerami. Tudi tukaj je pokazal dekan svoj talent. Mestni hranilnici, ki ji dela s svojo pritlikavo posojilnico konkurenco, hoče naprtiti to posojilo, sedaj ko morajo vsi skrbni denarni zavodi štediti s svojim razpoložljivim denarjem, da ne pridejo v ne ljube in mogoče dalekosežne posledice. Če nimate gospodine dekan precej prozornih namenov s tem početjem — odgovorite, zakaj pa iz svoje posojilnice niste dali teh 35.000 kron ali pa izposlovali, da jih da deželna banka ali kak drugi denarni zavod, ki stoji pod klerikalnim vodstvom? Če nimate v svoji posojilnici denarja, potem vemo, da se izkazuje že leta ponavljajoče govorice kot resnične, če ga pa imate, pa ga ne daste, potem so naša domnevanja glede vaših namenov resnična. O teh pa hočemo poročati prihodnjič. Deželno vladu pa pozivamo, da se natančno informira o tem posojilu pri mestni hranilnici in naj ukrene vse, da se glede na sedanje resne čase obvaruje kake škode.

— Člani in članice odbora »Rdečega križa balkanskih držav« se vabijo, da se udeležijo sestanka, ki se vrši danes zvečer ob 8. v posebni sobi restavracije pri »Zlatorogu« povodom povratka slovenskih zdravnikov iz Niša in Vrate. Vsi gospodje zdravniki, ki so opravljali samaritanski posel na Balkanu, so v ljudno vabljeni. Kakor smo izvedeli, se namerava prihodnji teden prirediti na čast slovenskim zdravnikom poseben pozdravni večer, na katerega ho povabljeni vse slovensko občinstvo.

— Narodno obrambno društvo »Branih« ima v ponedeljek, dne 16. t. m. ob 8. zvečer svoj občni zbor v posebni sobi restavracije pri »Zlatorogu«. Vabimo in pozivamo vse zunanje in ljubljanske člane »Branih«, kakor tudi vse tiste, ki se zanimajo za narodno-obrambno delo, da se tega zborovanja zanesljivo udeležijo. Društvo »Branih« je to leto pričelo z intenzivnim narodno-obrambnim delom, dasi je imelo na razpolago le minimalna denarna sredstva. Plodove svojega dela bo lahko pokazalo, čim bodo končane započete akcije. In ti prvi sadovi bodo že pokazali, kako velikega pomena je »Branih« za Slovence in kako se v splošno narodno škodo omočava in podcenjuje delo, ki si ga je nadelo društvo »Branih«.

— Velikosrčno darilo. Telovadnemu društvu »Sokolu« v Ljubljani je g. dr. Valentin Krisper po želji blagopokojnega svojega očeta g. Valentina Krisperja izročil vsoto pet sto kron s pismom, v katerem poudarja, da se je pokojnik v pogovoru vedno prav rad spominjal časov, ko je bil še v osebnih dotiki z društvom. — Blagega pokojnika, dolgoletnega svojega člana, ohrani ljubljanski Sokol v vednem hvaležnem spominu.

— Podelitev ustanov na magistratu. Pri včerajšnji magistratni seji je bilo podeljenih večje število ustanov. Ustanove za dekleško balo in sicer Schillingovi v znesku 250 K je dobila Marija Jeršinovičeva, roj. Zupanova, Tollmainerjevo v znesku 250 K Ana Magoličeva roj. Černetova, Bernardejevo ustanovo v znesku 230 K je gremij podelil Amaliji Kaiserjevi roj. Debevečevi. Fancojevo v znesku 128 K pa P. Ogrinčevi roj. Mrakovi. Do teh ustanov imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omožile. Kraskovičovo ustanovo v znesku 128 K je dobil Fran Černe vulgo Kravželj. To ustanovo je eno leto podeliti revnemu dekletu iz St. peterske fare, drugo leto pa revnemu kmetu iz te fare. Letos je bil na vrsti kmet in ker je Kravželj edini prosilec, se je

ustanovo podelilo njemu. — Josip Filiks Sinova ustanova v znesku 96 K za dve izmed najrevnejših ljubljanskih deklet, se je podelilo Barbari Hubarjevi in Franji Svetlinovi vsaki a 48 K. — Miha Pakičeva ustanova v znesku 240 K za obubožane ljubljanske obrtnike meščanskega stanu ali njih vdove se je podelila Rozaliji Sarkovi. — Kovačev ustanovo v znesku 302 K je podelil magistratni gremij Karolini Bedenovi, Ivani Jamnikovi, Ivani Podbevškovi in Jožetu Gorjancu, vsakemu po 75 K 50 v. Pravico do te ustanove imajo štirje v Ljubljani v revščini živeči rodbinski očetje ali matere z nepreskrbljenimi otroci. — Kosmačev ustanovo v znesku 204 K je dobila Avgusta Wenzowska. Do te ustanove imajo pravico ljubljanske uradniške sirote ženskega spola. — Valentinovo ustanovo v znesku 168 kron za ubožne sirote iz franciščanske fare, ki še niso 15 let stare je dobil Franc Miš. — Ustanovo za štiri onemogle posle v znesku 100 K, podelil je mestni magistrat Marijani Brelihovi, Karolini Fajglovi, Tereziji Golobovi in Marijani Novakovi, vsaki a 25 K.

— Kioski in stavbna dovoljenja v Ljubljani. Pri včerajšnji gremijalni seji se je dalo Franu Perdanu, plakaterju v Ljubljani dovoljenje za postavitev večjega števila reklamnih kioskov. Kongregaciji usmiljenih sestra v hiralnici sv. Jožefa se je dalo stavbno in vporabno dovoljenje za razne prizidave v njihovem poslopu v Slomškovi ulici št. 18.

— Mestno drsališče in dijaštvo. Pri včerajšnji magistratni seji se je sklenilo, da se smejo dijaki in dijakinje tudi ob nedeljah drsati za isto ceno kot ob delavnikih. Tudi se je sprejel predlog, naj bi občinski svet dovolil, da bi gardedame in spremljevalke otrok imele na drsališče prost vstop. V drsališki odbor je dopolnilno izvoljen g. magistratni oficijal Rajko Boltavzar.

— Pasji davek za Barjane. Kakor znano, mora vsakdo v Ljubljani plačevati pasji davek. Izsveti od tega davka so le posestniki, katerih posestva so na samoti in ki imajo pse le za čuvaje. Dosedaj so se v posameznih slučajih tudi Barjanom predpisaval tak davek, dasi je notorično, da je celo Barje na samoti. Sedaj je vložil v imenu Barjanov tamošnji okrajni načelnik in nadučitelj g. Črnogaj prošnjo, da bi se pasjega davka oprostil vsi Barjani. Gremij sklepe prošnjo priporočiti občinskemu svetu. Tudi je istočasno opustil posestnika Škafarja plačevanja pasjega davka.

— Slovenski zdravniki na Bolgarskem. Dr. Gabrijel Hočev var je poslal po svojem povratku odboru za »Rdeči križ balkanskih držav« tole poročilo: Ko sem zopet prišel v red, vam hočem podati, da splošnim svojo dolžnost v naslednjem, kolikor mogoče natančno sliko svojega delovanja, ki se popolnoma krije z onim dr. Rusa v prid balkanskega, oziroma bolgarskega rdečega križa. Odsla sva v Sofijo s tiho željo, da posvetiva svoje moči ranjenecem v Sofiji, ali če tu ne bo šlo, v Mustafi Paši, Lozengradu ali Odrinu, deloma za to, ker sva si tam obetala zanimivejše dogodljaje, deloma tudi zato, ker sva v označenih krajih pričakovala udobnejše življenjske razmere. Sanitarni odbor bolgarskega Rdečega križa naju je sprejel z veseljem, posebno ker sva z ozirom na to, da imava podporo od slovenskega odbora, odklonila ponujeni nama honorar po 20 frankov dnevno. Šef sanitarnega departmaja pa nama je obenem razložil situacijo. V Sofiji sami delujejo posamezne, a popolne misije različnih narodov; ne-le, da po številu popolnoma zadoščajo vsem potrebam, spoznala sva tudi iz njega besedi, da naju tuje misije ne bi marale v svoje okrilje. Sama, brez posebnih drugih pripomočkov — osebja in materija — pa nisva bila v stanu prevzeti samostojnega dela, ne glede na to, da je bila Sofija že tedaj izborna preskrbljena. Iste razmere vladajo tudi v južnih večjih mestih. Nasprotno pa je bilo o istem času veliko pomankanje zdravnikov v Severni Bolgariji, kamor so odhajali dan za dnem, transporti lahko ranjenih in napol ozdravelih. Vse misije so se iz prej navedenih vzrokov nastanile v Sofiji ali so odšle proti vzhodu in jugu. Ker nama je bilo le na tem, da se pokaževa koristna, odločila sva se v največje veselje in zadoščenje bolgarskega Rdečega križa, da greva v Vraco, 104 km oddaljeno, majhno, staro mesto. Spoznala sva, da boli nikakor nisva mogla ustreči odboru. Tamkaj sva našla posla čez glavo. Na stotine ranjenecv je čakalo tam zdravniške pomoči. Do tedaj je bil tam samo en zdravnik-domačin, ki pa vsled drugih poslov — naborne in druge komisije — ni mogel oskrbovati bolnikov. Prevzela sva vsak vodstvo ene bolnice, dodelili so nama po enega medicina in potrebno osebje. Dasi so bili po večini le la-

hko ranjenci, vendar so nama po-znejše komplikacije naložile tudi mnogo operativnega dela. Razven dela v bolnici sva oskrbovala tudi ranjenike in bolnike po mestu in se-lili, kjer so se nahajali v zasebni oskrbi. Tekom 16 dni, kar sva bila doli, sva dala zdravniško pomoč okoli 900 ranjenecem. Pripoznal nama je tamošnji odbor Rdečega križa, ranjenci in vse občinstvo kot zastopni-kama, popolnoma neznanega jim slo-ven. naroda, opetovano svojo hval-ležnost in z mirno vestjo trdim, da sva za Slovence pridobila veliko simpatijo tamošnjih prebivalcev. Obiskala sva škola, generala in dru-ge veljake — bolgarski jezik nama ni delal nikakih težav. Življenjske raz-mere za naju so bile skrajno težavne, dasi so se različne družine trudile na-ma olajšati — lahko rečem — najno bedno stanje. Prenašala sva pa ne-vajeno življenje s potrpljenjem, ki ga edino more dati ljubezen do brata in zavest koristnega dela. K sklepu se slavnemu odboru zahvaljujem za podporo, ki mi je omogočila, da sem dejansko izkazal svojim južnim brat-mom malo uslugo.

— Pismo kranjske učiteljice. Kakšno razpoloženje vlada med kranjskim učiteljstvom vzpričo kri-vice, ki se mu gode s strani klerikalnih mogotcev, izpričuje to-le pismo, ki ga je te dni poslala hčerka učiteljica svojemu očetu: »Torej o procentih ne duha, ne sluha! Radovedna sem, ako je visoki, v modrosti komaj do-sežni deželni odbor onim, ki jih do-slej ni dosegla, njegova radodarna roka, naklonil življenje ali smrt? Smrtna kosa njegova je kaj krepko kosila v vrstah naprednega učitelj-stva in marsikateri učitelj, marsika-tera učiteljica se je skrila v noč »Slomškarije«, da se dokoplje do ro-se — procentov. Tako se je zgodilo pri nas. Gospodična N. N., ki je vsto-pila pred nekaj dnevi v »Slomškovo zvezo«, je dobila procenče že naka-zane. Toda jaz se ne pritožujem, če-prav bi krvavo rabila tistih 150 K, imam vsaj na strani Vas, dragi papa, h kateremu se zatečem v denarni si-li, imam ljubo mamico, ki mi pomaga v vsaki stiski. Ali ta beda, to gorje pri učiteljstvu, ki služi tu po kmetih! Ima kup otrok, ki bi radi študirali, a nobenih postranskih zaslužkov in to bomo plačali! Videla sem take reveže na konferenci, ki so bili podobni bolj dinarjem nego učiteljem. G. X. se je danes glasno razjokal, ko je čital v »Narodu« o strašni krivičnosti. Vese-li se je že na te doklade, delal na ta račun dolgove — in sedaj? Kakor on, tako vsi drugi! Čakajo naj, da se omechajo kamenita srca, krote naj želodec, saj bodo za to dobili plačilo v nebesih! ... In sedaj bi naj tudi jaz pristopila k tej družali? Res je, trpe-la bom zaradi tega vse življenje, to-da značaj mi je več! ... Ali je treba temu pismu komentarija? Me-nimo, da ne.

— Deželno predsedstvo objavlja sledeče: Objekti železničnih prog Zidani most - Ljubljana - St. Peter-Trst in Celovec - Jesenice - Gorica so do nadaljnjie odredbe ponoči in podnevu z vojaškimi stražami za-straženi. — Daje se na občno znanje, da imajo vse vojaške straže povelje, da primejo vsakega, ki se na železniški progi ne da bi se primerno izka-zati, ustavlja in se skuša odtegniti aretaciji, zoper vsakega pa, ki se iz-kuša zanetiti odtegniti, sme ra-biti vojaška straža takoj orožje.

— Zvišanje obrestne mere. Upravni odbor »Mestne hranilnice« je včeraj sklenil, da s 1. januarjem zviša obrestno mero na 4½%. Vlagatelji bodo dobivali večje obresti, a seveda bodo tudi dolžniki morali plačevati večje obresti. Tak sklep je storila tudi nemška hranilnica.

— Kadar se gre za kupčijo, ta-krat znajo tudi najholy zagrizeni Nemci najrazličnejše slovanske jezi-ke. Slučaj nam je sedaj prinesel v ro-ke nekak cenik ljubljanske firme Maks Samassa. Ta cenik je tiskan v maloruskem jeziku, samo sedež Sa-massove tovarne se imenuje »Lajbah« namesto Ljubljana, dasi je tudi v maloruskem jeziku običajno imenovanje Ljubljana.

— Umrila je v Ljubljani soproga c. kr. nadgeometra ga. Ema Klein-ma v r. sestra znanega zdravnika g. dr. Petra Defranceschija. P. v. m.!

— Ponesrečen ljubljanski trgov-ski potnik. Potnik tvrdke Edmund Kavčič v Ljubljani, ki je širom znana kot tvrdka za špecerijsko bla-go, posebno za likerje in razno žga-je, lastnica priznane marke »Flo-rian«, Albert Pečovnik se je na svojem potovanju na Spodnjem Šta-jerskem m in sicer v okolici Petrovč-ponesrečil. Peljal se je z vozom, ki je last že omenjene tvrdke, proti Petrovčam. Na železniškem prelazu državne proge Spodnji Dravograd-Celje je zgrabil vlak voz in ga po-polnoma strl. Kočijaž Anton Mihe-lin in potnik Pečovnik sta še pravočasno skočila raz voz. Nesre-čo, ki bi bila postala lahko usodna za

oba, je povzročilo dejstvo, da na tem prehodu ni železniških zatvornic, da je vladala takrat silna megla, ki je onemogočala vsak tudi najbližji raz-gled, in da je hlapec, ki je sicer sli-šal oddaljen žvižg lokomotive, ven-dar v prepričanju, da je vlak že od-peljal, vozil kljub temu čez prelaz. Škoda, ki jo trpi tvrdka še ni dolo-čena. Razbit je voz, konja pa sta se preplašena odtrgala in zdirjala po ce-sti. — Podobne nesreče so se že ope-tovano prigodile na progah, kjer ni zatvornic pri cestah in potih, in ozi-raje se na javno varnost in na varen cestni promet, bi bilo vsekakor umestno, da bi se železnica potrudila tudi pri malih progah, ki ravno ta-ko ogrožajo promet na križiščih, kot velike; posebno še, če ni zatvornic, napraviti zatvornice. Seveda se bo sedaj zvrnila vsa krivda na revnega voznika, toda gotovo je, da bi se, če bi železnica na tej progi tako ne šte-dila z varnostnimi napravami kljub silni megli ne bila pripetila ta ne-sreča, posebno še ker mož ni hitro vozil in bi bil gotovo prav lahko vstavljen pred zatvornico.

— Zahtevajte odločno in izrec-no pri nakupovanju kavnega prida-ka Kolinsko kavno primes z znakom »Sokol« v korist »Družbi sv. Cirila in Metoda« iz edine jugoslovanske tovarne kavnih primesi v Ljubljani!

— Odborova seja političnega dru-štva »Vodnik« v Spod. Šiški se vrši v ponedeljek zvečer ob 8. pri »Raci«. Ker je ta seja jako važna, naj se je udeležijo vsi odborniki.

— Dobrodelna prireditev v korist revnim šolskim otrokom. Narodno-napredna društva v Spodnji Šiški so sklenila, prirediti revnim šolskim otrokom v občini Spodnja Šiška bo-žičnico, ki bodo v ta namen darovala vsako posebe izdatne prispevke. Tu-di se je sklenilo, naprositi občino Sp. Šiško za prispevek. Da bo dobrodelni namen čim učinkovitejši, se obra-čajo društva na vsakega posameznika, ki bi hotel v ta namen kaj daro-vati, da vpošlje svoj obulus na pred-sednika društva za zgradbo »Sokol-skega doma«, gosp. Josipa Seidla, župana in posestnika v Spodnji Šiški. Z okrožnicami se prispevki ne bodo pobirali. Kdaj in kje se vrši božični-ca, se naznani pravočasno. K pri-redivi ima vsakdo prost vstop.

— Klerikalna mlekarja jalova v Mošnjah. Piše se nam: Znano vam je, kako lepo je napredovala naša mlekarja tačas, ko jo je vodil g. nad-učitelj Korošec. Ko pa je prišla naše-mu Janezu in Francetu v roke, za-čela je iti rakovo pot; tako dolgo je hirala, da je počasi popolnoma one-mogla. Seveda se imamo zahvaliti za vse to dobremu nadzorstvu, ki ga vodi Andrej Globočnik, po domače Rešov vžitkar. To pa togoti višje gla-ve Terpija, Resmana in Globočnika, ker si ne moreta pomagati. Iz same zavisti napadajo zdaj vse spoštovano gospo soprogo g. nadučitelja na B. Beli, ker je ustanovila tu drugo mle-karno ter nas tako podpira. Pripo-mogli pa ji bomo tudi mi, da bode še vedno več mleka. Pripravljena je pa tudi takoj opustiti mleko, ko začne delovati zadružna mlekarja. Torej pričnite že vendar enkrat z zadruž-no, da vam ne bode begala nadučite-ljeva gospa zadružnikov. Kar se pa tiče očitanja, da hodi gospa na zaba-vo in ples, ve cela občina, da to ni resnica. Ampak ona pride, da nam plača mleko točno 2. ali 3. dne vsa-kega meseca se ji za ta red prav le-po zahvaljujemo. Prosimo samo do-tičnega lažljivega dopisnika, naj se on spametuje, ker je imel že dosti hudih skušenj: poznamo ga dobro, akoravno ne upa s svojim podpisom na dan. Občina naj rajši pogleda v župnišče, kako se zabavajo in poje-jo zabavne pesmi, katere naš Janez prav rad poje. »Oja, dekle na sred morja, rada bi moja bla, jaz sem pa fant zato, splavam ponjo«, Juhuhuh! Zna pa tudi »Bodi mi zvesta, moja nevesta, jaz bom tvoj mož, te bom nosil v koš.« Zna še tudi dosti dru-gih, kadar se naužije preveč kislega mleka, katerega vsakemu priporoča. Več naprednih občanov.

— Preganjan in rehabilitiran. Iz vi-pavske doline se nam piše: Župnik Kalan, ki je zapustil kranjsko deželo in se je preselil v Ameriko, je torej vendar cerkveno priznan kot pošten duhovnik. Na Kranjskem so ga kleri-kalci preganjali, češ, da je liberalec; on je molčal in se umaknil v Ameri-ko. Zasledili so ga tudi v tujini in vprizorili proti njemu veliko gonjo. Konec je bil, da mu je škof, v čigar škofiji se je bil Kalan naselil, odvzel kruh. Ameriški »Slovenec« in ljubljanski »Slovenec« sta se krepko udeležila te gonje in razkričali so Ka-lana celo za odpadnika. A pravica je končno vendar premagala krivico — drug škof je spoznal resnico in je Kalanu podelil lepo novo župnijo Willard-Wisconsin. Tako so ameri-kanski in kranjski klerikalci za eno blamažo bogatejši.

Roko si je zlomil. Dne 7. decem-bra je šel novomeški gimnazijski ravnatelj Brežnik čez kapiteljski hrib po stari cesti na sprehod. Na cesti mu je izpodrsnilo, da je padel in si zlomil desno roko v zapestju. Ravnatelj Brežnik je obžalovanja vreden, ker je telesno že itak slaboten.

Taki so! V Novo mesto je prišel pred kratkim časom potnik nemške tvrdke in nemškega rodu. Pravil je nekemu trgovcu, da ga je bilo groza hoditi po teh krajih po Dolenjskem, ker je čital v nemških časopisih, da so bili pred zadnjo poroto skoro sa-mi uboji in še celo en roparski umor, ki je končal s smrtno obsodo. Slo-venški trgovec ga je poučil, da je bi-lo sicer res precej ubojev, ker je Slo-venec pogumen in odkrit, toda uboj je vedno dejanje v afektu in je nekaj ubojev prinesla zgradba belokranjs-ke železnice. Roparski umor pa je Slovenec čisto tuj. Res je bil obso-jen zaradi roparskega umora nek-j Maks Erhardt na smrt, toda to ni Slovenec, marveč Nemec, doma iz okolice Leobna. Vsa ta razprava se je vršila nemški, ker ne razume ob-toženi Erhardt nobene slovenske be-se. Potnik je debelo gledal, ko je čul, da je izvršil roparski umor Ne-mec in ne Slovenec in se je zgrajal nad nemškimi listi, ki pripisujejo ta roparski umor Slovincem samo za-to, da jih lahko blatijo ...

— Ženitovansko potovanje novo-meškega osmošolca. V naslednjih vr-stah bomo nekaj povedali, kar ve ce-lo Novo mesto in je bilo že predmet preiskovanja, tako da naše poročilo ne bo nikomur škodovalo, nego le ilustriralo razmere. Na gimnaziji v Novem mestu je študiral osmošolec V., vnet član Marijine družbe. Popi-val je po cele noči v Jakacovi go-stilni, ki je prav pred stanovanjem kateheta dr. Ažmana, ki se je lani povzpelo do trditve, da je ravno zato objektivni, ker — vsi domijajo o nje-govi objektivnosti. No, Marijinemu devičarju je hodilo po mislih vse dru-go, le — devišstvo ne. Zagledal se je v Jakacovo natakario, vendar mu v ljubezni Platon ni bil v izgled. Pred kratkim pride ob desetih dopoldne s kislim obrazom h katedru in poprosi g. profesorja, če sme iti domov, ker ga tako boli — zob. Profesor mu je to seveda dovolil. Tisto opoldne se je pa odpeljal drug profesor iz Nove-ga mesta in je menda med vožnjo prestopil v drugi razred. Kako se je začudil, ko je v vlaku v drugem raz-redu naletel na osmošolca V., ki se je peljal z Jakacovo natakario v Trst ali Pulj menda na ženitovansko po-tovanje. Ne vemo še, kakšna kazer je ali bo zadel tega osmošolca, spominjamo se pa, da je bil izključen pred dvema letoma neki dober in trezno misleč dijak, ki pa je vdvaj se pesniškemu razpoloženju napravil paradijo neke nemške, ne ravno nprave pesmi. Toda beseda ni konj in pes, ki veliko laja in grize. Če je bil ta dijak zaradi besed izključen, ne vemo, kaj naj se zdaj V-u, zgodi zaradi dejanj. Omenimo le še, da je V. nebroj dijaških maš »šprical«, pa se mu ni zgodilo nič, dasi je dr. Ažman vedel za to. No seveda, V. je bil član Marijine družbe! Sicer pa naj se V. le tolaži, on še ni najhujši iz-med vseh Marijinih devičarjev. Še je eden na gimnaziji, ki je še hujši od V. in baje ne spoštuje niti zakona. Brežnik je v enem slučaju zaslišel prizadeto zakonsko slabjšo polovi-co, ki je tudi kuhana in pečena v cerkvi. Ta je umevno vse tajila in preiskava je bila končana. Ljudje pa se mu smejejo na glas. Tako moralo proizvajajo — Marijina družba s svo-jim geslom: bodi naš, pa lahko delaš kar hočeš, samo liberalnega sodija-ka ne smeš ne pozdraviti, ne pogle-dati. Saj razumete, g. dr. Ažman!

— Iz Bohinje se nam poroča: Kra-sni solnčni dnevi. Snežne razmere za vse vrste zimskega športa izbor-ne. Prijatelji in izletniki zimskega športa se na to opozarjajo.

— Slabi časi na Dunaju. Sedanje mednarodno krizo so začeli občutiti na Dunaju na tak način, da je kar strašno. Povsod odpuščajo delavce in uslužbence. In še v kaki meri! Zdaj, neposredno pred Božičem, ko bi morala biti največja kupčija, od-puščajo uslužbence celo v takih tr-govinah, kjer je sicer božični promet velikanski. Tako ima na pr. znana velikanska firma Gerngross 1400 deklet v službi, je pa zdaj en dan odpustila 300 deklet in jih hoče še več odsloviti. Tudi firma Herz-mansky je velikanska, a je bila pri-morana odpustiti tretjino svojih uslužbencev in uslužbenk. Kupčija je tako slaba, da je bilo ta teden pri fir-mi Herzmansky en cel dan samo — 15 kupcev. Nič bolje ni v sijajnih tr-govinah v notranjem mestu. Nikjer ni videti kupcev. Ti trgovci plačuje-jo strahovite najemščine, pa v naj-boljšem času še za luč ne zaslužijo. Tako se Dunajčanom izplačuje njih besno sovraštvo do Slovanov sploh in zlasti do Srbov.

Prostovoljca iz Črne gore. Sročni sta se vrnila v Ljubljano pravnik Čop in Lipar, ki sta se kot prostovoljca borila v črnogorski armadi. Bila sta pred Tarabosem ter se udeležila zavzetja Sv. Ivana Medove in Lješa.

Elektroradiograf »Ideal«. Spored za soboto 14., nedeljo 15. in ponedeljek 16. decembra 1912: 1. Zabužna nedelja. (Humoreska.) 2. Reja slonov v Indiji. (Zanimiv naraven posnetek.) 3. Bedak si hoče vzeti življenje. — Samo zvečer. 4. Napačni policaj. (Amerikanska drama.) — Samo zvečer. 5. I. del: »Katastrofa« ali Blisk v temni noči. (Nordisk senzijski film z ne se vidnimi sceničnimi efekti.) 2 minuti odmora. 6. II. del: »Katastrofa«. 7. Prijetna zmot. (Krasna veseloigra Nordiskfilm Co.)

Nočna idila. Po 3. uri danes zjutraj sta po Kongresnem trgu pela dva nočna tiča. Eden se je v Wolfvi ulici znesel nad tam se nahajajočo stojnico, nato je vzel ročni voziček ter ga začel prepeljati po hodniku na Kongresnem trgu. Nenadoma pa je začel klicati »Na pomoč!« in »Zur Hilfe!« Policijski stražnik je oba ponočnjaka legitimiral, nakar sta mirneje odšla vsak na svoj dom.

Zblaznela je včeraj v Študentovski ulici št. 7 stanujoča zasebnica Marija Slađićeva, katero so prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Nogo si je zlomil včeraj pri padcu na Poljanskem nasipu konj hlapca Jožefa Verbajsa. Konja so naložili na voz in ga prepeljali v živilno-zdravnišnico.

Zatekel se je pred 14. dnevi k Poljaku v Orlovi ulici št. 6 velik belosivkast pes, ki ima po vrhu velike črne lise. — K mizarškemu pomočniku Jerneju Doviču se je pa še meseca novembra zatekla mala, rjava psica z ovratnikom, a brez znamke. Lastnik jo dobi nazaj v Mali vasi 38.

Oslabela je včeraj popoldne na Tržaški cesti 72letna zasebnica z Glinca, Marija Mulčeva. Prepeljali so jo z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Huda služkinja. Včeraj je prišla v neko gostilno Pred škofijo neka neznana služkinja, ter je zahtevala od natararice 40 vin. Ker je ta ni poznala, ji tudi ni hotela dati denarja. To je pa neznanko tako razkačilo, da je začela vpiti, naposled je pa dala natararici krepko zaušnico. Stražnik je razjarjeno žensko aretirjal.

Izgubljeno in najdeno. Služkinja Katarina Bajtova je izgubila dva zlatu uhana. — Neki gospod je izgubil zlato ovratnično iglo. — Ana Damjanovičeva je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. — Delavka Jožefa Logarjeva je izgubila denarnico z 12 K. — Šolski učenec Vinko Jeločnik je izgubil denarnico z 2 K. — Krojaški pomočnik Jakob Skuk je našel denarnico s srednjo vsoto denarja. — Neki gospod je našel v svoji suknji dva blagajniška ključa, za katera ne ve, kje ju je dobil. — Delavec Peregrin Lončar je izgubil z voza škaflijo, v kateri je bila črna jopica.

Večja vsota denarja je bila izgubljena v noči od 9. na 10. decembra, med katero je bil bankovec za 1000 K. Denar je bil v beli, bolj kvadratni kuverti. Najditelj se prosi, naj odda denar proti dobri nagradi pri mestni policiji.

V kavarni »Central« svira danes in prihodnje dni damska kapela »Gora«.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala ga. Vera Malerčeva v Črnomlju 3 K. — To vsotico so dobili kot vstopnico k domači predstavi: »Darežljivi otroci«, katero so priredili: Fini in Rudi Weiss, Melita Schiller, Vera in Nada Malerčeva v nedeljo dne 1. decembra t. l. — Gosp. Josip Mešek v Litiji je poslal 12 K, katere je nabral v svoji gostilni. — Gosp. Makso Zaloker v Ljubljani izdeluje tako dobro drože, da jih hvalijo gospodinjke in peki. Mi imamo tudi povod, priporočati Zalokarjeve drože, ker je gosp. tovarnar družbi sv. Cirila in Metoda nakazal zopet 55 K 06 vin. Trnovski Mohorjani v Ljubljani so za Ciril - Metodovo družbo darovali 3 K 94 vin. — G. mestni uslužbenec Nikolaj Rus je podaril družbi sv. Cirila in Metoda več letniškov »Izvestij muzejskega društva« in »Mitteilungen«. — Na godovanju gosp. Fr. Konška, gost. in veleposelstnika na Trojanah sta nabrali za Ciril-Metodovo družbo 4 K 20 vin. — Gosp. dr. Fr. Rosina, odvetnik v Mariboru, je poslal 15 K, mesto venca na krsto umrlega gosp. šolskega svetnika Iv. Koprivnika. Hvala!

Gosp. I. Alfirevič iz Zadra je izročil družbi sv. Cirila in Metoda 2 K 20 vin. povodom svoje oprostitve pred celovško poroto, mesto brzojavke gosp. Jukiču. Hvala!

Družba sv. Cirila in Metoda je zopet prejela dar od svojih dobrih prijateljev v Ameriki; marljivi rodoljub gosp. Alojzij Pirc je poslal od Cirila - Metodove družbe v Clevelandu 150 K. — Iskrena hvala gosp. pošiljatelju in poštvalnim rojakom v Ameriki. Družba sv. Cirila in Metoda prosi vsestranske pomoči, ker živo čuti težke razmere, v katerih živimo.

Društvena naznanila.

Društvo za zgradbo in vzdrževanje »Sokolskega doma« »Sokola II.« naproša tem potom vse cenj. dame, gospe in brate člane, ki imajo nabiralno polo ali pa blok, da se udeležijo sestanka, ki se vrši v nedeljo ob 9. dopoldne pri br. Krapežu v zadnji sobi. Prosi se, da se tega sestanka udeležijo vsi, da oddajo svojo polo ali blok, ne oziroma se na to, če je tudi pola prazna.

Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem je izdala lično karto, v kateri so zaznamovane smuške ture v Bohinju.

Društvo vpokojenih učiteljev. Zahvala. Podpisana naznanjam, da sem po smrti svojega moža Frana Jurmana od blagajničarja »Pokojninskega učiteljskega društva« takoj prejela vso svoto, v naših pravih zajamčeno. Za to pogrebno podporo se lepo zahvaljujem in vsem vpokojencem kakor vpokojenkam društvo prav toplo priporočam. — V Ljubljani, dne 10. decembra 1912. — Kati Jurman, vdova.

Slovenska čitalnica v Mariboru vabi na svoj redni letni občni zbor v soboto, dne 21. decembra ob 8. zvečer v društvene prostore.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Danes se ponovi za nepar - abonente zabavna opereta »Ptičar«, pri kateri sodelujejo naše najpriljubljenejši moči. G. Vondra je od svoje boleznij okrevjal, zato je pričakovati, da pride melodijska opereta do popolne veljave. — V nedeljo popoldne se na splošno željo ponovi opereta »Boccaccio« (izv. abonemaja — za lože nepar — znižane cene); zvečer prvič za parabonente »Ptičar«.

Slovenska opera. Nanovo angažirani prvi tenorist gosp. Anton Harner - Karas se je pripeljal včeraj v Ljubljano in se že udeležuje izkušnji za svoj prvi nastop v operi »Hoffmannove pripovedke«, ki se uprizori že prihodnji teden in kjer poje gosp. Harner - Karas v naslovni vlogi. Opera pripravlja Weisovo efektivno ljudsko opero »Naskok na mlin«, opereta »Orfejja pod zemljo«.

Drama pripravljiva za prihodnji teden Shakespeareovo »Komedijo zmešnjav«, najveselejšo in najrazposajenejšo klasično burko, v kateri se vrtili dejanje v kapricioznih skokih in presenetljivih zapletitvah, dokler se naposled vozel zopet lepo in zadovoljivo ne razreši. Za dolg čas ni v tej komediji niti toliko prostora, kar bi z iglo pičil. Glavne vloge so v rokah gg. Bukška, Skrbniška, Povheta in Bohuslava, ter dam: Danilove, Šetfilove, Bukškovice in Juvanove.

Nabiranje krajepisnih imen. V drugi polovici tekočega leta so »Matici Slovenski« izročili zbirke krajepisnih imen naslednji gospodje: po gosp. M. Hočevanju, strok. učit. na meščan. šoli v Krškem: A Lunaček, šolski ravnatelj v St. Rupertu; J. Ambrožič, nadučitelj v Čatežu na Savi; Fr. Kavčič, učitelj v Ambrusu; Ivan Malnarčič, nadučitelj pri Sv. Križu pri Kostanjevici; Fr. Stauffer, učitelj v Pilštanju; Fr. Bračun, gimn. prof. v Mariboru, in M. Hočevar sam (zbirke iz 19. obč. in kozjanskega sodnega okraja); Ivan Križan, zasebni uradnik v Sevnici (zbirke iz vseh 13. obč. in sevnjskega okraja); Fr. Prezelj, davčni oficijant v Črnomlju; po gosp. Fr. Planincu, kaplanu pri Sv. Jakobu v Slov. Goricih, dijak mariborske gimnazije Fr. Geč (VIII.), F. Korpar in Vinko Prelog; po gosp. dr. Ilesiču Fr. Drašler, dijak VIII. r. II. gimn. ljubljanske; po gosp. prof. Westerju dijak II. gimnazije ljubljanske Jos. Tomšič, Iv. Jeretina, Pavel Panec (VI.) in Raf. Kadunc (V.); po g. dr. Zmavcu dijak I. gimnazije ljublj. Anton Korošec (VII.), Mih. Erklavec, Makso Mušič, Fr. Zavašnik (VI.). — Vsem imenovanim gospodom se za marljivo nabiranje, oziroma posredovanje pri nabirateljih, posebno pa gospodoma Kočevanju in Križanu za njih izredni trud prav iskreno zahvaljuje »Matica Slovenca«.

Rnjževnost.

— Anton Aškerc: Atila v Emoni. Zadnje delo pokojnega pesnika Ant. Aškerc, velika romanca »Atila v Emoni«, je bilo letos priobčeno v »Ljubljanskem Zvonu«, sedaj je pa ta pesnitev izšla v posebnem natisu. Eleganta knjiga stane broš. 1 K 40 vin., vez. 2 K 40 vin., s pošto 10 vin.

več. Obširnejšo oceno priobčimo v kratkem.

Vse tu naznanjene knjige se dobivajo v »Narodni knjigarni« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Izpred sodišča.

Razprava proti Megliču. Pri tej razpravi proti Karlu Megliču je bil zaslišan tudi g. Makso Lavrenčič. Ker je bila njegova izpoved v našem listu pomanjkljivo stilizirana, jo bomo izpopolnili. Gosp. Lavrenčič je izpovedal: Prisiljen sem bil, svojo trgovino z vso nepremičnino prodati Megliču za 90.000 K, a upoštevati je, da se je njega terjatev, kakor vse druge, potom sporazumljena skrčila na 15.000 K, koje je dobil v prevzetju aktiv in pasiv pokrite, kar kaže dotična notarska pogodba. Megliču sem po tem domeni kupčiji, in to sem bil ravno po dr. Hudniku prisiljen, obljubil dati še 5000 K in te plačevati v mesečnih obrokih po 50 K in 100 K. Megliču sem odplačal 1200 kron, z dr. Oblakom pa pri razpravi še poračunal 400 K, koje je Meglič za moj račun kasiral, nakar je ostalo plačati še 3400 K, ne pa, kakor je bilo poročano, 30.000 K.

Razne stvari.

* **Za črnogorski »Rdeči križ«.** Iz Sarajeva poročajo, da so tam nabrali za črnogorski »Rdeči križ« 510.000 kron.

* **Trije otroci zgoreli.** Iz Stolnega Belgrada poročajo: Trije otroci fabriškega delavca Kolomana Somočija so v stanovanju zgoreli. Ogenj je nastal vsled prevroče peči.

* **Paroplovstvo.** Parnik »Mauritania« družbe »Cunard Line« poroča z brezličnim brzotom 770 milj pred New Yorkom, da je na ladji vse zdravo. Dospela je že v New York.

* **Umor.** Iz Monakovega poročajo: Včeraj popoldne je prišel semkaj štiriindvajsetletni igralec Friderik Justus iz Bratislave ter šel v hotel v Schwabingu, kjer je tamkaj stanujočo pevko Frido Baumannovo po kratkem prepiru ustrelil.

* **Spiljoni.** Iz Heba poročajo: V vasi Tehlovice so baje aretirali dva Rusa, ki sta prodajala kuretnino, ker sta osumljena spilonaže. Ravnotako so v Plzinju prijeli tri Ruse, ki so hodili okoli škodovih tovarn. — Tako poročajo nemški listi.

* **S poročnim prstanom zadušila otroka.** Iz Tridenta poročajo: V Rovere della Luna je kmetica Lujiza Susat zadušila svojega lastnega, eno leto starega otroka s tem, da mu je dala pogoltniti svoj poročni prstan. Blazno mater so odvedli v norišnico.

* **Stavka medicincev.** Iz Halle o' Saali poročajo: Vsi nemški medicinci tukajšnjega vseučilišča so sklenili, da ne bodo več obiskovali klinik in predavanj, ker dopušča vseučilišča, da inozemci navzile obstoječim ministerialnim in fakultetnim sklepom prakticirajo brez tozadevnih dokazov sposobnosti. Včeraj so že začeli stavkati.

* **Konfisciran smodnik.** Iz Budimpešte poročajo: Predvčerajšnjim ponoči so baje na budimpeštanskem kolodvoru sesirali pet vagonov smodnika, ki so bili na potu iz Rusije v Srbijo. Smodnik je bil deklariran kot sladkor in na vagonih so bile svinčene plošbe. Na meji je bila plačana normalna carina na sladkor. Transport je dospel do Budimpešte, kjer so dali uradniki vagone odpreti. Našli so namesto sladkorja smodnik. Vagone stražijo vojaki.

* **XXIX. c. kr. državna dobrodelna loterija.** Dne 19. decembra t. l. bo na Dunaju zrebanje XXIX. drž. loterije za skupne vojaške dobrodelne namene, katere dobitvene možnosti (21.146 denarnih dobitkov v skupnem znesku 625.000 K) vmes glavni dobiček 200.000 kron, smo podarjali že prej. — Srečke po 4 K se dobivajo dokler bo kaj zaloge po loterijah, trafikah, menjalnicah, pri poštah, davčnih uradih itd.

* **Železniške nesreče.** Iz Budimpešte poročajo: Predvčerajšnjim ponoči je zadel na postaji Pandorf tovrni vlak ob lokomotivo drugega tovrnega vlaka. Devet vozov in ena lokomotiva so skočili s tira, ter se težko poškodovali. Vlakovodja je bil ranjen. — Iz Sarajeva poročajo: Pri Doboju so predvčerajšnjim skočili s tira ena lokomotiva in šest vagonov. En pasažir in dva železniška nastavljenca so bili lahko, en kurjač pa težko poškodovan.

* **Nastitč mrtve?** Glasoviti falsifikator dokumentov in pisatelj ostudnih brošur proti Srbom, znan izza veleizdajniškega procesa v Zagrebu, je mrtve. Njegov konec je primeren zaključek vprizorjene tragikomedije, v kateri je igral skoro najvažnejšo vlogo. Nič ne ve, kam je izginil. Skrilal se je v Parizu pod tujim imenom Neki Srb g. je spoznal, in ker ni hotel drugega s. d. stva, je v igri z njim izzval prepir in ga v prepiru

ustrelil. To vest vzdružjejo zelo trdovratno in je tudi zelo verjetna.

* **Proti Srbom na Ogrskem.** Iz Szegeda poročajo: V zaporu državnega pravdnika je več Srbov, ki so na južnem Ogrskem proti Avstriji agitirali in špijonirali. Proti tem se bo v par dneh vršila razprava. Govorijo se, da bo po sankciji zakonov za izjemno stanje justični minister sistiral delovanje porotnih sodišč v Novem Sadu, v Velikem Bečkereku in Veliki Kikindi, da se bodo morali takozvani srbski veleizdajci zagovarjati pred madžarskimi porotnimi sodišči.

* **Strojno puško ukradli.** Iz Krakova poročajo: Na skrivnostnem način so v Krakovu ukradli strojno puško. »Čas« poroča o tem sledeče: Tatvina je bila izvršena v skladišču 3. ulanskega polka. Takoj so uvedli preiskavo, v kateri so dognali, da je vlom izvršilo več oseb. Osumljen je bil poddesetnik Rachval, ki je služil v tem polku ter bil meseca oktobra odpuščen iz službe. Rachval biva na Ruskem, vendar pa je pristojen v Avstriji. Vsled tega je moral v Avstriji kot vojak služiti. Natančni osebni opis osumljenca so takoj brzojavili vsem obmejnim postajam in policijam. Včeraj je dospel iz Myslovic brzojavka, da so tam prijeli osumljenca, ko je izstopil iz vlaka. V njegovi prtljagi so našli dele strojne puške. Nadalje so našli pri njem pismo, iz katerega je razvidno, da so mu za ukradeno strojno puško obljubili 2000 rubljev. Ko je Rachval uvidel, da ne more več tajiti, je priznal, da so mu trije podčastniki strojnega oddelka 3. ulanskega polka pomagali pri tatvini. Na brzojaven ukaz so tudi te tri podčastnike aretirali ter jih izročili garnizijskemu sodišču.

* **Veseli so otroci** samo potem, ako se čutijo zdrave; sem pa v prvi vrsti spada redno telesno odvajanje. Kako pogosto nerazumni otroci zanemarijo v to potrebno pozornost. Šele njih prenarejeno bistvo, pomanjkanje veselja do igranja in dela izdajo, kaj jim je. Hitro nekaj dni zapored pol vinske kupice prirodne Franc Jožefove grenčice in igraje se moteno odvajanje zopet spravi v pravi tek, veselje se zopet poloti otrok. Zapisujejo mnogi odlični otroški zdravniki sedanjosti n. pr. Gerhardt, Hennig itd. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami. Razpošiljalno ravnanje Franc Jožefovih zdravilnih vrečev v Budapešti.

* **Praktično, dobro, cenó.** Čipkasti milieux (prtiči) beli ali creme, 30 × 30 cm po 40 v, 50 × 50 cm po 96 v, 80 × 80 cm po 2 K. Čipkasti podolžni prtiči za namizo 45 × 150 cm po 2 K 40 v. Milieux iz tula s trakovnim delom 30 × 30 cm po 70 vin., 50 × 50 cm 1 K 50 v, 75 × 75 cm po 3 K 50 v. Podolžni namizni prtiči iz tula s trakovnim delom 30 × 150 cm po 3 K 50 v, 100 × 150 cm po 7 K 50 v. Najpriljubljenejša božična darila. Zaloga preprog in pohištva S. Schein, c. in kr. dvorni in komorni dobavitelj, Dunaj I., Bauernmarkt 10, 12 in 14. Razpošiljanje samo po povzetju ob izrečnem sklicvanju na naš list.

Telefonska in brzojavna poročila.

MED VOJNO IN MIROM.

Prochaska.

Dunaj, 14. decembra. Konzul Edl je imel včeraj popoldne razgovor z zunanjim ministrom Berchtoldom o zadevah konzulov Prochaska in Tachya. Gotovo je, da bo rezultat teh preiskavanj na kak način objavljen, dasiravno termin za objavo še ni določen. V podučnih krogih se zdi verjetno, da bo podal zunanji minister tozadevna pojasnila povodom odgovora na interpelacijo poslanca dr. Langenhana.

Dunaj, 14. decembra. Po poročilu konzula Edla se je potrdilo, da je bila cela Prochaskaova afera popolnoma nepotrebna in izmišljiva. Kar so dunajski klerikalni listi razbovali niti v najmanjši meri ne odgovarja resnici. Dejstvo je, da gre samo za popolnoma malenkostne stvari, ki so jih zagrešili Srbi. Tem večja krivda pa zadene konzula Prochasko samega. Današnji jutranji listi so se pod vtiškom poročil iz zunanjega ministrstva tudi že začeli na celi črti umikati. Posebno originalna je afera konzula Tachya v Mitrovici. Govorilo se je namreč, da je moral pobegniti pred Srbi, ki so ga zasledovali. Po poročilu konzula Edla pa Tachy ni pobegnil vsled šikan in zasledovanja Srbov, marveč je pobegnil iz Mitrovice še predno so dospeli tja Srbi iz strahu pred bližajočo se srbsko vojsko. To pa zato, ker si je bil svest raznih nepravilnih dejanj. Kakor znano so hoteli nekateri dunajski listi svojčas tudi Tachyjevo afero razbliniti tako, kakor so storili to z afero Prochaska.

Situacija.

Frankfurt o. M., 14. decemb. »Frankfurter Zeitung« poroča baje iz dobrega dunajskega vira, da se je izzvil naš cesar napram nekemu diplomatu, ki ga je včeraj sprejel v avdienci, da je nastop Rusije popolnoma korekten.

Mirovna pogajanja.

London, 14. decembra. Zatrjuje se, da se sestane konferenca za mirovna pogajanja šele v tork ter se računa, da bodo trajala pogajanja najmanj 5 tednov. Prve seje se udeležijo tudi sir Edvard Grey, ki bo pozdravil zbor delegatov.

London, 14. decembra. Politični krogi zatrjujejo, da bodo mirovna pogajanja zelo težavna. Turški krogi vstrajajo na tem, da Turčija ne sme odstopiti Odrina in Lozengrada. Turki med tem ojačujejo svoje postojanke in so odločeni, če bi se pogajanja ne vršila v njih smislu, pričeti iz nova z vojnimi operacijami.

Skader.

Dunaj, 14. decembra. Nemški listi poročajo iz Kotora, da Turki vedno napadajo črnogorske pozicije. Črnogorci baje strahovito trpe vsled neugodnega vremena (?) Črnogorci nimajo zimskih ubikacij in se širijo v črnogorski vojski bolezni. Nemški listi pravijo, da Črnogorci ne bodo mogli več dolgo vzdržati.

General Živković.

Dunaj, 14. decembra. Iz Belgrada poročajo, da je general srbske zahodne armade Živković smrtno obolel.

Bolgarska.

Pariz, 14. decembra. »Figaro« poroča, da se namerava Bolgarska priklopiti trozvezi, in da je bil car Ferdinand v zadnjih dnevih incognito na Dunaju, kjer se je posvetoval z odločilnimi faktorji.

Albanija.

Petrograd, 14. dec. »Novoje Vremja« poroča, da so balkanske države akceptirale predlog Avstro-Ogrske glede avtonomne Albanije. Avstro-Ogrska pa zahteva sedaj določitev take meje Albanije, ki bi odvzela balkanskim državam najboljše uspehe zmaga. Tudi Rusija, ki soglašava v principu z avtonomijo Albanije, smatra avstrijsko naziranje glede prihodnjih albanskih mej za nesprejemljivo. Tozadevno se vrše sedaj živahna pogajanja med kabineti ter se smatra, da stališče Avstro-Ogrske ni nepremostljivo.

Solun.

Solun, 14. dec. Dela za otvoritev solunskega pristanišča so v polnem teku. Zlasti pri kapu Karaburnu se dela nadaljujejo z veliko naglico ter upajo, da bodo do prihodnjega tedna odstranili vse mine iz zaliva.

Carinska unija balkanskih držav.

Belgrad, 14. dec. Tu zatrjujejo, da je sklep carinske unije balkanskih držav v bližnji prihodnosti zagotovljen. Avstro-Ogrska zahteva zato od Srbije gospodarske prednosti, ker upa, da bo mogla te prednosti razširiti potem na vse države Balkanske zveze, »Tribuna« zatrjuje, da bo tudi Turčija pristopila k tej carinski uniji.

Grki.

Atene, 14. dec. Grško zunanje ministrstvo priobčuje sledečo brzojavko iz Philipiadesa: Naša vojska je začela splošni napad na sovražnika. Kljub neprestanemu ognju Turkov smo zasedli Aetocachon. Naša artilerija, ki je streljala z občudovanja vredno preciznostjo je razbila po 4 urah sovražne baterije pri Lagavri. Grki se bojujejo z občudovanja vredno hrabrostjo. General Sapuzakis je vodil akcijo osebno. Imeli smo kakih 100 ranjenih. Ker se je znočilo, smo morali prenehati z bojem.

Carigrad, 14. dec. Južno in južno-zahodno od Janine je turška vojska popolnoma porazila Grke. Janina je sedaj od grške oblegovalne armade popolnoma oproščena. Grki so morali opustiti svoje prodiranje proti Valoni in so se umaknili do svojih mej. O tem boju poročajo iz Aten, da so grške čete zavezale Aetocachon ter so Turki zbežali in pustili na mestu 7 topov in mnogo municije. Včeraj so morali Turki zapustiti tudi svoje pozicije pri Pestiji in se umakniti v jansinske okope. Turkom so sledili Grki za petami. Odposlali so prostovoljce proti Driski, kjer pa so se morali umakniti silnemu sovražniku.

Boj med turškim in grškim vojnimi brodovjem.

Carigrad, 14. dec. Brezlični brzojav javlja, da se je vnela ob zalivu pri Yerosu bitka med turškim in grškim vojnimi brodovjem. Glasom teh poročil bodo Grki bržkotne izgubili bitko, ker je turško celokupno brodovje napadlo in obkolilo Grško.

Novi srbski poslanik na Dunaju.

Belgrad, 14. decembra. Srbski poslanik na Dunaju Jovo Jovanović

se je odpeljal danes iz Beograda na Dunaj. Jutri se predstavi avstrijskemu zunanjemu ministru.

Chios.

Atene, 14. dec. Iz Chiosa brzojavljajo: Turki so napadli Caries. Grki so jih porazili. Poskusili so napasti St. Georgios, morali so se umakniti. Pri Litiju so bili Turki poraženi.

Ujeta Grška torpedovka.

Carigrad, 14. dec. Dve turški torpedovki sta napadli eno grško torpedovko, ki je zasledovala neko turško jadralno. Grška torpedovka se je morala udati in Turki so jo odpeljali v Dardanele.

Državni zbor.

Dunaj, 14. decembra. Češki narodni socialisti vztrajajo pri svojem namenu tudi v plenumu državnega zbora, pričeti z obstrukcijo proti zakonu o vojnih dajatvah. Za danes se je sklenil kompromis s češkimi narodnimi socialisti. V zbornici bo danes končana debata o zakonu glede nabiranja konj. Razprava o vojnih služnostih se bo pričela šele v torek. Medtem se bodo vršila pogajanja. — Parlamentarni krogi upajo, da bo mogoče rešiti parlamentarno situacijo.

Dunaj, 14. decembra. Včeraj in danes so se vršila posvetovanja Poljskega kluba, ki se tičejo predlogov vlade glede rusinskega vseučilišča. Danes se je sestel tudi rusinski klub. Vrše se konference z vlado, ter se zadržuje, da je najden med Rusini in Poljaki kompromis. Poljaki namreč hočejo pripoznati, da se udeležijo rusinskega vseučilišča zahteva.

Dunaj, 14. decembra. Odsek za državne nastavitelje je imel danes sejo, v kateri je sprejel službeno pragmatiko v diktaciji gosposke zbornice. Odsek je sprejel tudi predlogo glede plač državnim slugam. Obe predlogi prideta na dnevni red še pred Božičem. Govori se, da bo zbornica te predloge sprejela en bloc v seji, ki se skliče med Božičem, če ni mogoče prej.

Izpremembe v vojnem ministru.

Dunaj, 14. decembra. »Wiener Zeitung« prinaša lastnoročno pismo cesarjeva na osebe na najvišjih mestih vojne uprave. Zlasti veliko pozornost vzbuja pismo ministru Aufenbergu, v katerem ni niti ene besede priznanja in zahvale.

Dunaj, 14. decembra. Danes je izšlo lastnoročno pismo, s katerim se imenuje fzm. Kroatini za vojnega ministra in Conrad za šefa generalnega štaba. Dosedanji šef generalnega štaba Schemua je v pokoj, ter je dobil red železne krone I. razreda. Cesar si pridržuje njegovo zopetno uporabo v službi.

Avstrijsko posojilo.

London, 14. decembra. Angleški fisti pišejo, da je plačala Avstro-Ogrska v Severni Ameriki za svoje posojilo 250 milijonov kron 7 1/2%, kar je za posojilo velesile naravnost kolosalna vsota.

Situacija.

Dunaj, 14. decembra. »Neues Wiener Abendblatt« slika situacijo tako - le: Poročila konzula Edla o dogodkih v Mitrovici in Prizrenu ministrstvo zunanjih del še ni objavilo, pač pa bo vlada ta poročila dala v javnost v par dneh (najbrže bo vlada odgovorila na tozadevno interpelacijo dr. Langenhauza v parlamentu). Dasi ta poročila še niso točno znana, vendar se že sedaj lahko trdi, da so srbske oblasti v Prizrenu in Mitrovici kršile mednarodno pravo, vendar pa se smatra, da je afera Prochaske mnogo izgubila na svoji prvotni ostrosti. — Iz Londona poročajo, da je Romunska pripuščena na konferenco poslanikov, in sicer vsem tistim točkam, ki se neposredno tičejo Romunske.

Ljubzenska afera v cesarski rodbini.

Dunaj, 14. decembra. Današnja »Wiener Zeitung« prinaša v neuradnem delu vest, da se je nadvojvodinja Eleonora, hčerka nadvojvode Karla Štefana, meseca septembra zaročila z mornariškim poročnikom Alfonsom pl. Klossom in da je iz lastne volje resignirala na vse svoje predprave in časti, ter da se poroka izvrši koncem januarja. Poročnik Kloss je rodom Tržačan, 32 let star, njegova nevesta pa je 26 let stara.

Strahovičladi v Zagrebu.

Zagreb, 14. decembra. Po kavarnah in drugih javnih lokalih so nastavljeni redarji, ki morajo paziti na vse, kar gostje govorijo. Toda teh policistov ne plača vlada, marveč jih morajo plačati dotični kavarnarji in gostilničarji sami. Ti policisti so ovadili 12 oseb, ki so v »Varoški pivarni« te dni peli »Onam, onamo.« Vse te je sedaj policija obsodila na 8 do 14 dni zapora, razen tega je tri Dalmatince obsodila radi istega »zločina« na izgon iz Hrvaške.

Aretacije na Reki.

Reka, 14. decembra. Policija je aretirala urednika italijanskega dnevnika »Il Giornale«, glasila laške magistratne stranke, dr. Maria de Rocca, in sicer zaradi suma, da je vohunil za kraljevo Italijo. De Rocca je bil s svojačasno urednik v italijanskem zunanjem ministru. Kasneje pa je služboval pri italijanskem poslanstvu na Dunaju. Pred približno enim mesecem je prišel na Reko in je tu prevzel uredništvo zgoraj imenovanega lista »Il Giornale«. Aretiran je bil tudi neki Napoleon Tuis, baje posestnik v Pulju. Osumljen je, da je napravil načrte puljskih utrdb. Ta Tuis je stanoval pri dr. de Roccu. Sodna komisija pod vodstvom sodnika Keomlerja je izvedla pri dr. Roccu hišno preiskavo in je našla obširno korespondenco, ki dr. Rocca zelo kompromituje. Tuis je ovadil tudi člana uredništva preje označenega lista Petra Bellija, da je udeležen pri špijonu. Policija je tudi pri njem izvedla hišno preiskavo, vendar pa ni pri njem našla ničesar kompromitirajočega. Bellija so vsled tega izpustili iz preiskovalnega zapora.

Kriza v Nemčiji.

Berolin, 14. dec. V tukajšnjih političnih krogih zatrjujejo, da izbruhne v kratkem, najbrže pa šele po mirovnih pogajanjih velika kriza. Odstopiti hoče državni kancelar.

Rusija.

Dunaj, 14. decembra. Naš dunajski urednik je imel priliko, govoriti s potniki iz ruske meje. Ti so povedali, da so vse vesti o ruski mobilizaciji znatno pretirane in deloma neresnične.

Rusija in Kitajska.

Peking, 14. decembra. Ruski poslanik je sporočil kitajski vladi, da bo pretrgala Rusija diplomatske zveze s Kitajsko, če bo Kitajska še delj zavlačevala rešitev Mongolskega vprašanja. Politiki spravljajo to vest v ozko stiko z dejstvom, da pridejo v kratkem mongolski delegatje v Petrograd, kjer bodo proslili carja Nikolaja za popolno neodvisnost zunanje Mongolije.

Poulični boji v Lisaboni.

Lisabona, 14. decembra. Zaradi zvišanja zemljiškega davka, je prišlo včeraj do resnih pouličnih nemirov, v katere je poseglo tudi vojaštvo.

Pred Odrinom.

(Izviren dopis »Samoupr.«)

I.

Monotonost in večna nevarnost, to sta dva karakteristična znaka oblegovalne vojne.

Večne kanonade, vsakodnevni izpadi oblegancev in napadi oblegovalcev postajajo tako navadni, stereotipni, da se že v naprej ve, kdaj se prične, kako dolgo bodo trajali in kdaj se bodo končali.

Samo resni poskusi oblegancev, da se prebijajo skozi oblegovalni obroč, ali oblegovalcev, da se polaste trdnjave, razbijajo to monotonost, vzbude življenje in zanimanje

takrat, kadar smrt najsilneje zamahne s svojo koso!

Paradokso zveni to, ali je resnično.

Človek je bitje, ki ne trpi enoličnosti. Varietas delectat — sprememba zabava, ta rek velja tudi za bojno polje in naj ta sprememba tudi stane hektombe človeških življenj.

Monotonost, enoličnost prehaja v dosadnost, dosadnost v bolelost, bolelost v resignacijo (ravnodušnost), v kateri lastno in tuje življenje ne igra prav nobene vloge več.

Zrtvuje se ravnodušno življenje, samo da se človek reši moreče dolgočasnosti in dosadnosti, prav tako pa se tudi jemlje tuje življenje v tej resignaciji.

Cele množice ljudi trpe od dosadnosti. »Kako dolgo bo še trajalo? Čemu ne napadamo? — ali — ali!« tako vprašujejo prostaki. Šarže in častniki, nepismeni vojaki in inteligentni ljudje. In kadar so enkrat na pohodu, kadar pridejo ti naskoki in navalji, je vojake težko ustaviti — šli bi celo v pekel, ne samo proti težkim topovom, ako bi jih poveljnik ne zadrževal.

In potem je zopet vse pri starosti: dnevi se vrste drug za drugim, drug daljši od drugega, noči še daljše, zdi se, da je večnost.

Zakopan v rovu, nepremično stoji vojak in drži nabito puško v zlebiču, urezanem v zemljo. Čaka in opreže od jutra do opoldne, od opoldne do večera in gleda takisto ukopane sovražnika pred sabo.

Vsak trenutek je mogoče, da poči puška, da se razvije borba, vsak pokret nad rovom na desni ali na levi jo lahko smrtonosen. Kakor je impozanten in strašen, tako je mučen in neznosen ta položaj.

V taki poziciji sem videl urednika »Politike« dr. Vladislava Ribnikarja v rovu z njegovimi ljudmi, kako z napetimi puškami čakajo na sovraga.

In kadar se preko noči zamenja voji, ne nastane nobena sprememba, vsaj za one ne, ki se nahajajo na skrajnih pozicijah.

Videl sem enega izmed naših bataljonov ob Marici na skrajnih pozicijah.

Njihovo taborišče se nahaja v strmini ob reki. Tu ob obrežju se je utaboril ta bataljon ter si izkopal zemljanišče (podzemeljske jame), ki se amfiteatralno dvigajo druga nad drugo.

Iz teh zemljanic prihajajo vojači, kakor dobri iz svojih zaklonišč, balansirajoč po oni strmini, kakor na konopcu.

Predstavljam si sedaj položaj, kadar liže decembrski dež, kadar gosti megle zavija vso pokrajino v nepredorno kopreno in kadar po tej mokri in opolzkri prsti drsi noga!

In da bo slika še strašnejša: evo na drugi strani potoka preprosto pokopališče padlih tovaršev: nad gomili stoje improvizirani preprosti križi. In na te gomile in križe, pod katerimi spe večni sen bratje, rojaki, ljubi tovariši, gleda vojak dan za dnevom in razmišlja, ako tudi morda dnevno ne čaka ista usoda.

Narodno-socijalna zveza (N. S. Z.) v Ljubljani.

Glanski prispevki in podpore določene na obonem zboru dne 6. okt. 1912.

Vpisnina 50 v. — Knjižica 20 v.

Razred I. Clanarina 20 vinarjev na teden. — Podpore:

Nad 1 leto (52 ted.) članstva: V boleznih 10 tednov po 4 K, ali v brezposelnosti 5 ted. po 8 K.
 „ 3 leta (156 „) „ 10 „ „ 5 K, „ 5 „ „ 9 K in 1 teden 5 K.
 „ 5 let (260 „) „ 10 „ „ 6 K, „ 6 „ „ 10 K.
 Na potovanju nad 1 leto do 20 K, nad 3 leta do 30 K, nad 5 let članstva do 40 K.
 Pogrebščina „ 1 „ „ 30 K, „ 3 „ „ 40 K, „ 5 „ „ 50 K.

Razred II. Clanarina 40 vinarjev na teden. — Podpore:

Nad 1 leto članstva: V boleznih 10 ted. po 8 K, ali v brezposelnosti 5 ted. po 9 K, in 5 ted. po 7 K.
 „ 3 leta „ 10 „ „ 9 K, in 3 ted. po 7 K, „ 5 „ „ 11 K, „ 6 „ „ 9 K.
 „ 5 let „ 10 „ „ 10 K, „ 8 K, „ 6 „ „ 12 K, „ 8 „ „ 8 K.
 Na potovanju nad 1 leto do 40 K, nad 3 leta do 50 K, nad 5 let članstva do 60 K.
 Pogrebščina „ 1 „ „ 50 K, „ 3 „ „ 60 K, „ 5 „ „ 70 K.

Razred III. Clanarina 60 vinarjev na teden. — Podpore:

Nad 1 leto članstva: V boleznih 12 ted. po 10 K, ali v brezposelnosti 5 ted. po 12 K in 6 ted. po 10 K.
 „ 3 leta „ 10 „ „ 11 K, in 6 ted. po 10 K, „ 10 „ „ 13 „ „ 4 „ „ 10 K.
 „ 5 let „ 10 „ „ 12 K, „ 10 „ „ 10 K, „ 10 „ „ 15 „ „ 7 „ „ 10 K.
 Na potovanju nad 1 leto do 60 K, nad 3 leta do 70 K, nad 5 let članstva do 80 K.
 Pogrebščina „ 1 „ „ 70 K, „ 3 „ „ 80 K, „ 5 „ „ 90 K.

1. Vstopivši član je dolžan plačati vpisnino in knjižico, ter se odločiti v kateri razred vstopi.

2. Prispevki se vplačujejo le tedaj, ako je član zaposlen. Ako dobi član podporo, bodisi v boleznih ali brezposelnosti, isti odpadejo. Neplačevanje prispevkov sme trajati največ 26 tednov v letu.

3. Vplačanih zaporednih 52 tednov se smatra da je član 1 leto včlanjen pri »N. S. Z.«, ter ima pravico do podpor. (Vplačevanje se pa more vršiti le tedensko ali mesečno).

4. Član sme zaostati s prispevki največ 4 tedne; ako je dolžan »N. S. Z.« za 5 tednov, dobi še podporo, a šele 2. teden; ako je dolžan 6 tednov,

dobi še podporo, a šele 3. teden; ako pa dolguje nad 6 tednov nima sploh več pravice do podpore.

5. Podpora v boleznih ali brezposelnosti se izplačuje, ako traja slučaj boleznih ali brezposelnosti nad tri dni. — V tem slučaju se vpoštevajo tudi prvi trije dnevi v podporo.

6. Ako je član zbolel ali postal brezposeln, mora to v teku 3 dni naznaniti »Narodno socijalni zvezi«.

7. Ako je član celo predpisano podporo porabil, dobi zopetno podporo šele po vplačilu in preteku 39 tedenske članarine.

8. Podpora pri potovanju (4 vin. za 1 kilometer) se plača, ako član nastopi delo na drugem mestu, odda-

Če vojak stopi iz svoje zemljanišče in se nekoliko oddalji od obrežja, da si poišče nekoliko več horizonta, nekoliko več zraka, se mu nudi ta-le slika:

Zemlja je razrita, kakor da bi bila zorana, toda to niso oranice, marveč ogromne jame, ki so jih izbušile granate, jame široke po 3 metre in globoke 1 do 2 metra. Te jame so izbušile granate turških teških topov.

Med jamami je zemljišče posuto s šrapneli in z nerazpočenimi granatami.

Sedaj je vse mirno, samo ti sledovi kažejo, da je tu kosila smrt in imela tu svojo žetev...

In tu vsenaokrog je bojišče, in je tekla kri v potokih, tu so ginili junaki.

Bojišče: tu leži mrtev konj, tam čepica bolgarskega in srbskega vojaka, tu turški fes, tam granata in šrapneli in vsenaokrog razrito, razorano zemljišče...

Naprednjaki, prispevajte za Narodni sklad!

Načelstvo jezdnega odseka pozivlja brate jezdece, začetnike, da se čim prej zgledajo pri bratu blagajniku HODKU (Gričar & Mejač), da jim da natančna pojasnila glede udeležbe jahalnih vaj in to z ozirom na bližajoči se Vsesokolski zlet.

Načelstvo.

Današnji list obsega 18 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Za prebivalce mest, uradnike it.
 Proti težkočam prebivanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in naporenega duševnega dela je upravn neobhodno potrebno domače zdravilo pristni »Moll-ov Selditz prašek«, ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJU, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati Moll-ov prašek, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 19

Najstarejša, najodličnejša konjakova
 znamka 4516
Gróf Keglevich István utóda
 (Grafo Štefana Kegleviča nasl.)
 Promotor.
 Najodličnejše odvarčalno sredstvo proti influenci in nalezljivim boleznim.

Od leta 1888 naprej se Bergerjeva kotranova mila v Avstro-Ogrski in po vseh kulturnih državah rabijo za umivanje in kopeli proti izpuščajem na koži in nečistostim kože. Vsaka etiketa mora imeti znano varstveno znamko in podpis tvorniške firme G. Hell & Comp., ker sicer mila niso pristna, že 40 let v prometu uvedena.

Ne kupujte božičnih daril navidezno po nizki ceni, pa nimajo pravega namena. Taka darila so izredno draga, pri tem pa brez vrednosti. Svetiljka »Wiktorin« je pa darilo, ki z njim vsakega razveselite in vam bo vedno hvaležen. Cena od K 35—naprej. Ta svetilka Vam olepša stanovanje, poleti pa nudi na deželi lepo luč, kakršne ste navajeni. Podružnice Trst, Via del Acquedotto 2, Dunaj I., Graben 29, Dunaj II., Taborstrasse 17, Dunaj V., Margarethenstrasse 120, Dunaj VI., Linke Wienzeile 4, Dunaj VIII., Alsterstrasse 21, Brno, Lichtensteingasse 2, Budapešta VIII., Baross-utca 1, Praga, Zeltnergasse, Ecke Obstmarkt pošiljajo povsod zastojni prospekte, na kar bralce opozarjamo.

Nepremišljeno pošiljamo v mraz svoje najljubše

Ikomaj se je zdnilo in takšna pot v solo ob siabem vremenu je resna nevarnost za naše male. Bodi Vam za to svetovano, Vam materam in gospodinjam: Dajte malim nekaj Fayerih sodenskih mineralnih pastil na pot v solo, ki dokazano tudi odvarčalno služijo najbolje. Skatljica za K 1-25 zadošča za ves teden in se dobivajo povsod.

Mavrodaphne. Malvazijec
 Specializirano
 „ACHAIA“, d. d. za prod. vina.
 PATRAS, (Grško)
 kot zdravilo in namizna vina nedosežna. Grška vina (mila, sladka, pitna) vsi poznavalci posebno cenijo. Glavna zaloga 4298 Sigm. Winter, Dunaj, III/1.

OMEGA
 Najodličnejše precizijske ure.
 Dobivajo se pri vseh boljših urarjih.

Razglednice
 umetniške, in pokrajinske
 se dobe vedno v veliki izbiri v „Narodni knjigarni“
 Prešernova ulica 7.

Zapomni, ne zabi:
 Bolan ali zdrav, Le „FLORIAN“ rabi, Zelodcu bo prav!

Zelodčni likér

FLORIAN

je pripravil tek in prebavo marsikomu, ki je zaman kupoval draga in neprijetna zdravila!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Postavno varovano.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za »Ciril - Metodovo družbo«: Valentin Zun, fin. tajnik na Dunaju 6 K, kot spominčica na grob dragega prijatelja dr. Jankotu Vilfanu; Danica Makar v Derventi - Bosna 10 K 20 v, mesto venca umrli gospe Jeršinovič; M. Ambrožič v Novi Sušici pri St. Petru na Krasu 10 K, ker mu ni bilo mogoče udeležiti se pogreba g. župana Gr. Pikelja v Postojni; Josip Lavrenčič v Postojni 20 K, mesto venca na krsto pokojnega župana in prijatelja g. Gregorja Pikelja v Postojni in rodbina g. dr. Al. Kokalja, odvetnika v Ljubljani 20 K, mesto venca na krsto svojega pokojnega prijatelja g. Jos. Bašte, inženirja v Kralj. Vinogradih. Skupaj 66 K 20 v.

Za »Rdeči križ balkanskih držav«: Stros Anton v Boh. Bistrici 3 krone, (darovala A. Stros in Fr. Rebolj); A. Drmelj v Boštanju pri Radni 52 K 10 v, (nabiralno polo izročili smo odboru »Rdečega križa«); Ivan-ka Prijatelj v Tržišču na Dolenjskem 40 K, nabrala med tamošnjim prebivalstvom; Berta Est v Radečah pri Zidanem mostu 15 K, kot druga v Radečah nabrala zbirka; Maks Domicelj na Rakeku 71 K 10 v, zbral med tamošnjim prebivalci; »Notranska posojilnica« v Postojni 100 kron; županstvo mestne občine v Metliki na Kranjskem 100 K; temeljem sej. sklepa mestnega obč. odbora z dne 17. novembra 1912 in tretjeletniki c. kr. učiteljskega v Ljubljani 8 kron. Skupaj 389 K 20 v.

Ziveli nabiralci in darovalci!

Spominjajte se dijaškega društva »Domovina«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 12. decembra: Antonija Kocjan, mesarjeva žena, 21 let, Poljanska cesta 60.

Dne 13. decembra: Ema pl. Kleinmayer, vpokojena nadučiteljica in žena c. kr. nadgeometra, 50 let, Slomškova ulica 12.

Dne 13. decembra: Marija Gorup, hirarka, 73 let, Radeckega cesta 11. — Karel Czerny, zasebnik, 84 let, Sv. Florijana ulica 1.

V deželni bolnici:

Dne 11. decembra: Josip Justin, delavec tobačne tovarne v p., 26 let.

Dne 11. decembra: Marijeta Dovgan, posestnikova žena, 51 let.

Dne 12. decembra: Uršuli Pogar, poljska dninarica, 35 let.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni karzi dunajske borze 14. decembra 1912

Maloznačni papirji.	Dinarci	Dinari
4% majevna renta	82.40	82.60
4% srebrna renta	86.25	86.45
4% avstr. krona renta	82.60	82.80
4% ogr.	82.40	82.60
4% kranjsko deželno posojilo	—	94.50
4% k. o. češke dež. banke	88.65	89.65

Srečke.	446—	458—
Srečke iz l. 1860 1/2	612—	624—
„ 1864	275.50	287.50
„ 1868	259—	271—
zemeljske l. izdeje	240—	252—
„ 1868	232—	244—
ogr. hipotekne	472—	484—
dun. komunalne	454—	466—
avstr. kreditne	66—	72—
ljublanske	45—	51—
avstr. rdeč. križa	25—	31—
ogr.	22.75	26.75
beziška	207—	210—

Dolinos.	119—	423—
Ljubljanske kreditne banke	598—	599—
Avstr. kreditnega zavoda	590.50	591.50
Dunajske banke družbe	95.30	96.30
Južne železnice	659.25	660.25
Državne železnice	953.50	954.50
Alpine-Montan	341—	345—
Češke sladkorne družbe	261.50	262.50
Zivnostenske banke	—	—

Valute.	11.44	11.49
Cekini	118.40	118.60
Marka	96.10	96.30
Frankl	94.70	94.95
Libre	254—	255—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 14. decembra 1912.

Termin.

Pšenica za april 1913	za 50 kg	11.82
Rž za april 1913	za 50 kg	10.37
Oves za april 1913	za 50 kg	11.02
Koruza za maj 1913	za 50 kg	7.58
Koruza za julij 1913	za 50 kg	7.72

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 306-2	Srednji zračni tlak 739 mm				
čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C.	Vetrovi	Nebo	
13. 2. pop. 742.9	0.7	sl. jivzh.	del oblak.		
9. zv. 744.8	—4.0	brevetr.	megla		
14. 7. zj. 745.0	—5.0	sl. svzh.			

Srednja večerajša temperatura —2.4°, norm. —1.4°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Zahvala.

Mnogi dokazi dobrodejnega sočutja ob smrti naše matere, oziroma sestre, tašče, svakinje in stare matere, gospe

Ane Egia roj. Pua

za lepe darovane vence in za spremstvo nepozabne rajnice na poslednje počivališče se zahvalujemo najpriskrnejše in navdaneje.

V Ljubljani, 13. decembra 1912.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Globoko užalosteni ob nenadni in prebriski izgubi predragega sina, oziroma brata, nečaka in bratranca, gospoda

Ivana Zupančiča

c. kr. mašinista

smo dobili toliko tolažilnih znakov sočutja, da se nam ni moči vsem ustmeno zahvaliti. Zatorej se zahvalujemo tem potom preč. duhovščini, slav. godbenemu društvu za darovani venec in prekrasne žalostinke, vsem tovarišem predragemu pokojniku za venec in vsem, ki so nas tolažili in skazali nepozabnjemu zadnji čas.

Idrija, 12. decembra 1912.

Rodbina Zupančič, Blažič, Stajer.

Zahvala.

Za številne izkaze presrečnega sočutja, ki so došli o priliki boleznih in smrti našega blagopokojnega soproga in očeta, gospoda

Valentin Krisperja

za krasne cvetlične darove, za odlično in izvanredno častno spremstvo dragega pokojnika k zadnjemu počitku, čast nam je izrekat našo vdano in presrečno zahvalo.

Dalje izrekamo slavnemu glasbenemu in pevskemu društvu »Ljubljana« za ganljivo petje in slav. telovadnemu društvu »Sokol« za častno spremstvo do groba, svojo posebno zahvalo.

Ljubljana, dne 12. decembra 1912

Zalujoča rodbina Valentin Krisper.

Nakup vina

oskrbuje 4531

Weiss, Zlata-Bistrica (Hrvaško.)

Zahvala.

Ob krutem udarcu nemile usode, ki nas je zadel z nenadno bridko izgubo našega nad vse ljubljenega soproga, oziroma očeta, gospoda

dr. Janka Vilfana

odvetnika, dež. poslanca in predsednika posojilnice v Radovljici

izkazali so nam ljubi sorodniki, mnogobrojni cenjeni prijatelji in znanci od blizu in daleč toliko odkritosrčnega sočutja — ustmeno in pismeno — ter so počastili sprevod dragega pokojnika v tolikem številu, da nam je — žal — nemogoče se vsakemu posebej in dostojno zahvaliti. Bodi torej na tem mestu izrečena globoko čuleča zahvala vsem cenj. udeležnikom za sočutje in časteče spremstvo. Osobito pa naj sprejmo našo iskreno zahvalo prečastiti gospod prost. dr. Elbert, zastopnik narodno-naprednega kluba poslancev gg. deželni poslanci C. Pirč, F. Supančič, dr. Triller in Jos. Turk, zastopnik odvetniške zbornice kranjske g. dr. D. Majaron, zastopnik dež. odbora, gosp. dež. odbornik dr. Triller, c. kr. okrajni glavar Schittnik, slavni občinski odbor v Radovljici, odvetnik dr. Pirč iz Ljubljane, c. kr. dež. sod. svetnik gospod Regally, c. kr. sod. svet. gosp. Rekar, sodnik gosp. Luschin, okr. sod. g. Oskar Dev, c. kr. notar gosp. Marinek in odvetnik gosp. dr. Štempihar z gg. uradniki iz Kranja, mornariški župnik preč. gosp. Ambrožič, dalje velenjene narodne dame iz Ljubljane in Gorenjske, gg. uradniki c. kr. okraj. glavarstva in c. kr. davčnega urada, gg. odborniki posojilnice v Radovljici, slavno telov. društvo »Sokol«, sl. bralno društvo in odbor podružnice Slov. plan. društva v Radovljici in Kranju, sl. telov. društvu »Sokol« iz Kranja, gg. pevci Čitalnice v Kranju za tolažljivo petje ter vsi darovalci prekrasnih vencev.

Bodi vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

Radovljica, 14. decembra 1912.

4523

Globoko žalujoča rodbina Vilfan.

„Dvorni tokajec“

V c. in kr. dvorni kleti se prodajo nastopne vrste tokajskega vina v 1/2 litrskih steklenicah od 6 steklenic naprej in sicer:

Vrste	1 tokajsko (Bratenwein)	2 K 2.20	3 K 3.30	4 K 4.40	5 K 5.50	6 K 6.60	7 K 7.70	8 K 8.80	9 K 9.90	10 K 10.00	11 K 11.10	12 K 12.20
iztok	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
esenca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
muškatelec	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
brandy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Naročila se izvršujejo samo potom pismenih prijav pri c. in kr. dvorni kleti. Osební promet v cesarski dvorni kleti je izključen. Dopolnje spediter po povzetju vseh stroškov.

Šolske potrebščine

vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v

„Narodni knjigarni“

Prešernova ulica št. 7.

Bruseli in Buenos Aires 3 grand prix.

R. WOLF

Patentne

vročeparne lokomobile

s precizijskim krmilom brez ventila.

Originalni Wolfov gradbeni način 10—3000 PS.

Obratni stroji največje popolnosti in hranljivosti za industrijo in poljedelstvo.

V celem izdelanih nad 750.000 PS.

Posebna božična prilika

za vse najfinejše vrste volnatega, svilnatega in pralnega blaga

po izredno globoko znižanih cenah.

Wilj. Jungmann & nečak

c. kr. dvorna in komorna dobavitelja — Dunaj I., Albrechtsplatz št. 3.

:: Zbirka vzorcev na zahtevanje gratis in franko. ::

Galicija.

Pri engrosistih za čevlje v Galiciji in Bukovini dobro uveljavljen zastopnik išče zastopstev dobro zmožnih tvornic za čevlje. Cenjeni dopisi na Hirsch Bullos, Przemysl, Galicija. 4509

Učenca

sprejme v trgovino z meš. blagom Ivan Slavinec, Šmartno pri Litiji. 4526

Tilsitski sir

poltolsta vefelina kakovost v hlebih po 5 kg dobavlja na vse strani najceneje

:: parna mlekarina Louny, Češko. ::

Največja izdelovalnica tilsitskega sira. 4348

Papiga

4385

iz Amerike prinešena, krasen eksemplar, se s stajalom vred proda. Cena po dogovoru. Govori slovensko in angleško. Na ogled vsak dan od 9. do 12. dopoldne v Rožni dolini 235.

Sprejmeta se takoj dva trgovska pomočnika

1 starejša in 1 mlajša moč. 4519

Ponudbe je poslati na upravištvu »Slovenskega Naroda« pod »Pomočnik«.

Pozor! 4523 Pozor!

Išče se 20 do 30.000 K posojila proti 6% obrestovanju ter vključbi na lepo posestvo. — Ponudbe pod »Posojilo« na upravištvu »Slovenskega Naroda« do 20. decembra t. l.

Naprodaj 4536

lepo posestvo

v sredi Savinjske doline. Hiša, gospodarsko poslopje in 14 oralov za hmelj. Natančno se izve pri M. Sinkovič, Št. Peter v Savinjski dolini.

Prodajalka

izvežbana v trgovini meš. stroke, z lepo pisavo, pridna in zanesljiva, išče če mogoče v ljubljanski okolici, pod zelo ugodnimi pogoji službe, kjer bi se rada priučila nemščini v govoru. Naslovi na upravištvu »Sl. Naroda« pod šifro: »Februar«. 4538

Puchov motor

3 1/2 HP, 1 cilindar, docela nov iz l. 1912 se proda po nizki ceni.

Kje, pove upravištvu »Slov. Naroda«. 4535

Lisičje zimske kože

dalje kože kune belice in zlatice ter zajčje kože

kupuje po najvišjih dnevnih cenah

Leopold Tachauer Dunaj, 2/3 Obere Donaustra. 63.

Proda se:

Ljubl. Zvon, 31 letnikov: 1881 do 1911, krasno vezan v izv. platnice, Slovan, (Iv. Hribar-dr. Tavčar) in novejši Drag. Hribarjevi, Dunajski Zvon, Kres, Zora, Slovenka, Planinski Vestnik, Waldmannsheil. Vse krasno vezano in izorno ohranjeno, skupaj ali posam. Poizve se v trafiki »Union« v Ljubljani. 4532

Gostilna

z velikim vrtom in gospodarskim poslopjem v Radovljici se bo na javni dražbi dne 20. decembra 1912. ob 1/2 10 uri prodalo. Cenilna vrednost K 48.206.— najmanjši ponudek K 33.000. Poiznila daje gospod A. Chladek v Radovljici. 4542

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

V najem se da s 1. svečanom 1913

pritlična hiša

z 2. sobama, čumnato, kuhinjo, kletjo in vrtom, v trgu Radeče pri Zidanem mostu št. 43, posebno pripravna za uradnika. Natančnejša pojasnila se do-
be pri gosp. Milavcu, gostilničarju v Radečah št. 32. 4407

48 urah
ozdravi brez vbrizganja pri go-podih in damah vse bo-
lezni spolovil, iztok, kapa-
vico, bolezn v mehurju, kjer drugi pomoči odpovedo.

Hernial - Dragée
Škatlja (100 kom.) K 5.—. 2 škatli za 4267 eno zdravljenje. — Izdeluje
Delta' Laboratoire de Produits Chimiques à Paris
Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko:
Lekarna Mariahilf, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20
po povzetju ali ako se znesek pošlje naprej.

! Božična darila !

Ceneje kakor od vsake razprodaje.

Briljantni prstani (pristni la) od 15 K naprej	14 kar. zlate zapestnice z uro od 80 K naprej	14 kar. zlate damске verižice od 19 K naprej
Diamantni prstani 10	Srebrne zapestnice z uro 18	14 kar. zlati damski collier 9
14 kar. zlati prstani 3-50	Srebrne tula zapestnice z uro 20	14 kar. zlate moške verižice 19
Briljantni uhani 60	14 kar. zlate damске ure 20	14 kar. zlate moške ure 40
14 kar. zlati uhani 3-50	14 kar. zlate dam. ure z brilj. 48	14 „ zlate m. ure z dvoj. pok. „ 60
14 kar. zlate zapestnice 18	14 kar. zlate dam. ure z diam. „ 28	i. t. d. i. t. d. i. t. d.

Velikanska zaloga ur, verižic, zlatih, srebrnih in nikljastih, kakor vsi drugi v mojo stroko spadajoči predmeti, pariške mamornate ure itd.

Moje cene so stavljene tako nizko, da kljubujem največji konkurenci in nudim svojim cenjenim odjemalcem največjo in najboljše jamstvo.

H. Suttner glavna in razpošiljalna trgovina, Glavni trg št. 25
podružnica in delavnica, Sv. Petra cesta št. 8 **H. Suttner**

Lastna protokolirana tvornica ur v Švici. — Tvorniška znamka „IKO“. — Edino zastopstvo za Kranjsko tvornice ur „Zenith“.

4421 **PRODA SE**

lepa vila in posestvo

zraven obstoječe iz lepega gozda, travnikov in njiv kakor tudi hlev, svinjaki, vse v dobrem stanju. Redi se lahko petero goveje živine in več prašičev, jako primerno je za kakega vpo-kojenca. Oddaljeno deset minut od železniške postaje. Cena je 9400 K, vključenega lahko ostane 2000 K. Natančno se poizve pri gosp.

J. Vidga, R. Slatina, Spodnje Štajersko.

Skoro nova enonadstropna

HIŠA

v Spodnji Šiški, z vrtom in praznim svetom, pripravna za večje podjetje.

se prodaja. 4105

Več pove upravitelj, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40, I. nadstropje.

NEIGE DE FLEURS

higiensko najboljšo toaletno sredstvo sedanosti. Dobiva se povsod! Lonček 80 h., škatlja K 1-60.
Zaloga: „Adria“, B. Cvančara v Ljubljani. Zaloga

(Cvetlični sneg)

nova znanstveno izdelana
krema za roke in obraz

Izredno cenó meso,
vsak dan sveže goveje, telečje ali koštrunovo meso 5 kš
K 5.—, la zadnje ali svinjsko meso K 6.— franko po po-
vzetju. Strogo solidna postrežba. 4838

Sz. Farkas, Herincse 41.

500 kron!!

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin „ma-
zilo Ria“ ne odstrani v 3 dneh brez bolečin
Vaših kurjih oči, bradavic, otiščancev itd. —
Cena lončka z jamstvenim pismom 1 K. —
Komeny, Mošice (Hoschau) I. poštni predal 12/64 Ogrsko.
4216

Zenitna
ponudba

4424

Zenitna
ponudba

Vdova srednje starosti z 1
otrokom ter 15. tisoč premo-
ženja, se radi pomankanja
znanja želi seznaniti z do-
brošernim uradnikom vdo-
cem ne pod 40 let starim, tudi
z enim otrokom, v surho že-
nitee. Le resne ponudbe naj
se pošljejo, če mogoče s slo-
ko pod „MIRNI DOM“ na
uprav. „Slov. Naroda“.

Zenitna
ponudba

Zenitna
ponudba

Pri ljubljanskem gradu!

Solidno blago!

Emil Dobrič, Ljubljana

Prešernova ulica št. 9, poleg c. kr. glavne pošte.

Povodom božičnih praznikov priporoča svojo vse-
stransko bogato založeno

trgovino galanterije, igrač,
predmetov za darila, srečolove in spomine!
Zmerne cene! Zmerne cene!

Pozor! Trgovci! Pozor!

Ker je sedaj zadnji čas za naročilo

reklamnih koledarjev za l. 1913

si dovoljujem jih ponuditi vsem cenj. trgovcem in obrtnikom

najcenejše z blokom in tiskom.
CENE BREZ KONKURENCE.

Z velespoštovanjem se priporočam

Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg 11-13,
trgovina s papirjem in galanterijo na drobno in debelo.
Največja izbir. — Vzorci na razpolago.
Na debelo in drobno. — Pri večjem naročilu velik popust.

Visoko, moderno podobo, lepoto linij, udobnost dajo samo
Warnerja Rust Proof

stezniki

(Originalno amerikan. izdelek).

Se pere kakor vsako drugo perilo, ne da bi se
odstranile vloge. — Za vsak kos se jamči.

Edina zaloga v Ljubljani:

Josipina Podkrajšek,
Ljubljana, Cevljarska ul. 2.

Priporoča tudi veliko zalogo higien. perila
Jagrovega in Tetra ter vse druge modne
predmete najboljšee kakovosti.

Poštna naročila se izvršujejo točno.

Za Božič

priporoča

veliko zalogo
igrač

galanterijskega
blaga

Anton Škof

Ljubljana

Dunajska cesta v hiši gostilne št. 6.

Priporoča se domača najnovejša

konfekcijska trgovina

Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta 3.

Sprejemajo se naročila po meri,
er se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba.

Najnižje cene.

Brzojavke: Prometna banka Ljubljana.
:: Telefon št. 41. ::

C. kr. priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjizice 30. avg. 1912
:: K 70,147.763.—. ::

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vokal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne
knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obre-
stovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih
papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih
papirjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izpla-
čevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih
novcev. — Najmodernejši varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih pa-
pirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih
papirjev. — Promese za vsa zrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike. 1660

Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Osvobojenje Srbije.

(Konec.)

Poraz srbske armade pri Nišu je bil strašen. Srbska armada je bila razbita in je bežala na vse strani. Pri tej priliki se je po posebnem junaštvu odlikoval Stefan Singjelić, ki se je s 3000 možmi nahajal blizu Kamenice. Tam je napravil napise ter vstvaril trdnjavo. Videč, da se s svojim moštvom ne more ubraniti ogromne turške armade, je pustil Turke priti v trdnjavo. Ko pa so bili Turki v trdnjavi, je Singjelić vžgal smodnik. Ta je eksplodiral — Singjelić in njegovi tovariši in veliko število Turkov so zleteli v zrak. To se je zgodilo 19. maja 1. 1809. Pozneje so Turki iz glav teh vojakov sezidali kraj Niša Kulo, ki se imenuje Čele-Kula in ki stoji še dandanes, dasi je odnešenih že mnogo glav.

Ko je Karagjorgje izvedel, kaj se je zgodilo, je opustil obleganje Novega Pazarija in se je s svojim vojaštvom vrnil v Srbijo. To je bilo toliko nujneje, ker so Turki med tem že zavojevali vso deželo na desnem bregu Morave doli do Požarevca ter so se že pripravljali, da gredo tudi na levi breg. Prav tedaj je prišla vest, da je ruska armada prekoračila Donavo in da zavzema Bolgarsko. To je veliko turško armado prisililo, da je zapustila v avgustu 1809. Srbijo in to je za kratko Srbe rešilo.

Naslednje leto (1810.) so Turki zopet udarili na Srbijo. Pritisnili so od dveh strani. Od Niša je prišel Kuršid - paša s 30.000 možmi, od Bosne pa je pritisnilo 40.000 Turkov. Kuršid - paša je bil prodril že precej daleč na srbsko ozemlje, a končno se je dne 6. septembra posrečilo Karagjorgju, da je dosti močnejšo turško armado pri Varvarini porazil in jo prisilil, da se je umaknila iz Srbije. Bosanski Turki so bili tedaj že prekoračili Drino. Karagjorgje je s svojo armadico hitel proti njim in jih je pri Loznici napadel. Vnela se je strašna bitka, ki je trajala nepretrgoma dva dni (5. in 6. oktobra). Turki so bili strahovito poraženi, tako strahovito, da je bosanski vezir, ne da bi se zmenil za sultana, kar na svojo roko sklenil mir s Srbijo. Za mejo med Bosno in med Srbijo je bila določena reka Drina.

Za nekaj časa je bil sedaj Srbom zagotovljen mir in porabili so ga, da urede svoje notranje razmere. Omenili smo že, da je tedaj že dlje časa trajalo med Karagjorgjem in med srbskimi vojevodi veliko nasprotje. To je bilo popolnoma naravno. Ti vojevođe so bili pred revolucijo navadni hajduki, ki niso poznali drugih starešin, kakor turške paše; sedaj, ko so bili Turki pregnani iz Srbije, je hotel biti vsak teh vojevod sam paša v svojem kraju in delati kar bi hotel, vsak je hotel biti neodvisen gospodar. Pojem, da je treba jedinstva in vrhovne oblasti, jim je bil tuji; hoteli so, naj bo Karagjorgje starešina v Šumadiji, vsak drugi pa v svojem okraju. Karagjorgje je vsled tega za mesec januar 1811. sklical v Belgrad veliko narodno skupščino, na katero je prišlo 66 starešin iz vseh okrajev osvobodene Srbije. Ta skupščina je dala Srbiji prvo ustavo. Najpomembnejši je bil Karagjorgje priznan za vrhovnega gospodarja cele dežele, na kar so mu vsi starešine prisegli zvestobo in pokorščino, njemu in njegovim zakonskim naslednikom. Tako je bil položen temelj dinastiji Karagjorgjevičev. Narodna skupščina je na to ustanovila »Pravilnostvujuščij sovet« kot najvišjo oblast v deželi in starešine so prisegli, da se bodo vedno pokoravali ukazom tega »sovetja«. Karagjorgje je bil predsednik tega sveta. Poleg tega je skupščina ustanovila »popečitelstvo« šestih ministrov; ustanovila je ministristvo za zunanje zadeve, vojno in finančno ministristvo, naučno (Dositelj Obradović) in pravosodno ministristvo in ministristvo za notranje zadeve. Vsak minister je bil obenem član upravnega sveta in obenem odgovoren za vsa dela njegovega ministristva. V tem upravnem svetu je bil poseben odtsek imenovan veliko ali narodno sodišče. Predsednik mu je bil pravosodni minister.

Karagjorgje je narodni skupščini prisegel, da bo ustavo ščitil in postopal vedno dogovorno z ruskim carjem kot zaščitnikom srbskega naroda in da v deželi ne bo ničesar storil in ukrenil, česar ni odobril upravni svet. Končno je skupščina še sklenila, da je vsakega, ki bi se ne pokoril sklepom te skupščine smatrati za sovražnika naroda in izdajalca ter ga izročiti sodišču.

Kmalu pa se je zgodil preobrat, ki ga ta prva ustavotvorna skupščina pač ni pričakovala.

Spomladni leta 1812. je Rusija sklenila v Bukarestu (16. maja) mir s Turčijo. Rusija se je pripravljala na vojsko z Napoleonom I. Zato je bila pri sklepanju miru popustljiva. Mirovna pogodba je določila, da bo

sultan odpustil Srbom revolucijo in da bo turška armada zasedla samo srbska mesta in trdnjave, sicer pa da ostane vsa notranja uprava v rokah Srbov. Turčija je to podpisala, izpolnila pa tega ni. Čim se je začela francosko-ruska vojska, so Turki zahtevali od Srbov, da se jim morajo pokoriti, da morajo izročiti vse orožje, se odpovedati vsem pravicam in se zadovoljiti s tem, da se obnove razmere, kakršne so vladale pred revolucijo l. 1804.

Srbi se niso udali in naslednje leto 1813. je nastala vsled tega nova vojska med Srbi in Turki. Le-ti so napeli vse sile svojega velikega cesarstva, da bi Srbe uničili za vedno. Od treh strani so turške armade navale na Srbijo, z juga od Niša, z zahoda iz Bosne, iz vzhoda iz današnje Bolgarske. Karagjorgje je poklical Srbe pod zastave in zbralo se je do 60.000 mož, ki jih je Karagjorgje razdelil na tri čete. Turki so se začeli približevati srbski meji in to z ogromnimi silami. Ali-paša iz Niša je s 60.000 vojakov prišel prvi do meje in je poslal Karagjorgju poziv, naj se uda. Zahteval je, da morajo Srbi izročiti Turkom vse orožje in vsa mesta, podreti vse trdnjave in se kot raja odpovedati vsem pravicam. Ravno tak poziv je Karagjorgju poslal bosanski vezir Derendelija, ki je imel ob Drini zbrano armado 100.000 mož. Obenem je prišel Barjam-paša s 60.000 vojakov iz Bolgarske. Čez malo časa je bila pri Nišu zbrana turška armada 220.000 mož. Vrhovno poveljstvo je imel veliki vezir Kuršid-paša.

Taki ogromni armadi seveda srbski ustaši, že utrujeni od večletne vojske, niso bili kos. Karagjorgje je odklonil turške zahteve in poskušal vojno srečo, a njegova mala armada je bila poražena. Srbska armada se je razšla; ljudje so bežali na svoje dome, da rešijo vsaj rodbine in turška armada se je brez odpora razšla po Srbiji in končno zavzela tudi Belgrad.

Tako je bilo v par dneh uničeno vse, kar so Srbi z brezprimerno hrabrostjo in požrtvovalnostjo izvojevali tekom devetih let.

Karagjorgje je v svojem obupanju nad tako usodo naroda in domovine poskušal iti do ruskega carja in ga prositi pomoči. V noči od 21. do 22. septembra je zapustil Belgrad. Srečno je utekel Turkom in prišel v Zemun, na avstrijska tla. Obrnil se je do avstrijske oblasti in prosil za potni list, ki je bil takrat neizogibno potreben. Potnega lista ni dobil, pač pa so ga — prišli in zaprli. Najprej je bil zaprt v fruškogorskem samostanu Feneku, potem v Golubincih in naposled v petrovaradinski trdnjavi. Tako usoda je zadel tudi vse druge srbske vojevođe, ki so beželi pred Turki prišli v Avstrijo. Stvar postane razumljiva, če se pomisli, da je takratni avstrijski kancelar knez Metternich stal na strani Turkov in da je Turkom dal celo moderno orožje za vojsko proti Srbiji. Kakor pravi nemški katoliški zgodovinar in nekdanji profesor graškega vseučilišča Weiss, je Metternich dobival od turškega sultana letnih 10.000 cekinov, da je podpiral Turčijo.

Šele na energično intervencijo ruskega carja Aleksandra I. je bil po propadu Napoleona I. v jeseni l. 1814. izpuščen Karagjorgje iz ječe. Ker se v Srbijo ni mogel vrniti, je šel na Rusko in se je nastanil v Hutiinu. Ruska država mu je dala malo penzijo, kajti bil je popolnoma reven.

Turki so bili zopet absolutni gospodarji v Srbiji. Kuršid-paša je še nekam človeško postopal s Srbi, a ko je z armado odšel v Carigrad, je določil za upravitelja Srbije Sulejman-pašo Skopljaka, ki je takoj uvedel vse strahote in grozovitosti turške uprave. Sulejman-paša je z ljuto silo pobral narodu denar in orožje in ga prisilil, da tlačani pri napravi utrdb. To bedo sta povečali še lakota in pa kuga, ki jo je bila turška armada zanesla v deželo.

Naravno je torej, da je misel na novo revolucijo polagoma prevzela ves narod. To nagnenje je podpiralo upanje, da pride Rusija Srbom vsaj toliko na pomoč, da bo zahtevala od Turčije, naj da Srbom, kar jim je priznala v mirovni pogodbi, sklenjeni med Rusijo in Turčijo v Bukarestu.

Na čelo te druge revolucije se je postavil Miloš Obrenović. ki je dne 11. aprila 1815. v vasi Takovo napovedal Turkom vojno z besedami: »Evo mene, eto vas, pa rat Turcima! S nama je Bog i njegova pravda.« Po uspešnih bojih na Ljubici pri Čačku (25. aprila), pri Valjevu (16. maja), pri Rataru (29. maja) in pri Dubiji (14. julija) so Srbi očistili skoro vso Srbijo Turkov. Ti so imeli samo še utrjena mesta v rokah.

Med tem pa so Turki pripravili dve novi veliki armadi, da ju pošljejo nad Srbe; eno teh armad je vodil rumeljski vezir Eli paša Maratlija, drugo pa bosanski vezir Kuršid-

paša. Prva teh armad je prihajala od juga, druga od zapada. Brez dvoma bi bili ti dve veliki armadi strli Srbe ravno tako, kakor leta 1813., da ni priskočil Srbiji na pomoč ruski car Aleksander I. Ta je sporočil Turčiji, sklicuje se na mirovno pogodbo sklenjeno v Bukarestu, da naj ne napade Srbije z oboroženo roko, sicer da bo ruska armada prekoračila Donavo. Ta korak Rusije je rešil Srbe. Turki so se zdaj začeli z Milošem Obrenovićem pogajati. Začel je s tem bosanski vezir Kuršid-paša.

Ta je poklical Miloša Obrenovića k sebi v glavni turški tabor ob Drini in mu na trdo vero obljubil svobodno pot tja in nazaj. Miloš Obrenović je vezirju izjavil, da Srbi ne revolucionirajo proti sultanu, marveč samo proti strahovladji Sulejman-paše in njegovih janičarjev. Vezir Kuršid-paša je zahteval, naj Srbi izroče Turkom vse svoje orožje, potem pa da pošljejo k rumeljskemu vezirju posebno deputacijo prosit za mir. Miloš Obrenović te ponudbe ni sprejel in se 13. avgusta vrnil v srbski tabor. Malo časa pozneje se je začel pogajati z Eli-pašo Maratlijo in sicer z uspehom. Eli-paša namreč ni zahteval, naj Srbi izroče Turkom svoje orožje; zahteval je samo, naj pošljejo Srbi posebno deputacijo naravnost pred sultanom. Ti dogovori z Eli-pašo so trajali več mesecev, ne da bi se bilo doseglo sporazumljenje. Edini rezultat tega časa je bil, da je Miloš Obrenović utrdil svojo oblast pri Srbih zlasti po smrti Karagjorgje.

Na poziv starih prijateljev in zavetnikov je bil Karagjorgje zapustil Rusijo in se povrnil na Srbsko. Nastanil se je pri svojem kumu Vujici Vuličeviću v Smederevu. Narod se je neizmerno razveselil, da se je povrnil njegov vladar, ustrašil pa se je tega Miloš Obrenović, ki je hotel ostati vodja Srbov in postati njihov vladar. Po sklepih narodne skupščine l. 1811. je pa bil Karagjorgje vladar Srbije.

Miloš Obrenović je po posebnem zaupniku obvestil v Belgradu gospodujočega turškega paše, da se je Karagjorgje vrnil. Turke je bilo strah že imena Karagjorgje, kaj še moza samega. Belgradski paša je zahteval, da mu Miloš Obrenović pošlje — glavo Karagjorgja. To povedel je hotel Miloš imeti. Sporočil je kumu Karagjorgja lakonično: »Ali tvojo ali Karagjorgjevo glavo.« Po dveh ali treh dneh je Miloš ponovil to povelje v še ostrejši obliki in zdaj je bilo njegovo povelje izpolnjeno. V noči od 12. na 13. julija 1817. je Nikola Novaković, sluga Vujice Vuličevića v vasi Radovanja na Miloševo povelje ubil Karagjorgja in mu odrezal glavo, katero je izročil Milošu Obrenoviću. Ta jo je dal belgradskemu paši, ki jo je poslal sultanu v Carigrad.

Po smrti Karagjorgja je Miloš sklical narodno skupščino na dan 6. novembra 1817., ki ga je proglasila za naslednika vrhovnega srbskega kneza.

Turčija je vse to ravnodušno gledala. Zadovoljna je bila, da Karagjorgja ni bilo več med živimi. Molče je pač priznala srbsko avtonomijo in Obrenovića za kneza, a pismenega ni hotela ničesar dati iz rok. Končno jo je Rusija z orožjem prisilila — po novi rusko-turški vojski — da je v septembru 1829. izrečno priznala srbsko avtonomijo in Miloša Obrenovića za srbskega kneza.

S tem je bilo osvobojenje Srbije izvršeno in položen je bil temelj novi državi; izpolnile so se besede, ki jih narodna pesem polaga na jezik materi Jugovičev, ki je, čuvši, da je vseh devet njenih sinov padlo na Kosovo polju, rekla svojim snaham: Naši dvori pusti ostal neče — naše pleme poginuti neče.

in modno blago za gospode in gospe: priporočamo: roba izvozna hiša: PRONOR SNOPOVSKY in SIN v Humpolcu na Češkem. Vseeno zahteva franco. Zelo usmereno. Na željo da takoj izpolnijo oblike za gosp.

SUKNA **ZEFIRE**

Mačanje z trdnim sokom!

MATTONI

GISSHÜBLER

alkalična kiselina

neutralizira

vinsko kiselico

prijetno razočega

okusa. Ne

berve vino.

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica šte. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospe in otroke je vedno na zbiranju.

Vsakišna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in raznamajo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli vzorce poslati. 40

G. F. JURÁSEK

pri c. kr. dež. sod. zapriseženi strokovnjak in koncesijonirani uglaševalec in trgovec glasovirjev

v Ljubljani, Poljanska c. 13.

Glasovirje, plačane in harmonije iz prvovrstnih dvornih in komornih trvdik imam v lastni zalogi, bogato izbiri po solidnih cenah. Jamčim pismeno deset let! Tudi stare glasovirje imam vedno v zalogi. Ugaševanje vseh sistemov glasovirjev in harmonij ter vsa popravila izvršujem precizno in cenovno. Stare glasovirje ugodno zamenjam! — Svarim pred nakupom event. falzifikatov in navidezno cenega pofena, ter nudim vsakomur ogledati si mojo prvovrstno zalogo v Glasbeni Matici ugašuje izključno le **G. F. Jurásek**.

Svoji k svojim!

Zastonj

dobi vsak 1 ploščo in 200 igel, ako naenkrat naroči 6 plošč. ::

: Zastonj :

dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako naenkrat naroči 10 plošč.

Gramofoni že od 21 K naprej

Avtomati že od 80 K naprej

tudi na prav primerno mesečne obroke.

Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje. Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Glavni zastopnik največjih tvornic, kakor znamke Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Junio idr.

Preprodajatelj dobijo popust.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Josip Stupica

jermenar in sedlar v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

krasno opremljenih; v zalogi je dalje

12 različnih sanj

lahkih, po zelo nizki ceni.

Specialna trgovina

finih

ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,

Zidovska ulica šte. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje ::::

Lepa družinska najemniška hiša

davka prosta, 6% čistega donosa, se ceno proda v Mariboru, imenovanem štajerski Meran. Vprašanja ustmeno ali pismeno na hišnega posetnika v Mariboru, Nagyova cesta šte. 19.

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove vzorce 3 za 1 K, 6 za 1 K 80 h, 12 za K 3-40. Ilustrovan cenovnik z zdravniškimi nasveti gratis in franko (zaprt 30 h) — **I. Singer,** higienična manufaktura, Dunaj 1, Wiesingerstr. 3 F.

KLOBUKI

moderno nakitni, 3375

oblike, kakor vse potrebščine za modistke

prodaja najceneje

M. Horvat, Ljubljana, Stari trg 21.

Popravila točna in cena.

Namesto za K 106 — za K 56 —

dobavljam franko na vsako postajo za reklamo nove vrste šivalne stroje „Singer“ ki se gonijo z nogo z eleg. omario in 10 letno garancijo

Odpošljem ko dobim 15 K zadatja, ostanek po povzetju. Vse vrste šivalnih strojev po cenah na delo.

A. Weissberg, Dunaj 11., Untere Donaustrasse 23/III

Tvorna zaloga koles in šivalnih strojev.

Ustanovljeno l. 1900. 3829

Slovenska in hrvaška korespondenca. — Ceniki gratis in franko

Samoborska gorčica

Poznano sploh kakor najboljša domačega proizvoda, zajamčeno pristna, najboljše okusa, se dobi na veliko in malo pri podpisaneu proizvođitelju.

Ravno tam se dobi izbornega

VINA

na malo in veliko iz lastnih vinogradov na Dolenjskem. 4279

Č. Presečky, Samobor, Hrvaško.

Odlikovan na razstavah v Krškem, Pragi in Zagrebu.

Pozor! Pozor!

Drože (Presgerm)

Naznanjam vsem odjemalcem za Drože, da sem preselil svojo znano tovarno v lastno hišo na Krakovski nasip št. 26 ter jo uredil na vodno silo s turbino, zato mi je mogoče, postreči brez konkurence po nizkih cenah in z najboljšim blagom. — Opozorjam pa, da moje materične drože so za 50%, boljše od vsakih spirtnih drož. Spirtno so mehke in vsebujejo vodo, zato jih nudi konkurenca po 80 vin.

Pričakujem cenjenih naročil in beležim s spoštovanjem

Makso Zaloker

tovarnar drož 3627

v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

KASLJAJOCIM

otrokom in odraslim

zapisujejo zdravniki z najboljšim uspehom

THYMOMEL SCILLAE

pomoček, ki razkraja in odločuje slez, lajša in pomirjuje dušljivi kašelj, odpravlja težkoče dušljivosti in zmanjšuje njih število. — Na stotine zdravnikov je že oddalo mnenja o presenetljivo točnem učinku Thymomel Scillae pri oslovskem kašlju in drugih vrstah dušljivega kašlja.

Prosimo vprašajte svojega zdravnika.

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franko ako se pošlje naprej 2-20 K. 3 steklenice ako denar naprej 7.— K. 10 steklenic ako denar naprej za 20.— K.

Izdelovanje in glavna zaloga

B. Fragnerja lekarna

c. kr. dvorni dobavitelj

Praga III., št. 203.

Pazite na ime izdelka, izdelovalca in na varstveno znamko.

V Ljubljani v lekarnah. Jos. Mayr, dr. G. Piccoli in Jos. Čičmár.

Jeseniške novice.

Blamirani ovaduh. Letošnje leto so naši klerikalci napravili nebroj anonimnih ovaduh na državno pravništvo. Enega so denuncirali radi bogokletstva, drugega radi motenju vere, tretjega radi žaljenju Velikanstva itd. Državni pravdnik je v nekaterih slučajih sedel na klerikalne limance, a ko je uvidel, da so vse ovadbe brez podlage in izvirajo iz same klerikalne hudobnosti, je ustavil vsako nadaljnjo zasledovanje. — Tako je bilo tudi v zadnjem slučaju. Predno je bil letos na Dunaju klerikalni špektakel, se je o tem »teatru« mnogo govorilo, posebno po klerikalnih gostilnah, osebno pri »Tancarju«, bivšem jeseniškem mežnarju in zagrizenem klerikalcu. Slučajno je zahajal tja tudi in bil na hrani v imenovanem gostilni c. kr. fin. nadpaznik g. Hodnik. V pogovoru je prišlo tudi to na vrsto, da je papež velik revež, da je vatikanski jetnik itd. Pri tem pogovoru je pomnil g. Hodnik samo to: Papež, kakor vsi njegovi predniki, živi prav razkošno in ima milijone na razpolago, in živi kakor kak vladar in je že samo njegova »copata« vredna milijone! — Te besede je slišal navzoči obč. tajnik Potrato, znani klerikalni ovaduh, ter je takoj vse raportiral v občinski in župnijski pisarni. Takoj nato se je sestel pod predsedstvom hrbovskega in hudobnega Skubica klerikalni štab k posvetanju. Sad tega modrega posvetovanja je bila ovadno proti Hodniku na državno pravništvo. Res je prišel g. Hodnik v preiskavo radi pregreška po § 63. k. z. Ko se je pa državni pravdnik prepričal o lažljivosti in hudobnosti ovadbe, je vstavil nadaljno kazensko postopanje proti imenovanemu gospodu. — Hodnika so hoteli spraviti na vsak način proč in na njegovo mesto spraviti klerikalnega Torkarja. Torej zato, da bi prišel do službe klerikalec, naj vzame liberalca hudič, naj se mu sne kruh, naj se ga spravi po nedolžnem v ječo, to je recept božjega namestnika Skubica. Ali je mar Kristus ušel, da morajo biti pri lumparijah udeleženi katoliški župniki ali drugi popje?? Prepričani smo, da bo fajmošter Skubic še nadalje skušal spravljati ljudi v ječo in opljuval vse. A mi bodemo te pljunke obrisali in znali, da naših pa niti vredni niso.

Fajmošter Skubic in tovarniški delavci ter obč. odborniki Nikolaj Bernard, Simon Brtoncelj, Peter Rozman, Janez Krivec, Janez Hafner in prodajalec šnopsa Andrej Čufer iz Save so v predzadnji občinski seji poržili tukajšnemu učitelstvu stanarino. Poleg tega je fajmošter Skubic izposloval, da so dobili od deželnega odbora 0% draginsko doklado! Kaj poreče k temu tovarna, ker je največja davkoplačevalka in obiskujejo večinoma otroci tovarniških delavcev jeseniško šolo?!

Privandran Andrej Čufer, prejšnji socialni demokrat, sedaj zagrizen klerikalec in domišljavi mizarški pomočnik na Savi prodaja v svoji branjariji brez vsakega dovoljenja »jeruš«. Za danes opozarjamo nato samo merodajne faktorje; ako pa Čuferju takoj ne ustavijo točenja žganja, ga mi izročimo postavniki oblasti!

Radi eksporta blaga v tovarni se je pred leti ustanovil posebni oddelek c. kr. finančne straže. Klerikalci pa zasledujejo sedaj na najpodlejši način razne organe finančne straže. Opozarjamo tovarniško ravnanje, da napravi konec temu za tovarno samo škodljivemu početju fajmoštra Skubica.

Novo oštarijo so odprli klerikalci v svojem konsumu. Zadnjo nedeljo so popivali do 4. jutraj, dokler niso prišle boljše polovice po njihove katoliške zakonske krokeraje. Za klerikalce seveda ni ne policijske ure, ne postav! — Ubogi otroci trpe doma glad, samo da njih očetje vzdržujejo klerikalno trdnjavo na Savi. Ali ni res, Peter??

Svojim somišljenikom svetujemo, da se posredovalnemu uradu, ki mu načeljuje znani Skubic, ni treba več odzvati. Ako si tožen radi žaljenja časti in če ne maraš opravka z raznimi Skubic, naznanil pismeno — priporočeno — posredovalnemu uradu, da odklanja vsako posredovanje. Pisati moraš! Poravnaj se se vedno v Kranjski gori lahko, zato ne maraj, da se ti usiljuje in štuli Skubic. Poravnaj se pa tudi lahko doma brez posredovalnega urada. — Tako je neki tudi Skubic z vso silo pritiskal na nekega tovarniškega uradnika, naj se poravnata itd. Ta je vsako posredovanje odklonil in bil v Kranjski gori oproščen. Če bi ga pa poravnal Skubic v posredovalnem uradu, bi moral pa šteti svetle kronce —! Sic!

Kurji tatovi so se zopet pojavili v noči od 9. na 10. t. m. na Javorniku pri Kolbelnu. Bili so prepojeni in so morali tako hitro bežati, da so pustili na mestu 8 kokoši brez glav. To

pot so se oblekli tatovi v ženske obleke in eden izmed njih je celo na zasledovalce streljal z revolverjem.

Sankanje na državni cesti in občinskih potih je prepovedano. Te dni je policaj konfisciral več sank. Opozarjamo na to osobito Savčane, da se izognejo sitnosti in kazni.

Ponesrečenca. Pri sankanju iz Rovt nad Jesenicami si je zlomil levo nogo pod kolenom tovarniški kancelist g. Ant. Kernstein. Prvo in uspešno pomoč so nudili ponesrečenca trije častniki lovcev št. 27 iz Ljubljane. Bodi njih velikemu človekoljubnemu početju tem potom izrečena topla zahvala. Pripeljali so ponesrečenca na svojih smučih skoro do Jesenic, odkoder je bil takoj odpeljan v ljubljansko bolnico. — Drugi dan v ponedeljek je padel v tovarni mojster Rudolf Zupan tako nesrečno, da si je polomil več reber.

Pri Božičnici, katere se vrši dne 22. decembra sodeluje pevsko društvo »Sava«. Začetek točno ob 3. popoldne. Deklamirali bodo dečki in deklice, kar naj blagovolijo vzeti naznanje vsi prijatelji naše mladine. Ker se dne 22. t. m. vrši tudi predstava pevskega društva »Sava« in sicer se vprizori ljudska igra »Brat Martin«, se v ljudno naznanja, da ne bo kake pomote, radi Božičnice, da bode dvorana ob 6. zvečer zopet prosta in da se v teku dveh ur vse lahko pripravi za predstavo, katere začetek bode ob 8. zvečer.

Tvornica konjaka grofa Stefana Kegleviča nasl. v Promontorju je zaradi razširjenja obrata prisiljena zgraditi po francoskem vzorcu najmoderneje opremljeno tvornico in je poudariti, da so se prekopalni aparati z velikimi žrtvami nabavili na Francoskem (Chasente).

Zmagovalni pohod po vsem svetu ima »Cvetlični sneg« nova, znatveno pripravljena krema za roke in obraz, ki se je izkazala za najodličnejše lepoto sedanjosti in predstavlja naravnost zmagoslavje kozmetike. Neprimerno hitro napredujoča priljubljenost kreme pri nizkih in visokih govori dovolj in zopet potrjuje staro resnico: Dobro blago se samo hvali.

Influenca zopet epidemično nastopa po vsej Evropi. Vsakdo že pozna to zavratno bolezen, ki se je zlasti zbog komplikacij glede pljuč splošno boje. Naj torej nihče ne zamudi med influenco — zlasti ako jo spremlja kašelj — nekaj tednov uživati Sirolin Roche. »Sirolin Roche« je priznana zdravilo proti kataralnim obolenostim sopl, zabranjuje razvitek in razširjanje tuberkulskih bacilov, je prijetne slasti, pospešuje tek in dviga splošno prehranitev.

Učinek praškega domačega mazila se kaže zlasti v tem, da se z njim pokrite rane zaradi svojih močnih antiseptičnih lastnosti obvarujejo infekcij, torej komplikacij in vnetja ter se brez bolečin in primernoma lahko in hitro zacelijo. Praško domače mazilo iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvornega dobavitelja v Prazi se je zaradi tega izbornega učinka splošno razširilo kot domače zdravilo in se dobiva po vseh lekarnah Avstro-Ogrske. IXb.

Nenadna stelnitev naj bo že zaradi kratkega stika elektrike razsvetljave ali zamrznjenja plinovoda pozimi ima najneprijetnejše posledice. V sredi dela nam je treba prekiniti. Viktorinova luč nas pa od vseh teh muhastih slučajev stori neodvisne. Ne potrebuje napeljav, je povsod takoj rahla in deluje brezhibno, pri čemer pa prekosi vse druge razsvetljalne načine po ostrosti luči. Viktorinova svetilka je torej božično darilo kakor si ga praktičnejšega in lepšega ni moči misliti. Že za 35 K se dobi taka čudesa svetilka. Prospekti pri vseh Viktorinovih podružnicah. Več glej inserat.

Shujšanje — Povišanje teže.

Shujšanje po bolezni, zaradi pomankanja slasti in podobnega je na vsak način treba zatirati. Kdor v takih slučajih seže po Scottovi emulziji, pride, kakor je že večkrat pokazala izkušnja, v dvojnem pogledu hitreje do cilja. Najprej

SCOTTOVA EMULZIJA

močno povzdiguje slast do jedi, torej pospešuje zvišanje sprejema hrane, kar že samo na sebi telo krepi. Pa je tudi Scottova emulzija sama izredno redilna in zato večkrat v kratkem času povzroči vidno zvišanje moči in teže. Ker je Scottova emulzija sestavljena izključno iz najčistejših in najboljših surovin in po učinku vseskozi zanesljiva, je že zdavnaj potrjen nje svetovni sloves, da je najboljša emulzija.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. dobiva se po vseh lekarnah. Proti vpošiljavi 50 v. v pisarni znamka: dobi se od vseh SCOTT & BROWNE d. o. o. na Dunaju VII. sklicavce na ne naj pri nakupu vpošiljate poljubno od katere lekarni.

Zakaj so mornarji tako čvrsti.

Ste imeli večkrat priložnost občudovati čvrstost mornarjev in ribičev. Oni žive na morju med viharji in valovi in tako jih vidite vedno z razgaljenimi prsi; toda nihče od njih ne trpi ne na revmatizmu, ne na bronhitis ali katarju. Redkokdaj se sliši koga kašljati in med njimi ne boste našli nikogar tuberkuloznega ali jetičnega.

In to zakaj? Vzrok je znan iz najstarejših časov. Zdravniki so vedno nanašali to na dejstvo, da mornarji dihaajo vedno katran, ki je jako razširjen na ladjah.

Sedaj vsak ve, koliko pomaga katran za bronhite in za prsi. Najmanjši zanamarni revmatizem lahko povzroči bronhite in ni težje kot oprostiti se zastarelih bronhitov.

Nikdar ne moremo zadosti priporočiti bolnim, naj si pomagajo takoj v začetku; in najnavadnejše, najgotovješe, najbolj priprosto in najceneje sredstvo je, piti vodo iz katrana med jedjo. Toda ona, ki se navadno izdeluje je malo uspešna, ker se navadno katran ne raztopi v vodi.

Danes, imala gospodu Guyotu, lekararju v Parizu, ki je iznašel sredstvo, potom katerega, se lahko katran raztopi. V

Mlad mornar.

vseh lekarnah se lahko dobi pod imenom »Goudron - Guyot« katranovo zdravilo, ki je zgoščeno v najvišji meri, ki dovoli dobro zrediti in ki je jako uspešno.

Zaporedno uživanje zdravila »Goudron - Guyot« v vseh jedilih, v množini kavne žlice na vsak kozarec vode ali kakršnesi bodi pijače ki se navadno pije, zadostuje, da ozdravi najhujši revmatizem in najbolj zastarele bronhite. Večkrat se namerava ustaviti najhujše obolenosti sopl, ker katran ustavi razdelitev tuberkulov in pljučnih uničujočih bacilov, ki so vzrok te razdelitve.

Najmanjši zanamarni revmatizem ima lahko za posledico bronhite in zato ne moremo nikoli zadostno priporočiti bolnim, naj si v začetku pomagajo z zdravilom »Goudron - Guyot«.

Ako bi Vam se hotelo prodajati ta ali oni produkt namesto pravega »Goudron - Guyot«, ne zaupajte, ker se gre edinole dobiček. Je brezopojno potrebno, če hoče kdo ozdraviti od bronhitov, katarjev, starih in zanamarnih revmatizmov itd., da zahteva pravi Goudron - Guyot. Delo katrana, neke posebne obrežne smreke, ki raste na Norveškem in je napravljen od izumitelja raztopljivega katrana; in to zadostuje v dokaz, da je uspešnejše kot vsaka podobna sredstva. K zaključku, da prepreči vsake zmešnjave, pazite na znamko. Pravi »Goudron - Guyot« ima ime Guyot natiskano v velikih črkah in svoj podpis v treh barvah: v vijoličasti, zeleni in rdeči počež kot naslov: Maisson Frère, 19, rue Jakob, Pariz.

Zdravljenje stane samo 10 vin. na dan in tudi ozdravi.

P. T. — Oni, ki se ne morejo privaditi okusu katrana, lahko nadomestijo »Goudron - Guyot« s »Kroglicami Guyot« iz norveškega katrana obrežne smreke, vzemi po dve ali tri kroglice pri vsaki jedi. Na ta način si lahko pridobite iste zdravstvene učinke in tudi enako zdravje. Zavzete pred jedjo in tudi vmes, te kroglice so lahko prebavljive skupno z jedmi in delujejo kar najbolje na želodec in telo sploh. Prave »Kroglice Guyot« so bele in podpis Guyot je črno natiskan na vsaki kroglici.

Glavna zaloga: Maisson Frère, 19, rue Jakob, Pariz. Nadalje se še dobiva v lekarnah: Gabriel Piccoli, Sušnik, Ub. pleh. Trnkecy in Ph. Mr. Jos. Čizmař in v vseh boljših lekarnah.

G. Flux

Gosposka ulica 4, I nadstropje, levo 4540

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

je v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

» Priporočila in namočila le boljše »

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osebo

izbira različnih služeb, zlasti za ženske

Vesna in kolikor možno hitro postrožbo zagotovljena.

Pri vaanjih vprašanjih se prosil znakaza odgovor.

Prodajalka

izučena v trgovini z mešanim blagom

želi takoj mesto premeniti 4419

bodi na deželo ali v mestu. — Naslov pove uprav. »Slovenskega Naroda«.

Želim kupiti ali vzeti v najem

dobre starovpeljano 4361

trgovino

kje na deželi, poleg tarne cerkve. —

Trgovina mora biti z mešanim blagom

Ponudbe pod »gotova eksistenca«

na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Ceno češko posteljno perje
1 kg sivga očiščenega 2 K,
boljše K 240, napolbela K
360, belo K 480, prima mehke
K 6—, veleprima K 720. Naj-
boljše vrste snežno belo perje K 960. —
Izdelana postelje iz neprodiniga rdečega,
modrega, belega ali rme-
nega posteljnega inleta. Prav dobro napo-
njeno! Pernica ali blazina, 180 cm dolga,
116 cm široka K 10—, K 12—, K 15— in
K 18—, 2 metra dolga, 140 cm široka K
13—, K 15—, K 18—, K 21—. Zglavniki
80 cm dolg, 58 cm širok K 3—, K 350
in K 4—, 90 cm dolg, 70 cm širok K
450, K 550 in K 6—. Nepovojno se za-
menja ali denar nazaj. — Natatni ilustro-
vani cenik gratis in franko. 2915
Benedikt Sachsel, Lobes št. 35, pri Plzinju na Češkem.

Seydlin

Najbolje za zoba

3557

Zajamčen uspeh
ali denar nazaj.
Zdravniški izkaz
o izvršnem učinku.

Bujne, lepe prsi
dobite ob rabi med.

dr. A. Rixa kreme za prsi
oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za
vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabi
se zunanje. Poizkusna pušica K 3, ve-
lika pušica, zadostna za uspeh K 8—.
Razpošiljanje strogo diskretno. 4276

Mos dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E

Zaloga v Ljubljani: Lekarna pri »Zla-
tem jelenu«, drogeriji Kanc in »Adrija«.

Dobro izurjen 4420

trgovski pomočnik

išče službe.

Cenjena pisma se prosil pod »Dober
prodajalec« na uprav. »Sl. Naroda«.

Proda se iz proste roke

ključavničarsko orodje,

stroji, sploh vse, kar se tiče delavnice.

Poizve se 4423

Skofja Loka pri kolodvoru št. 47.

Hiša v Trbovljah

z gostilno in več stanovanji

se prodaja po nizki ceni iz proste

roke. Potrebno je le nekaj denarja.

Naslov pove upravnistvo »Slov.

Naroda«. 4362

Nova enonadstropna 4406

v Vodmatu (Ljublja-
na) z vrtom, priprav-
na za penzionista

se prodaja.

Več se izve pri upra-
viteljju Sv. Petra cesta

št. 40, I. nadstr.

hiša

Vijolica in tulipan!

Uvidevam, da sem se zmotil.

Oprostite! Prosim, kje in kdaj

bi bil mogoč sestanek? 4422

Sprejme se 4411

otročka vrtnarica

k dvema otrokoma,

imeti mora veselje do vzgoje otrok.

Ponudbe naj se pošiljajo pod »Vrt-
narica« na upravnistvo »Slov. Nar«.

se cenó prodaja.

Hlev pri Avstrijskem cesarju.

4434

Konj

za vsako vožnjo, 16 pesti visok,

se cenó prodaja.

Hlev pri Avstrijskem cesarju.

4434

Sir emendolski

1a kg à K 190

Surovo maslo

1a kg à K 320 4431

ima vedno v zalogi ter priporoča

»Centralna mlekar« v Skofji Loki.

Jaz vem

in tudi Vi morate vedeti, ako Vam je na higieni Vašega telesa, da je v Vaši hiši zanesljivo desinfekcijsko sredstvo neuprljivo. Bolezni, ranitve, opečenine se pripete pogosto, za desinfekcijo ob bolniški postelji, za antiseptično obvezo ran, oteklin, za irigacijo in zabranitev nalezljiva bolezni, za stalno rabo pri vsake vrste desinfekciji in za razdušenje je najboljši znanstveno pogosto preizkušeni in po vsem svetu za sedanjosti najboljši desinfekcijski pomoček znani

LYSOFORM

ker učinkuje hitro in zanesljivo, ga brez nevarnosti lahko vsakdo rabi, prijetno aromatično diši, kože ne draži (kakor druga desinfekcijska sredstva) in je naposled prav cenó, ga priporočajo skoraj vsi zdravniki in v vsaki hiši radi rabijo. V originalnih steklenicah (zeleno steklo) z navodilom vred se dobiva po 80 vinarjev steklenica s 100 grami po vseh lekarnah in drogerijah monarhije.

Pomnite, da Lysiform slab duh in pot hitro in zanesljivo odstrani. Pučno od odličnega zdravnika spisano brošuro »o zdravju in desinfekciji« dobite zastoj od kemika Hubmanna, referenta »Lysiformwerke« na Dunaju, XX., Petraschgrasse 4.

CERESIT dela mokre, ki v ažd
stanovanja
zajamceno suha
IN REFERENCE AVSTR. PATENT
ZASTOP. ŠT. 36. PROSPEKT
Avstr. ceresitna družba zez Dunaj XIX. Eisenbahnstrasse No. 61. Tel. 22288.

Najboljše božično darilo.
SINGER šivalni stroji
so neprekoaljivi.

Singer Co. deln. dr. šivalnih strojev
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4. 4428

Zelo ugodna prilika za nakup hiše.

Dne 21. decembra t. l. ob pol 10. uri dop. se vrši pri tej sodnji soba št. 16, prodaja hiše št. 242 Pod Rožnikom, občina Glince (tik pod starim streliščem).

Hiša je enonadstropna, s tremi stanovanji, pred dvema leti sezidana in je davka prosta. Poleg iste se nahaja cvetličnjak in lepo urejen vrt. Ima krasno in romantično okolico. 4528

Tudi plačilni pogoji bi bili zelo ugodni. Natančneje se o tem lahko izve pri stavbni tvrdki **Ivan Ogrin**, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 8.

Usta-
novljeno
L. 1842. **Tovarna oljnatih barv, laka in firneža** Telefon
številka
154.

Brata EBERL
črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
Delavnica: Igriška ulica št. 6. Električna sila.

Kaj pripoveduje neki upravitelj.

Upravitelja pokrajine Poitiers, je napadla težka bolezen na želodcu. Izvrgel je vsako hrano.

Imel sem tudi (pravi) veliko kospicijo ter se nekaterikrat 8 do 10 dni nisem moge rešiti telesnega zaprtja. Bil sem bled in prapadel. Med tem, ko sem zdrav, imam lepo barvo ter sem vedno dobro razpoložen. Ta moj položaj me je napravil žalostnega ter me je najmanjša reč vznemirjala. Izgubljal sem vsak dan bolj potrpljenje in hladnokrvnost ter bil sem vedno bolj razburjen. Imel sem priliko izvedeti, kako učinkuje uporaba prašnega oglja Belloc, šel sem nekega dne v Poitiers ter kupil steklenico tega zdravila. Po preteku nekaj ur po uporabi sem takoj čutil neko zboljšanje, kar se mi je zdelo nadnaravno. Bolezen, ki sem jo imel, je bila huda. Vzel sem oglje Belloc v večji množini od 3—4 žlic zjutraj in zvečer. Použil sem ga s slastjo. Po prvih žlicah končalo je bljuvanje in po štirih dneh popolnoma prenehalo. Od tistega časa sem lahko prebavljal, spanje je bilo lahko, lahko sem čital ter se pripravljaj za nadaljne prihode.

Nadaljeval sem s tem zdravljenjem mesec dni ter uporabil štiri steklenice oglja Belloc. Odsihmal uživam to, kar mi ugaja, ter sem popolnoma rešil zdravje, ne da bi bil še kdaj bolan po treh letih. Dubois.

V resnici zadostuje, da se uživa oglje Belloc po vsakem kosilu po 2—3 žlice, da se v nekoliko dneh ozdravijo želodčne bolezni, da celo zastarele in take, ki se zoperstavljajo vsakemu drugemu zdravilu.

Oglje Belloc provzroča prijeten občutek v želodcu, daje tek pospešuje prebavo in od stranuje telesno zaprtje. Oglje Belloc je neprekosljivo sredstvo proti težavam v želodcu proti migreni, ki je posledica slabega prebavljanja, proti gorečici, proti vzpehavanju kakor tudi proti vsem živčnim boleznim želodca in čreves.

Najpriprostejše sredstvo živati oglje Belloc v prašku je, da se v kupci na čisti ali poslajeni vodi pomeša in naenkrat ali v presledkih spi.

Oglje Belloc lahko samo koristi, škoditi pa ne more, v kakršnikoli množini ga rabimo. Dobiva se po vseh lekarnah.

Poskušali so oglje Belloc ponarejati, ali so te ponarede brez učinka in ne ozdravijo nič, ker so pač slabo pripravljene.

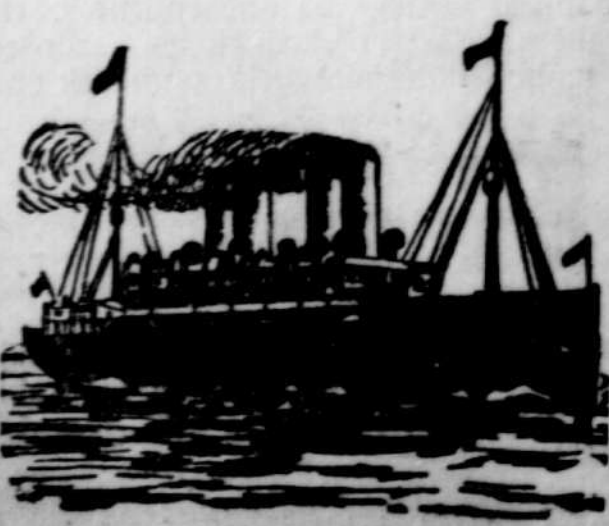
Da se izognete vsaki pomoči, pazite natančno na to, da je na vsaki steklenici ime Belloc in naslov laboratorija: Maison L. Frère 19, rue Jacob, Paris.

Oni, ki se ne morejo privaditi ogljav prašek požirati, naj vzamejo raje pastilje Belloc. 2—3 pastilje po vsaki jedi in kadar nastopijo želodčne bolezni, zavzeti zadostujejo popolnoma, in imajo isti gotov učinek. Pastilje vsebujejo čisto oglje Belloc. Zadostuje v usta jih dati, in s slinami, ki jih raztopi, požreti.

Dobiva se v Ljubljani: Lekarna br. Piccoli, lekarna Sušnik, lekarna U. pl. Trnkoczy A. Bohinc lekarna Ph. Mr. Jos. Čizmar.

Samo 5 dni! z brzoparniki francoske družbe.

Najkrajša vožnja iz Havre v New York.

Veljavne vozne liste (šifkarte) za vse razrede dobiš edino pri 3439

ED. ŠMARD

oblastveno potrjena potovalna pisarna v

Ljubljani, Dunajska cesta 18

v hiši Kmetke posojilnice, nasproti gostilne pri „Figovcu“.

Vozne listke iz Amerike v stare domovine po najnižji ceni. Izdaja vozne listke po vseh točkah za priročno zabavni in romarskih vlakov. Vsa pojava letotam brezplačno.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
EMIL KRAJEC
preje F. Niti
Pred Skofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Kot prvi edini slovenski oblastveno konce sion. optik in strokovnjak priporoča svo

optični zavod

kakor vsakovrstna očala in ščipalnike, toplotere, zrakomere, hygrometre, daljnogled vseh vrst, kakor „Zeiss, Busch, Goerz“ itd., ter vse v to stroko spadajoče predmete. Vsa popravila izvršujem točno in solidno v svojih elektroničnih obratom urejeni delavnici.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Ustanovljeno 1845.
Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.
Apretura sukna.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

August Agnola
Ljubljana,
Dunajska cesta 13
Izborna zaloga
namiznih in
nastropnih
svetilk
najnovejše
vrste
po nizkih cenah

F.K. Kaiser, puškar
Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lovskih potrebščin, vseh del koles (biciklov)

kakor tudi
umetni ogenj po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov
točno in solidno
Cenovnik zastonj in pošt.

P. a. občinstvu se priporoča

3616

velika zaloga pohištva lastnega izdelka,
iz finega suhega lesa, najmodernejši izdelki za hotele in vile,
posebno se priporoča novoporočencem v nabavo popolne hišne opreme.
Za vse izdelke jamči
Matej Gogala, mizar na Bledu.
Proračuni na zahtevo brezplačno. Proračuni na zahtevo brezplačno.

C. kr. priv. tovarna za cement
Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj priznani izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.
Priporočila in izpričevala 2307
raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.
Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Ugodna prilika! Ugodna prilika!

4508

Pristne perzijske preproge

vseh velikosti, so po jako nizkih cenah
kot božično ali novoletno darilo na prodaj.

Na razpolago so pri

špedijski in komis. del. dr. „BALKAN“, Dunajska cesta 33 (Telefon 100).

Dobro je poznano
„DIANA“ francosko žganje
z mentolom
ker olajšava bolečine, osvežuje in okrepiča telo
ter se uporablja z najboljšim uspehom za mokro
drgnenje telesa.
Dobiva se povsod.
Cene: Steklenica št. I. K -50
" " II. " 1-20
" " III. " 2-40
4200

C. kr. ministrstvo za domobranstvo.

4348

Departement XII, št. 2916 de 1912.

Javni ponudbeni razpis

glede dobave posteljnih vrst, bolnišnične obleke, bolnišničnega perila in domačih čevljev za c. kr. domobranstvo.

C. kr. ministrstvo za domobranstvo namerava dobavo različnih posteljnih vrst, dalje bolnišnične obleke, bolnišničnega perila in domačih čevljev za l. 1913 zagotoviti potom splošne konkurence in s tem javno pozivlje na vložitve pismenih ponudb, ki jih je najpoznejše

do 28. decembra 1912. ob 10. dopoldne

vložiti pri imenovanem ministrstvu.

Te dobave zadevajoči se ponudbeni razpis, iz katerega se lahko posnamejo oblika in število predmetov, ki jih je dobaviti, način stavljenja ponudbe in splošni dobavni pogoji je bil že v polnem obsegu objavljen v »Slovenskem Narodu« št. 285, dne 11. decembra 1912.

NA DUNAJU, novembra 1912.

Od c. kr. ministrstva za domobranstvo.

Pražská akciová strojirna

(dříve Rusten, Bromovský a Ringhoffer).

Centralna pisarna v Pragi II., Marijina ulica št. 36

dobavlja

Prečiščijske vročeparne stroje z Doerfflovim ventilnim krmilom do naj večjih razsežnosti in največjim dosežnim hranjenjem pare,
Hitro idočne parne stroje postavljene ležeče ali stoječe z razdeljevalnim krmilom in regulatorjem osi, zlasti pripravi za pogon dinamostrojov,

Parne turbine, patent Zoelly,

Parne kotle vseh vrst, zlasti vodnocepravne kotle z največjo tvorilnostjo,

Preparirane kovanoželezne konstrukcije,

Ekonomske,

Vodoodstojne aparate,

Motorje za surove olje, izvršeni ležeče ali stoječe,

Brzokovne stiskalnice, sistem Astfalck,

Transmisije s kolustimi ležišč za mazanje najnovejše in najbolj preizkušene konstrukcije,

Frikcijske svezave,

Popolne nove opreme ali rekonstrukcije pivovarov, hladilnih naprav,

Klavalne, žgalske in sladkornih tvornic,

Rudniške in železniške stroje, podzemne vodne naprave, prenašalne stroje, parne cestne valje,

Kompletne premogove separacijske naprave,

Mostove vseh vrst gradnji in velikosti,

Žrjave, ladiljske žrjave, dvigalnike za tovore, vrtnalnike, baggerje,

Obračalske plošče, poljske toleznice za različne namene itd.,

Naprave na centralno kurjavo in uračanje za žele, javne zavode kurjave tvornice, sušilnih naprav itd., itd.

Zastopnik v Trzin: Nadinženir Karel Stromek, Via Lazzaretto vecchio 3. Telefon št. 1403.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. sivga, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prava polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhačega 5-10 K; kg velenega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, sivga 6 K, 7 K, belega, črnega 10 K; najfiniši prani puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje

is gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega dreva, belega ali rumenega, polnjena s novim, sivim, prav stanovitnim puhačim perjem 16 K; napoli puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnica 3 K, 3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Raspoložila se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.

Narodna 3a
visitnice
sprejema
Narodna tiskarna
in
Narodna knjigarna

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadno do najfinjših

žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Nezanimljivi naročniki se
povzamejo s povzajem.

Josip Rojina
krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši

Franca Jožeta cesta 3.
konkurira z največjimi tvrdkami
glede **finega kroja** in elegantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najfinjših angl.
in franc. specijalitet blaga.

Zavod za uniformiranje.

Najboljši kozmetičski predmeti
za olepšanje polti in telesa so:

Ada mila po 80 h.
"cream po 1 K;
da "Menthol" "astna voda po 1 K;
zobni prašek po 60h;
za ohranitev in rast las:
da lasna voda po 1 K;
lasna pomada 1 K.

Ti izdelki "Ada", ki so oblastveno varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni
Ph. Mr. Josip Cizmár
v Ljubljani.

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Odiškovana
Prva kranjska
tvornica klavirjev
Ljubljana

Hilšarjeva ulica 5 Recherjeva hiša
RUDOLF A. WARBIK

Jamstvo šest let.

Priporočajo svoje prve vrste, za vsa podnebja
solidno narejene pianine, klavirje in harmonije tudi samoinstalne

za gotov denar, na dolga odplačila ali naposode.

Poprave in ugaševanja se izvršujejo točno in računijo najceneje.

Največja tvornica na avstrijskem jugu

Zehnična pisarna.

Stavbno Valentin Accetto podjetje.
napravljeni sodni izvedenec 3936

Ljubljana — Kolodvorska ulica šte. 8.

Naprava vseh v stavbno stroko spadajočih načrtov. — Oblastveno konces. zasebna posredovalnica za nakup in prodajo posestev in zemljišč. — Sploh se sprejemajo vsa v to stroko spadajoča naročila.

Naznanilo prodaje.

Podpisani oskrbnik konkurne mase Karla Lenčeta na Laverici n. znanja s tem, da se bode

dne 16. decembra 1912

vršila na llov mesta na Laverici prodaja nekaterih v konkurzno maso spadajočih, do sedaj še ne prodanih premičnin iz proste roke in sicer se prodaja:

30 velikih sodov (Lagergebände), lege pri teh sodih, 1 aparat za filtriranje, kopališče (les in material).

Začetek prodaje ob 8. uri zjutraj.

V Ljubljani, dne 5. decembra 1912.

Dr. Ivan Tavčar,

kot oskrbnik konkurzne mase Karla Lenčeta na Laverici.

!! Blagovolite pisati po vzorce !!

Božična prodaja po znatno znižanih cenah!!

Barhenti — Flanele — Zimsko, plesno blago.

Preproge, zastori, garniture, namizne in kavne garniture, brisače, žepne rute. Oprave za neveste. Havičkove tkanine. — Ostanki sukna in modnega blaga.

Dobro znani izvozni zaved, ustanovljen l. 1887.
V. J. Havlicek in brat, Kopalnice Poděbrady (Česko).
Obdržite najboljšo! Vzorci franko!

30 m ostankov 18 K, 40 m ostankov 24 K
Božična tkanina kos 23 m K 15-50 in 17-50
1 preproga za na steno s sliko 5 K 60 v.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York

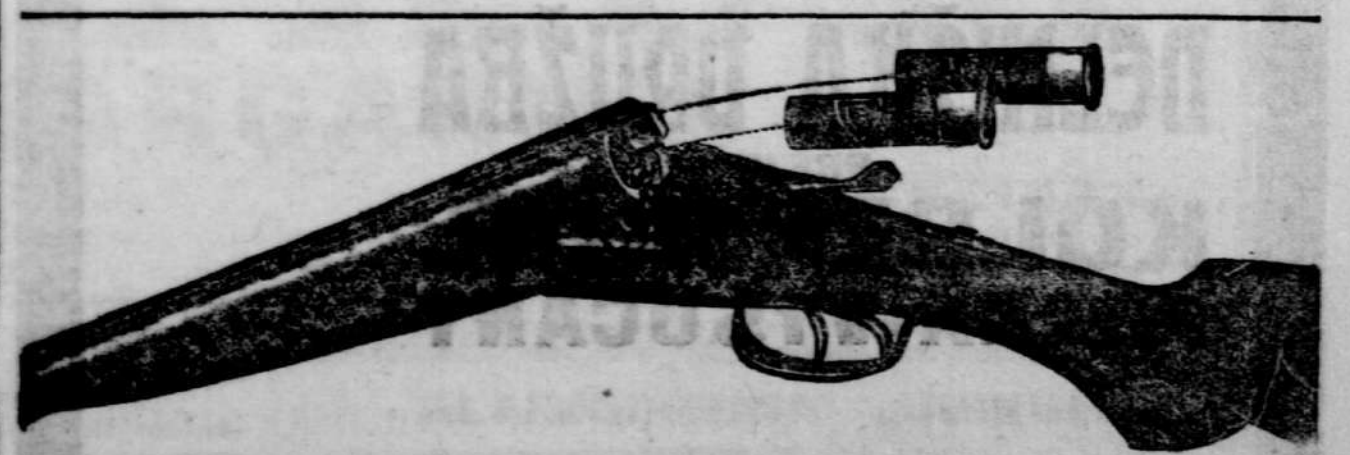
Red Star Line
Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni. Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York. Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik:

Franc Dolenc Anversa
v Ljubljani, New York

Kolodvorska ulica odslej **šte. 35,**
od južnega kolodvora na desno poleg pre d. n. c.

Ljubljana **Fr. Ševčik** Zidovska ul. 7.
puškar

priporoča svojo **velike zalogo** raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, pulskih in čeških strogo preizkušanih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke treceve in puške Beck s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah. Popravila in narečbe se izvršujejo točno in zanesljivo. Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštnine priložne.

St. 1053/pr.

RAZPIS.

4351

Na porodniškem oddelku deželne bolnice, oziroma na c. kr. babiškem učilišču je izpraznjena

služba šolske babice

z letno plačo 1000 K, aktivitetno doklado 100 K ter s pravico do dveh petletnic po 100 K. Poleg teh prejemkov uživa šolska babica še državno nagrado v letnem znesku 105 K ter prosto stanovanje in prosto svečavo v dež. bolnici.

Prošnjam za to službo je priložiti krstni list, domovinski list, pravno spričevalo, zdravniško potrdilo o fizični vsposobljenosti, babiška diploma in dokazilo o popolnem znanju slovenskega in nemškega jezika ter je v njih tudi navesti, če je prosilka samska ali omožena in kje je do sedaj izvrševala prakso. Tako opremljene prošnje je predložiti

do 10. januarja 1913

vodstvu deželnih dobrotelnih zavodov v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 5. decembra 1912

„CROATIA“

Ustanovljena 1884. zavarovalna zadruga v Zagrebu. Ustanovljena 1884.

Glavni zastop za Kranjsko, Koroško in Stajersko v Ljubljani pri trvdki Kmet & Komp., Marije Terezije cesta šte. 8.

Telefon šte. 165.

Centrala v Zagrebu v lastni hiši, vogal Marovske Centrala in Preradovičeve ulice.

Podružnica v Trstu, Via del Lavatoio št. 1, II. nadst.

Ta zadruga sprejemlje po ugodnih pogojih sledeča zavarovanja:

I. Na življenje.

1. Zavarovanje glavnic za slučaj doživljenja in smrti;
2. zavarovanje dote;
3. zavarovanje življenjske rente;

II. Proti škodi po požaru.

1. Zavarovanje zgradeb (hiš, gospodarskih poslopij, tovarov.)
2. Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajalniškega blaga, gospodarskih strojev; blaga i. t. d.)
3. Zavarovanja poljskih pridelkov (žita, sena itd.)

III. Zavarovanje steklenih šip.

Združno imetje vseh oddelkov znaša K 2.713.674-13
Od tega temeljna glavica K 800.000-—
Donodek letne premije s pristojbinami K 1.363.040-89
Izplačane odškodnine K 4.970.238-48

Sposobni mestni posredovalci in akviziterji se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Franc Visjan
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo
novih in že rabljenih
VOZOV.

„BLAUGAS“
je dosedaj najlepša luč na svetu,
gori navzdol kakor električna, ne zamrzne nikoli,
ni potreba nikoli snažiti kakor pri acetilenu (karbid),
nobene eksplozije, nobenega smrada, in je aparat
dober za zmeraj. Pripravno za cerkve, gradove,
vile, hotele, gostilne, šole, trge in mesta.
Pripraven za laboratorije za zobozdravnike in za avtoogeno varjenje.
Generalno zastopstvo Blaugas Celje, Zavodna 49
Proračuni in načrti franco.
Razsvetljavo z Blaugasom ima g. Jos. Jebračin v Ljubljani, Dolenjska cesta.

Anton Presker
krojač
Ljubljana, Sv. Petrac. 16

veliko zalogo gotovih oblek
za gospode in dečke, jopice
in plaščev za gospe, neprem-
ožljivih havelokov itd. itd.
Obleke po meri se po najnovejših vzor-
cih in najnižjih cenah izvršujejo.

**Pekarija,
slaščičarna
in kavarna**
Jak. Zalaznik

Stari trg šteč. 21.
Filiale:
Glavni trg šteč. 6,
Kolodvorska ulica šteč. 6.

G. Čadež
v Ljubljani

Mestni trg šteč. 14
poleg Urbančeve manuf. trgovine
priporoča

klobuke

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo veliko izber
dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Za nabavo vsakovrstne železnine se priporoča
veletrgov. z železnino Merkur
Peter Majdič :: Celje

Združeni čevljarji
v Ljubljani, Wolfova ulica šteč. 14
priporočajo svojo bogato zalogo obuval za poletno sezijo.
Vse vrste moških, damskih in otroških čevljev
lastnega in tujega izdelka.
Gumi za pete, vrvice, zaponke, čistila itd.
vedno v največji izbi.
Specialisti za prave gorske in lovške čevlje.
Izdelujejo se po meri v lastni delav-
nici, sprejemajo se tudi popravila.
Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja
naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenike.

Mihael Kastner

Najcenejši nakup za:

špecerijsko blago, kuhinjsko in živinsko sol. Petrolej,
tudi v originalnih pločevinastih kangljah, obdavčeni in
neobdavčeni bencin (za motorje in avtomobile). Gaso-
lin, ligroin (za razsvetljavo). Kurilno olje za Dieselove
motorje. Vseh vrst strojna olja. Parafin. Vse mineralne
vode in vsi proizvodi izvirkov vedno sveži v zalogi.

Ljubljana, Kongresni trg 10.

P 15/12-45 4435

Razglas.

G. kr. okrajno sodišče v Kranjski gori prodaja
na predlog Janeza Kavalarja v gozdnih parcelah
šteč. 650/16, 1384/66, 1384/67, 1920, 1953, 1954 in 1955
k. o. Dovje nahajajoč se smrekov in mecesnov les
za skupno ceno po 8480 K.

Dražba se bode vršila

dne 20. decembra 1912, dopoldne ob četrt 11. uri
pri tem sodišču v sobi šteč. 4.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejemajo.

Kupnino vplačati je sodišču.

Vadij, ki je položiti pred dražbo, znaša 848 K.

Dražbeni pogoji morejo se vpogledati pri sodišču o uradnih urah.

C. kr. okrajna sodnija v Kranjski gori, odd. I,
dne 10. decembra 1912.

FR. IGLIČ Ljubljana,
Mestni trg 11-12.
Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

Ustanovljeno leta 1900.
Odklikovana:
Pariz 1905 London 1905.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi
vljudno priporočam največjo zalogo krasnih
nagrobni vencev in trakov
z napisi.
Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno
:: Cene brez konkurence. ::
V zalogi je vedno do 500 kosov od 2—60 K
komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

**ELEKTROTEHNIŠKA
DELNIŠKA DRUŽBA**
PREJE
**KOLBEN IN DR.
PRAGA-VYSOCANY**

Dinamo stroji in električni motorji. ::
Naprave za električno razsvetljavo in
prevajanje električne sile. :: Električni
obrat vseh vrst. :: Ventilatorji. :: Tur-
bogeneratorji, električne železnice in
lokomotive, žerjavi in dvigala. :: Obloč-
nice in žarnice vseh vrst. :: Vedno
turbine vseh sestavov (Francis, Pelton).
:: Točna, cena in hitra popravila vseh
električnih strojev dragih tvrdk. :: Vse
potrebe za instaliranje. :: :: :: ::

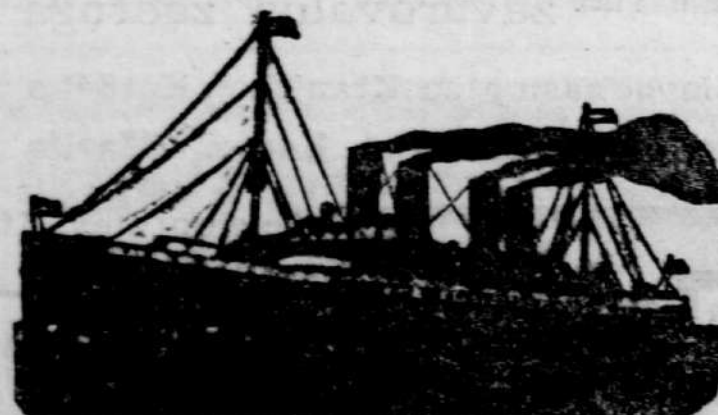
Izvirna
znamka.

**Dralle's
ILLUSION**
v svetilniku.
Cvetlične kapljice brez alkohola.
Varijavo prirodnih cvetličnih vonj.

Novost:
Astra-Illusion. Cudovit, močen modni parum 5 K.
Po vseh lekarnah, drog., parfumerijah in brivnicah.
Juri Dralle, Podmokli n. L.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“
iz

**Bremna
v
New York**

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ
WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega
parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite
v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica šteč. 35
nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa
pejajzila, ki se tikajo potovanja, točno in brezplačno. —
Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor Colorado, Meksiko, Kalifornijo
Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebn
ugodno in izredno ceno čez celoten. Odhod na tej progi iz Bremna
enkrat mesečno.

se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta kakor
Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!! Berite!!

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

3331 **Krasne novosti zimskih oblek in površnikov**

domačega izdelka.

Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.

Brez konkurence.

Najnižje cene.

Solidna postrežba.

PATENTE

vseh dežela izpostuje inženir 20
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Izboljšajte promet v svoji gostilni

2150 z izvršnim cenim

plzenjskim pivom

iz Češke delniške pivovarne v Čeških Budejovicah.

Največja čisto slovanska pivovarna.

Zaloga v Ljubljani: **V. H. Rohrmann**.

Zaloga v Zagrebu, Trstu, Pulju, Zadru itd.

Poskusite to pivo v slovanskem grandhotelu „Balkan“ v Trstu, Via della Caserma in v slovanskem hotelu „Lacroma“ v Gradežu.

Slovenci ki imate opravila v Zagrebu

imate priliko biti domače postreženi v

restavraciji in kavarni Zagrebske del. pivovarne

Ilica šte. 222.

Natakarji: Slovenci in Hrvatje. Vsako nedeljo vojaški koncert.

Postrežba točna. Cene jako primerne. Vsestranske informacije vsakomur na razpologo. Priporoča se in vladno vabi

Blaž Balič

restavrater in kavarnar.

Najboljši češki nakupni vir!

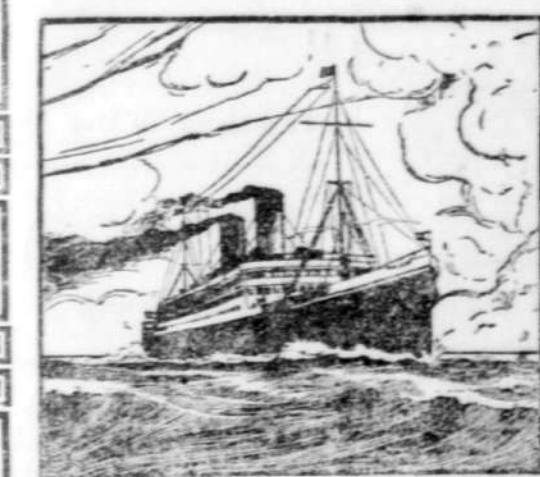
Dobro in ceno posteljino perje

1 kg novega sivga, puljenega posteljinega perja K 2—, boljsega K 2-40, polbelega K 2-80, belega K 4—, boljsega K 6, gosposkega K 8—, siv K 6—, 7—, 8—, puh, bel K 10—, prsni puh K 14—, carski puh K 14— od 5 kilogramov naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonilega, rdečega, modrega, rumenega ali belega nankinga, pernica okoli 180 x 120 cm vel. z dvema zglavnikoma okoli 80 x 60 cm vel., zadosti novim, sivim, stanovitnim perjem K 16—, napol puh K 20—, puh K 24—, pernica sama K 12—, 14—, 16—, zglavnik sam K 3—, 3-50 in 4—. Pernica okoli 180 x 116 cm vel. K 15—, 18—, 20—, zglavnik okoli 90 x 70 cm vel. K 4-50, 5— in 5-50, spodnja blazina okoli 180 x 116 cm vel. K 13—, 15—, 18—. Otroške postelje, posteljine preobleke, rjuhe, flanelaste odeje, kovri, modroci itd. najceneje razpošilja po povzetju, zavojnina zastoni, od K 10— naprej franko.

JOSEF BLAHUT, Dešenice št. 38 (Sumava).

Neugajajoče se zamenja ali denar nazaj. Zahtevajte natančen ilustrirani cenik gratis in franko.

Potniki v Severno in Južno Ameriko se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires, Rio de Janeiro, Santos itd.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma, električno razsvetljavo, brezčimnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da

dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopeljo itd.

ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za

Kranjsko, Štajersko in Koroško

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg šte. 7.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, zimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Eternit

ETERNIT TOVARNA LJUDEVITA HATSCHKE LINZ VOCKLABRUCK DUNAJ BUDIMPESTA NYERGES-UJFALU

Glavno zastopstvo za južne dežele:

V. JANACH in DRUG, Trst.

Vprašanja na **Teodorja Korna**, krovca in kleparskega mojstra v Ljubljani, kjer se izdelujejo strelovski kleparski in krovski dela iz različnega blaga

Ne kupujte naših svetilk,

dokler se niste sami prepričali v tu navedenih naših dunajskih in provincijalnih zalogah o sijajnem učinku

= Wiktorinovi luči. =

Brezštevila priznavalna pisma Vam potrjujejo, da je luč, ki je edina svoje vrste, neodvisna od vsake napeljave, ki oplešava pozimi Vaše stanovanje, poleti pa Vaše letovišče, edina sposobna, da nadomešča vsako obstoječo razsvetljavo na najpopolnejši način, pri čemer pa

... prihranite več nego polovico svojih sedanjih najnižjih stroškov za razsvetljavo. ...

Če nimate prilike, da bi videli našo luč v uporabi, blagovolite pisati dopisnico, nakar dobite takoj naš krasni prospekt „V“ zastoni in franko.

Naš prospekt Vam nudi gotovo tudi dobrodošli pobud za božične praznike.

Wiktorinova luč pa ni božično darilo navadne vrste.

Z njo daste vsakomur darilo, ki je dober kup in vendar velike vrednosti, za katero Vam bo obdarovanec vedno hvaležen.

Wiktorin & Co., Centrala: Dunaj V, Margarethenstr. 120.

Tovarne: Dunaj, Svatočbočice, Stavčiče. — Zaloga: Trst, ulica Acquedotto 2; Dunaj I. Graben 29; Dunaj II. Taborstrasse 17; Dunaj V. Margarethenstrasse 120; Dunaj VI. Linke Wienzeile 4; Dunaj VIII. Alserstrasse 21; Brno Lichtensteingasse 2; Budimpešta VIII Baros utca 1; Praga Zeitnerjeva ulica, vogal Ovočnega trga.

Gospodinje!

Pozor!!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite splošno znane svetovne znamke

BLAIMSCHEINA

UNIKUM

MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejše goveje obistne tolsče z visoko pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego najčisti naravni izdelek.

„UNIKUM“ je 50% cenejši od našega 50% vladnega presnega masla in zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHEINOV

„UNIKUM“ je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavitku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej bogati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za

pečenje

praženje

kuhanje

maslen kruh

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINO

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

ŽGANJARNA ROBERT DIEHL

Priporoča svoje doma žgano
štajersko slivovko, bo-
rovničevce, brinjevec,
" tropinovec, "
vinsko žganje in konjak.

CELJE

Moderna ročna dela in materijal

M. Drenik

Ljubljana, Kongresni trg 7.

Volna za športne obleke, čepice itd.
Zgotovljene, pričete in predtiskane
vezenine v največji izbi. Predtiska-
rija. Vezanje na roko. Tamburiranje.
Plisiranje itd. Popolna zaloga telo-
vadih oblek. — Zunanja naročila
:: se izvršujejo točno in vestno. ::

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Fer-
lach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušek za lovcе in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, sprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
vivršuje. Vse puške so na c. kr. preskuše-
valnici in od mene preizkušene. — Ilustro-
vani ceniki zastoj.

Glupci! Ali si še sedaj nisi zapomnil, da
kadam samo

JACOBIEVE ANTINIKOTINSKE
1468-1 cigaretnе stročnice!
Na debelo: Adolf & Alexander Jacobi, Dunaj VIII

**Najcenejši nakup
božičnih in novoletnih
daril.**

Juvel, zlatnina, sre-
brnina in razne ure.

Vsakovrstna nova dela in popravila
izvršujem v lastni delavnici. — Blago
samo prve vrste. — Najnižje cene.

Lud. Černe,

juvelir, trgovec z urami ter zapri-
seženi sodni cenilec.

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Ceniki zastoj. Ceniki zastoj.

Millioni rabijo proti

kašlju

hripavosti, kataru in zasle-
zenju, krčnemu in oslovsko-
mu kašlju, nego slastne

Kaiserjeve

prsne karamele

s "tremi ielkami",

6050 not poverjenih
izpričeval od
zdravnikov in
zasebnikov za-

jamčuje gotov uspeh. Izredno prijetni

in slastni bonboni.

Zavišek 20 in 40 vin, škafija

60 v. Prodaja jih v Ljubljani:

Ubald pl. Trnkoczy, lekarna. Rih. Sušnik, le-
karna. Dr. G. Piccoli, lekarna. Deželna le-
karna. Mr. Ph. And. Bohinc, lekarna pri kroni.

Mr. Ph. Jos. Čičmar, lekarna. Ant. Kane, dro-
gerija. B. Cvančara, drogerija "Adrija"

Daniel Pirce, lekarna. Idrja. J. Bergmann, le-
karna. Novo mesto. C. Andrijašič, lekarna.

Novo mesto. Jur. Hus, lekarna pri Mar. P. Vi-
rava. Mi an Wacha, lekarna. Metlika. A. Ro-
blek, lekarna. Radovljica. Hinko Brilli, le-
karna. Litija. Karel Savnik, lekarna pri "Sv.

Trojici". Kranj. Fr. Baccaricchi, lek. Postojna.

Jos. Nočnik, lekarna. Kamnik. E. Burdych,

lekarna v Sk. Loki. Mg. Ph. B. Lavicka, lekarna.

Tržič. Ph. Mr. E. Koželj, lekarna. Jesenice.

V. Arko, trgovec. Senoče. Jos. Rudolf, drog.

Litija. J. Kandušar, trg. Menges. Jos. Ančič, le-
karna v Ribnici. I. R. Hočevar, lek. na Vrhniki

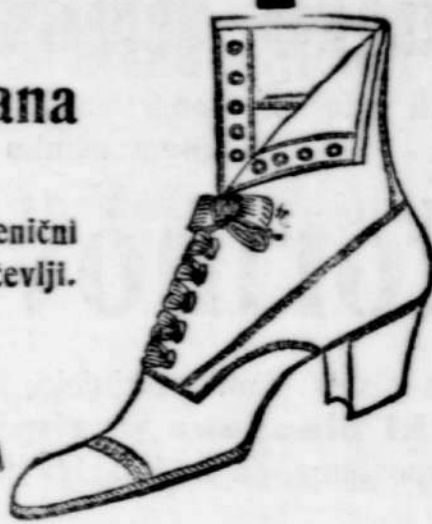
F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam
najbolj prilezni, lični in najboljše
kakovosti. Napredaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični
čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS HENNESSY & CO. COGNAC

LE V IZVIRNI POLNITVI.

Moët & Chandon
Épernay

Ustanovljeno
1743

je šampanjec
najvišjega
dvora in
aristokracije

Kadar hočete kupiti dobro blago, obrnite se na trdko

Katinka Widmayer

„pri SOLNCU“ za vodo,

ki ima v zalogi dobre in trpežne čevlje za dame, gospode in
otroke. Izdelovanje suhih šopkov, nagrobnih vencev, trakov z
napisi. Bluze, vrhnja in spodnja krila, nogavice, rokavice,
vsakovrstno perlo itd. — Postrežba točna. — Cene najnižje.
Prosim prepričajte se! 3440 Prosim, prepričajte se!

Najceneje

nove gibljive brzoparilnike

vse vrste slamoreznic

in vse druge

poljedelske stroje

ter

železnino

ponujata

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

Ljubljana

Dunajska cesta 16

Ljubljana

Ne zamudite zahtevati cenik!

Ne zamudite zahtevati cenik!

A. Hauptmann-a nasledniki

A. ZANKL SINOVI

LJUBLJANA.

Izbornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljnate
barve

**Suhe
barve**

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Marijin trg št. 1.

Vse vrste:
:: firnežev, ::
:: čopičev, ::
:: lakov, ::

**Mavec
(Gips)**

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastoj!

Ceniki zastoj!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica K 8,000,000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond 800,000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in agencija v Gradežu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

:: ter jih obrestuje od dne vloge po čistih ::

4 1/2 0

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje

vseh vrst po dnevnem kurzu.

::